

KYLKIRAUTA

TAMPELLA TAKAA TARKKUU- DEN

WSOY

*Sissisotaa
kahden asiantuntijan
kuvaamana.*

Veikko Karhunen

Syväriltä U-asemaan

1/15. Prikaati (ent. Sissipataljoona 3) Aunuksen ja Laatokan-Karjalan taisteluissa 1943–44. Pataljoonan historiikki.

Ovh. sid. 98 mk

Reino Lehväslaiho

Läpimurto

Suomalainen tuhoaja- ja tiedustelupartio vihollisen takaa-ajamana Syvärillä -42. Sotajännityksen mestarin raju sissiromaani.

Ovh. sid. 78 mk

RAIKKA OY on suomalainen räjäytystarvikkeita ja -välineitä valmistava tehdas. Valmistusohjelmaamme kuuluu konepajatuotteita, nallien kokoonpanolaitteita ja muita niiden valmistuksessa käytettäviä koneita, sytyttimiä sekä pyroteknisiä tuotteita. Suoritamme myös merkittävää räjäytystarvikkeisiin liittyvää tuotekehitytyötä, josta Brysselin kansainvälisillä keksintömessuilla myönnettiin RAIKKA OY:lle kultamitali. Aikaisemmin tuotekehitytyömme liittyi pääasiassa sähkönalleihin. Nyt kehitämme ja valmistamme mm. pioneerisytyttimiä, miinasytyttimiä, paukkuilmaisimia, rekyylittämiä aseita kaliiperia 41-150 mm sekä aseiden ja kranaattien sytytysjärjestelmiä.

RAIKKA OY

Tavaststjernankatu 11, 00250 Helsinki 25.
Puhelin 90-413344, Telex 12-2594 rihei sf

FERREX

suojaaja ruosteelta

FERREX-RAPID: aktivoitua ruosteentestoaa saranasta siltaan

META-FERREX: monikäyttöinen pohjamaali metalli- ja puupinnoille

AUTO-FERREX: autojen ruosteentestomaali

TEKNOS-MAALIT OY

Takkatie 3, 00370 Helsinki 37. Puh. 55 44 58

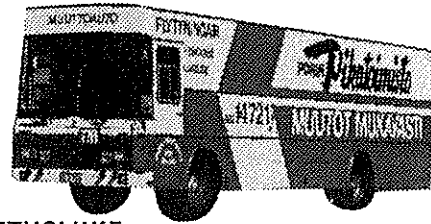
RAUTA JA KONETARVE OY

HELSINKI

MUUTTOJA JA KULJETUKSIA

kotimaassa ja ulkomaille

- muutto- ja umpikuorma-autoja 10-54 m³
- muuttolaatikat
- pakkaukset

KULJETUSLIIKE
PORIN PIKATOIMISTO

Pohjoispuisto 4 28100 Pori 10, Puh. 939-14 721 ja
14080

Karjalasta kajahtaa

Karjala olut I

MYLLYKOSKI OY

46800 Myllykoski

UUSI SUOMI

90-53 031/tilaajapalvelu

JANTRONIC OY

03870 HYÖNÖLÄ

Puhelin 913-66 309, 66 432
Telex 122 680 jan sf

JANTER HARJOITUSMAALILAITTEET

Satama- ja merihinauksia

ALFONS HÅKANS

TURKU-ÅBO

MS KRAFT 4600 HP
MS HURTIG 2500 HP
MS FART 1300 HP
MS FAKIR 600 HP
MS JEPPE 250 HP

Sofiankatu 8 A 20140 TURKU 14
puh. 921-30 49 69

SUOMEN HIPPOS ry

Mannerheimintie 54
00260 HELSINKI 26
Puh. 90-441286

— Hevosurheilu-lehti —

- KOKEILE, uutta kotimaista kuntojuomaa!

Havupuu-uutejuoma

Sisältää runsaasti hiven- ja kivennäisaineita.
Saatavana kautta maan, hyvin varustetuista
luontaistuotealan liikkeistä.
Juomasta antaa lisätietoja valmistaja.
Soittele niin jutellaan!

Valmistaja

RAVINTORENGAS OY

Siikainen, puh. 939-526 601

ÖLJYSÄILIÖIDEN PUHDISTUKSET JA TARKASTUKSET

Myös raskasöljysäiliöt

- korkeapainepesut
- höyrytykset liikkuvalla kalustolla
- öljynsiirrot
- lokakaivojen tyhjennykset
- hoidamme jäteöljyt ja muut palavat nesteet

MARKKU MALINEN KY

Kääpiöntie 5, 15700 Lahti 70 puh. 513313,
varasto puh. 513308 ja 513314, ilt. puh. 353400 ja 353196

KUKKOLA-YHTYMÄ

I V A L O
Puh. 997-12548
ilt. 12435 ja 11285

TOIMITAMME:

- VALMISBETONIA
- SEULOTTUA SORAA
- TÄYTESORAA
- TÄYTEHIEKKAA

SUORITAMME:

- MAANSIIRTOTYÖT
- AURAUKSET
- LUMITYÖT
- KAUKAHOORMAAJATYÖT YM.
- AUTONOSTURIPALVELU

WETTERI OY

OULU KUUSAMO

MAN-KO

puun- ja levyntyöstö-
koneet.

Suunniteltu suomalaiselle teollisuudelle
ja kouluille.
Monipuolisia. Tehokkaita.
Turvallisia.

Oy Hercofinn Ab

Mannerheimintie 14 A
Vaihe 641 945
(Tehd. Kalkku 931-430 444)

Oy Hercofinn Ab

Mannerheimv. 14 A
Växel 641945
(Fabr. Kalkku 931-430 444)

VANTAAN KAUPUNKI

TERVEHTII
KYLKIRAUTA-LEHDEN LUKIJOITA
JA TOIVOTTAA
VIRKISTÄVÄÄ JOULUN AIKAA.

Kadettikunta

kiittää apurahoin, tukimaksuin, ilmoituksin ja muulla tavoin työtämme tukeneita ja toivottaa Teille

ONNELLISTA VUOTTA 1983
Hallitus

**LÄMMÖNERISTÄ
SELLUVILLALLA**

SELLUVILLA on sellukuitua kyllästettynä mineraaleilla.

Selluvillalla eristät tehokkaasti
- yläpohjat - seinät - lattiat

Valitsemalla SELLUVILLAN, minimoit energiakustannukset.

Käännä lämmöneristysasioissa puoleemme.

**UUDENMAAN
PUHALLUSERISTEVILLA OY**
07500 ASKOLA, puh. 30295

Kansallispankki elää kanssasi.

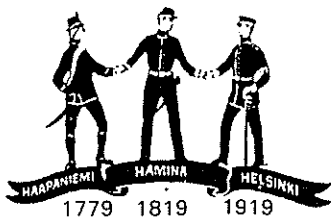
KANSALLIS-OSAKE-PANKKI

SISÄLTÖ

Jäsenistön toimintaa	5
Koko parhaimmisto ei pyri Sotakorkeakouluun	6
Rauhanliikkeen kasvun perustana on ihmisten tuntema turvattomuus	10
Toimiiko Kadettikunta?	14
Kymmenen kysymystä	18
Eräs Tuomas	19
Kuri ei kompensoi johtamistaidon heikkouksia	20
Itävaltalais-amerikkalainen tohtori ja Suomen sotakirjallisuus	25
Sotilas ei halua sotaan	26
Iästä ja viisaudesta	30
Puhutko sinäkin vain valtakunnasta	32
Päätösvallan jakaminen	36
Kaataako rauhanliike Reaganin ja Naton?	36
Kadettimuseo	40
Kirjallisuutta	42
Vuonna 1983 merkkipäiväänsä viettävät	44
Kadettikunta	46
Itse asiasta	46
In memoriam	48

Kansikuva: Tiernapojat mallia SA-INT. SA-kuva

Vyötti miekan vyötärölle
Kupeellensa kylkiraudan

KYLKIRAUTA

N:o 4/1982

Kadettikunta ry:n järjestölehti n:o 136

Päätoimittaja: Evl Martti Sinerma
Tammahaantie 2 E 43
02720 Espoo 72
puh. 90-590787

Toimitussihteeri VTM Erkki
Paukkunen,
puh. 90-625801

Toimituksen osoite:
Punavuorenk. 14 B 32, 00150 Hki 15

Päätoimittajan neuvotteluryhmä:

Jaakko Isotalo
Hannu Karpo
Matti Kohva
Eero Sauri
Seppo Sarlund
Hannu Sinerma
Tauno Äijälä

Toimitusneuvosto

Jukka Pajala pj.
Timo Apajakari
Matti Kausto
Jyri Paulaharju
Martti Sinerma

Ilmoitushankinta

Lars Böök
Hämeentie 62 C 32
00500 Helsinki 50
puh. 90-736978, 736322

Taloudenhoito

Irja Wonkka, Kadetti-
kunnan toimisto

Osoitteen muutokset: Kadettikunta ry/
rouva Marjukka Lehtinen, Punavuorenk. 14 B 32, 00150 Hki 15, puh. Hki 665 739

Tilauhinta ..... 20 mk/v
Irtonumerot ..... 5 mk

ISSN 0454-7357

Loimaan Kirjapaino - Loimaa 1982

Jäsenistön toiminta

Viime vuosikymmenen alussa Kadettikunta otti perinteisten toimintojensa rinnalle yhdeksi päätehtäväkseen virallisen turvallisuuspolitiikkamme mukaisen maanpuolustustyön. Tässä ensisijaisesti koulumaailmaan suunnatussa toiminnassaan se on saavuttanut huomionarvoisia tuloksia, joita on näkyvästi esitelty vuosikertomuksissa ja Kylkiraudan palstoilla. Leh-temme lukijoille on jopa saattanut syntyä epäilyksiä, että Kadettikunta olisi tämän menestyksensä myötä unohtanut oman jäsenistönsä tai ainakin laiminlyönyt jäsentensä keskinäistä toimintaa. Näin ei tietenkään saa olla eikä onneksi olekaan.

Turvallisuuspoliittinen informaatio- ja opetustyö on päinvastoin aktivoitunut jäsenistöä ratkaisevalla tavalla. Jo yksistään noin kuudensadan erilaisen tilaisuuden ja esityksen valmistelu vuosittain on vaatinut piirihallituksilta ja työryhmiltä tavattoman määrän kokoontumisia ja yhteydenottoja. Liioittelematta voidaan sanoa Kadettikunnan järjestönä kokoneen turvallisuuspoliittisen toimintansa ansiosta kaikki odotukset ylittävän nousun. Viimeisen kymmenen vuoden aikana jäsenmäärä on lisääntynyt vähän yli kolmesta tuhannesta runsaaseen neljään tuhanteen eli lisäystä noin 25 %. Maanpuolustustyöhön myönnettyjen lahjoitusten ja apurahojen vaikutuksesta talous on kehittynyt kohtuullisen vakaaksi ja itse työn tuloksista on saatu arvovaltaista tunnustusta. Veljesjärjestöme tulevaisuuden kannalta on ollut rohkaisevaa, että maanpuolustusaatteellinen työ on koonnut piiriinsä nuorta ja keskipolvea kadettiupseeristosta, tehokkaimmassa ikäkaudessaan olevia miehiä, jotka eivät innostu kokoontumaan pelkäämään menneitä muistelemaan.

Kadettikunnan omaan jäsenistöön kohdistuvassa toiminnassa perimmäisinä tavoitteina ovat aina olleet kadettiupseeriston yhteenkuuluvuuden tunteen lujittuminen ja oikea asennoituminen upseerin ammattiin. Aikoinaan 1920-luvulla ja vielä seuraavallakin vuosikymmenellä yhteenkuuluvuutta olivat edistämässä perustekijöidensä yhteisen koulutuksen ja aatemaailman ohella kadettiupseereiden samanikäisyys, henkilökohtaisen tuntemisen mahdollistava lukumäärä sekä muiden upseeriryhmien taholta koettu paine. Tilanne nykyään on olennaisesti toinen. Kadettikunta ei enää mahdu yhteen juhlasaliin, sen jäsenistö edustaa kaikkia inhimillisesti mahdollisia ikäpolvia ja lähes toinen puoli on jo jättänyt vakinaisen palveluksen.

Kadettikursseittain tapahtuva yhteydenpito nojaa edelleenkin perinteisiin lähtökohtiinsa eikä juuri ulkopuolista tukea kaipaa. Sensijaan veljespiiritoiminnan ulottaminen eri ikäryhmiä yhdistäviksi on jo vaikeammin toteutettavissa oleva tehtävä. Tässä suhteessa niin kuin koko yhdistyksemme toiminnassa kadettiipiirit ovat avainasemassa. Pöytäkirjoista ja kertomuksista on luettavissa, että piireissä kyllä järjestetään vuosittain sääntömääräisten kokousten lisäksi verrattain runsaasti monipuolisia tilaisuuksia, mutta osanotto niihin jää usein harmillisen vähäiseksi.

Kadettikunnan järjestöorganisaatiossa eli hallituksessa, valtuuskunnassa, piirihallituksissa ja työryhmissä on jatkuvasti mukana noin kaksi ja puolisataa jäsentä, jotka pyrkivät parhaansa mukaan aikaan saamaan koko jäsenkuntaa kiinnostavaa toimintaa. Nykyistä suurempien joukkojen liikkeelle saamista auttaisi varmasti, jos korkeissa asemissa olevat näyttäisivät muille jäsenille esimerkkiä. Erityisesti tämä toivomus voitaisiin esittää niille, jotka ovat olleet huolissaan upseeriston aatteellisen harrastustoiminnan puutteesta. **Reino Waris**

"Tässä tulee kysyneeksi, kärsiikö laatu määrän kustannuksella", mietiskelee kenraalimajuri Risto Setälä, kun hän kommentoi Sotakorkeakoulun nykyistä opiskelijatilannetta: monet Kadettikoulussa hyvin menestyneet jättävät pyrkimättä yleisesikuntaupseerikoulutukseen.

Koko parhaimmisto ei pyri sotakorkeakouluun

Puolustusvoimien kannalta on huolestuttavaa, ettei koko parhaimmisto pyri Sotakorkeakouluun. Eräs syy on taloudellinen. Kapteenit ovat laskeneet opiskeluaikanaan menettävänsä ylityökorvauksina niin paljon, että sitä on vaikea saada myöhemmin takaisin.

Kouluun tulevat suhtautuvat opiskeluun vakavasti. Surkeat tilat haittaavat opiskelua, mutta niistä huolimatta tulokset ovat hyviä.

Teksti
ja kuvat:
MARTTI
SINERMA

Kenraalimajuri Risto Setälä, Sotakorkeakoulun johtaja, tunnetaan älykkäänä, tasaisena ja niin alaisten kuin esimestenkin kanssa toimeentulevana upseerina, jonka kuiva huumori on myös reserviläisten mieleen. Hän osaa ottaa täydellisen siviilinkin, mistä yhtenä todistuksena on lukuisten maanpuolustuskurssilaisten suorastaan kaihoisat tarinat kurssijastaan.

Risto Setälän ura on viimeisten viidentoista vuoden aikana kulkenut seuraavasti: Pääesikunnan tiedotustoimiston päällikkö, tiedotusosaston päällikkö, Tykistöskoulun johtaja, Sotakorkeakoulun apulaisjohtaja, valtakunnallisten maanpuolustuskurssien johtaja ja nyt ylintä sotilasopetusta maassamme antavan opinahjomme johtaja. Joskus on väärä mies oikealla paikalla tai päinvastoin — puolustusvoimissakin — mutta Setälästä ei tällaista sanontaa voida missään tapauksessa käyttää. Sotakorkeakoulun johtajuus istuu hänessä hyvin.

Ensimmäinen kysymys koskee Sotakorkeakouluun pyrkijöiden ja sinne hyväksytyjen prosentuaalista määrää viime vuosina. Kenraalimajuri Setälä esittää tilaston vuodesta 1974 lähtien, silloin pyrkijöistä pääsi opiskelemaan 33 %. 1976 tuo määrä oli 35 %, kaksi vuotta myöhemmin 43 %, 1980 se oli 40 % ja tänä vuonna 59 %. Sinänsä nuo luvut eivät välttämättä merkitse paljoakaan, kerrotaanhan — tarinaa? — eräältä sodanjälkeiseltä vuodelta, jolloin jollekin teknillisen opintosuunnan linjalle pääsi sisään 150 % pyrkijöistä! Yrittämässä oli vain kaksi, mutta kun linjan aloittamiseen tarvittiin kolme, otettiin kolmas sivusta ilman pääsytestintä. Sisäänpääsyprosentin nousevalle suuntaukselle on yksinkertainen selitys. Ns suuret kadettikurssit ovat ohittaneet sen vaiheen, jolloin Sotakorkeakouluun pyritään ja pyrkijöiden määrä on siten lukumääräisesti vähentynyt.

Vuosina 1946—1968 järjestetyissä sisäänpääsykokeissa, siis ennen suurten kadettikurssien tuloa Sotakorkeakoulun sisäänpääsytestintoihin, oli sisäänpääsyprosentti keskimäärin 56—57 %. On siis palattu kutakuinkin entiseen tasoon.

TALOUDELLISET TEKIJÄT VAIKUTTAVAT PYRKIMISEEN

Puolustusvoimien kurseilla jaetaan nykyisin todistusten arvosanojen mukaisesti oppilaat kolmanneksiin: ensimmäiseen kolmannekseen sijoittuvat parhaat, toiseen keskitason miehet ja kolmanteen kolmannekseen heikoimmat. Tästä Setälä toteaa:

— Sotakorkeakouluun pyrkivien osalta on tapahtunut omituinen siirtymä sikäli, että Kadettikoulussa ensimmäiseen kolmannekseen sijoittuneet oli-

”Sotakorkeakoulussa opiskelevalla tulee olla riittävästi sopeutumiskykyä. Kovin lyhyellä ”vieterillä” toimivalla saattaa täällä olla vaikeuksia.”

vat aikaisemmin pyrkijöiden enemmistönä ja kolmanteen kolmannekseen sijoittuneet selvänä vähemmistönä. Aivan viime vuosina toiseen kolmannekseen sijoittuneet ovat alkaneet tuntea enenevää mielenkiintoa Sotakorkeakoulua kohtaan ja yllättävää kyllä myös kolmanteen kolmannekseen sijoittuneiden kiinnostus on noussut. Sen sijaan ensimmäiseen kolmannekseen sijoittuneiden kiinnostus pyrkii Sotakorkeakouluun on vähentynyt.

— Ainakin yksi syy tähän on selvinnyt viime pääsytestintöiden yhteydessä tehdyn kyselyn tuloksia tarkasteltaessa. Taloudelliset tekijät näyttävät olevan etualalla. Kovin monet nuoret upseerit laskevat nykyisin, että he menettävät taloudellisesti liian paljon nykyisen työaikalain puitteissa opiskellessaan täällä. Samanaikaisesti heidän työtoverinsa tekevät yllitöitä joukko-osastoissa. Omien laskelmiensa mukaan he saavat tämän eron kiinni vasta niin myöhäisessä vaiheessa urallaan, että he katsovat menettäneensä sen rahan. Ja oikeastaan juuri silloin, kun sitä kipeimmin olisi tarvittu. Ilmeisesti toinen ja kolmas kolmannekseen ovat alkaneet tuntea suurempaa mielenkiintoa opiskeluun täällä, kun ovat huomanneet mahdollisuksiensa kasvaneen.

— Onkin erittäin huolestuttavaa Sotakorkeakoulun ja puolustusvoimien kannalta, että parhaimmisto ei ole oikein halukas tänne pyrkimään. Lääkkeenä olisi esimerkiksi kapteenien nostaminen pois työaikalain piiristä, jolloin sekä kentällä että esikunnissa palvelevat sekä toisaalta Sotakorkeakoulussa opiskelevat saisivat saman palkan, niin kuin joskus aikaisemmin on ollut.

OPPILAIEN TASO ON KORKEA

Kenraalimajuri Setälä on käynyt Sotakorkeakoulun vuosina 1956—58. Siitä on jo neljännesvuosisata — eli niin pitkä aika, että oppilasupseerit ovat hyvinkin saattaneet muuttua tuona aikana.

— Voin ilolla tunnustaa, että heidän perustietonsa ovat huomattavasti paremmat. Oman ikäluokkani oppikoulunhan jo meni sodan takia ”pipariksi”. Myös sotilaallinen peruskoulutus on perusteellisempi kuin mitä se oli omalla kohdallani. En ole esimerkiksi suorittanut RUK:aa, koska sellainen ei siihen aikaan edes toiminut. Olen toki ollut sitten myöhemmin parin kurssin ajan kouluttajana RUK:ssa, joten eiköhän tuokin kurssi ole tullut käytyä.

— Nykyajan oppilasupseeri on monessa suhteessa, luonnontieteissä, kielissä, yleissivistyksessä, pidemmällä mitä me olimme aikoinamme Sotakorkeakoulun oppilaina. Mutta ehkä tuohon aikaan yleinenkin taso oli toinen, mitä se on tänään. Suoraa vertailua ei ehkä kannata tehdä.

Moni nuori upseeri — sijoituskolmanneksistaan huolimatta! — haaveilee tänäkin päivänä opiskelusta Sotakorkeakoulussa. Vain sitä kauttahan on mahdollista edes kuvitella pääsevänsä korkeisiin virkatehtäviin. Sotakorkeakoulun johtaja määritteli oman näkemyksensä mukaisesti, millainen tulisi Sotakorkeakoulussa opiskelevan upseerin olla tärkeimmiltä ominaisuuksiltaan.

— Ensinnäkin hänellä tulee olla kunnianhimoa. Sen ei suinkaan tarvitse olla sellaista kumisevaa, ylitse ampuvaa, mutta sitä pitää olla riittävästi. Muuten opiskelumotivaatio hämärtyy tai sitä ei ole lainkaan. Hänen täytyy olla päämäärätietoinen, siis yleensä pyrkii elämässään johonkin. Tänne ei kannata tulla opiskelemaan, jos pitää lähtökohtana sitä, että käydään nyt tämäkin läpi. Jos joku tulee vain kokeillakseen, mistä hän pääsee matalimmalta aidan yli, niin suhtautumistapa ei ole oikea.

— Edelleen hänen pitää olla suhteellisen pitkäjänteinen ja sopeutua kurssimuotoiseen opiskeluun. Joutuuhan hän sittenkin varsin lyhyenä opiskeluaikanaan laatimaan mm. diplomityön. Sopeutumiskykyä hänellä tulee olla riittävästi. Kovin lyhyellä ”vieterillä” toimivalla oppilaalla saattaa olla vaikeuksia. Toisaalta myös sellaiselta, joka on totunut verkkaisesti ja ehkä liiankin perusteellisesti työskentelemään, aika voi loppua toisinaan kesken.

VAATIVAA TYÖTÄ

Sotakorkeakoulussa opiskelu on vaativaa työtä. Sitä tuskin kukaan haluaa

kiistää. Akateemisuutta koulussa ei esiinny ainakaan akateemisena vapautena, sen olemassa oloa ei varmaankaan ymmärrettäisi. Upseerikoulutusta verrattaessa muuhun korkeakoulutukseen on mm asetuksessa sotilasopetuslaitoksista v:ltä 1979 todettu, että Kadettikoulussa suoritettu upseerin tutkinto on korkeakoulutasoinen perustutkinto ja Sotakorkeakoulussa suoritettu yleisesikuntaupseerin tutkinto on korkeakoulutasoinen jatkotutkinto. Jälkimmäistä on toisinaan verrattu lisensiaattitutkintoon, mitä vertailua kenrm Setälä pitää kutakuinkin perusteltuna. Jo pelkästään tehty työn määrä tutkinnon läpäisemiseksi on yksi osoitus siitä. Opiskelu ei missään tapauksessa ole yksinkertaisen helppoa.

— Opiskelu on täystoimista työnte-koa. Palkka juoksee, joten opiskeluun on mahdollista keskittyä. Tietysti saattaa esiintyä perhe- ja henkilökohtaisia ongelmia, jotka voivat vaikuttaa myös opiskelutuloksiin. Keskittyminen opiskeluun on täällä kaikkein vaativinta. Jos nyt ei aivan vuodenojoille, niin ainakin vuorokauden ajoille pitää osata jättää tarvittaessa eli varsin usein jonkinlaiset hyvät. On lähdeävä eräänlaiseen portaatto-maan työskentelyaikatauluun eli työskennellään silloin kun siihen todella on tarvetta vaikka vuorokausi ympäri ja yritetään sitten ottaa hieman löysemmin, kun on suvantovaihetta. Ajan oikea käyttö on osattava ja hallittava.

Sotakorkeakoulun opetuksessa on jouduttu aikaisempaan nähden tinkimään taktiikan ja operaatiotaidon tuntien määrästä. Uusia aiheita on tullut mukaan ja tunteja lisätty mm. aselajio-rien puolelle. Painetta uusien oppiaineiden mukaan ottamiseksi ja entisten tuntimäärien lisäämiseksi on jatkuvasti. Kokonaistuntimäärä ei kuitenkaan kasva!

Tässäkin Kylkiraudan numerossa on arvosteltu Sotakorkeakoulun taktiikan opetusta — tosin ajankohta on yli viisi-toista vuotta sitten — ja siitä Setälä tote-aaakin, että opetusmenetelmät ovat muut-uneet melkoisesti.

— Kehitysnäkymänä ehkä kannattaa sanoa, että jokainen oppilas on saatava mukaan operaatiotaidon ja taktiikan opetustapahtumiin. Jokaisella pitää olla mahdollisuus esittää ratkaisusta oma perusteltu mielipiteensä. Asioista on voi-tava keskustella ja vaihtaa mielipiteitä. Opetuksen siis tulee olla oppilaskes-keisempää, mitä se on aikaisemmin ollut. Aikaisemmin — hieman kärjistäen sanot-tuna — oppilas joko otti tai ei ottanut oppia vastaan, hänen mielipidettänsä ja kriittisyyttään ei noteerattu kovinkaan korkealle tai se jopa "listittiin". Katson, että oppilaat ovat jo siinä vaiheessa ural-laan, että heidän pitäisi enemmän kyetä keskustelemaan eikä vain kuuntelemaan. Tätä kykyä tulee opetuksessa kaikin ta-voin myös hyödyntää.

Sotakorkeakoulun johtaja seuraamassa työryhmän työskentelyä.

— Kun on tullut uutta opetettavaa yhä enenevässä määrin, aika on alkanut käydä tiukaksi. Tämä heijastuu suoraan opetukseen. Ei päästä asioihin kaikissa yhteyksissä niin syvälle kuin mitä olisi tarpeen. Toisaalta on hyvä muistaa, että täällä annetaan vain teoreettinen pohja! Vaikka harjoituksiakin tietysti on, niin kuitenkin teoreettisuus jää monta kertaa paistamaan läpi. Tämä näkyy toisinaan varsin selvästi oppilaiden toiminnassa. Jos täällä koululla on jokin asia viety läpi erilaisia rekvisiittoja, kartoja ja esitelyjä käyttäen, niin monta kertaa tämä saatu oppi pyritään viemään maastoon juuri samanlaisena, siihen tilanteeseen enemmän tai vähemmän sopimatto-mana. Sitten ihmetellään, kun asiaan puututaan, etteikö tämä näin käykään.

— Tilanteen mukaisen soveltamisen taito tulisi useamman harjoituksen myötä varmasti enemmän esille, mutta aika ei riitä. Kun Sotakorkeakoulusta tulee yleisesikuntaupseerin tutkinnon suorittanut upseeri esikuntaan tai joukko-osastoon, on täysin väärin luulla, että hän olisi valmis mihin sovellutuksiin tahansa. Mutta täällä hänelle pyritään luomaan ensi sijassa riittävän vankka teo-reettinen pohja. Tästä syystä häntä tulee joukko-osastossa, esikunnassa jne opet-taa jatkuvasti, jotta hänen kokemuspii-rinsä kasvaisi. Tämän jälkeen hän puolestaan pystyy siirtämään oman koke-muksensa seuraavalle yleisesikuntaup-seeripolvelle.

— Kun jossain ammattilehdessä on arvosteltu Sotakorkeakoulun opetusta, on se otettu kyllä täällä huomioon. On arvi-oitu mikä on tilanne tänään ja mitä aika-kautta arvostelu mahdollisesti edustaa.

Edelleen analysoidaan, mitä arvostelusta voitaisiin opetuksessa hyödyntää, jos aika ja muut tekijät sen suinkin sallivat. Meillä on ns. opetuksen kehittämistyö-ryhmä, joka tutkii näitä asioita. Se eritte-lee ja tutkii jokaisesta harjoituksesta saatuja kokemuksia ja havaintoja, myös korkeakoulun ulkopuolelta tulevat pa-lautteet.

— Nykyinen "opetusilmasto" on oppi-lasystävällisempi kuin mitä se oli esimer-kiksi minun aikani. Siinä suhteessa se ehkäpä eniten poikkeaa edukseen. Mutta toki opetuksessa edelleenkin lähdetään siitä, että ne asiat mitkä täällä opetetaan on myös opetuksen jälkeen hallittava ja osattava. Opetettavat asiat on tarkoi-tettu opittaviksi, mutta opetuksen perille-saattamistapa on hieman toisenlainen kuin aikaisemmin.

VALINTAA TARKASTELOTTAVA ENNAKKOLUULOTTOMASTI

Ajatusta esipuseerikurssien kytke-misestä Sotakorkeakouluun siten, että kaikki suorittaisivat ensin esipuseeri-kurssin ja sitten parhaat jatkaisivat ye-tutkinnon suorittamiseksi kenrm Setälä ei tyrmää, mutta puhuu asiasta kuiten-kin varovaisesti.

— Siitä on keskusteltu aikanaan pal-jonkin ja sitä on joskus ajateltu pääsy-tutkinnon vaihtoehdona kuten Ruotsissa. Tulisivathan esipuseerikurssilla parhai-ten menestyneet siinä tapauksessa Sota-korkeakouluun. Yhdysvalloissa tullaan sotakorkeakouluun melkoisen iäkkäinä — keski-ikä 42 v, kun se on meillä 32 v — ja sinne komennetaan palveluksessa osoitetun taidon ja kyvyn perusteella.

Neuvostoliitossa puolestaan on mahdollisuus käydä sotakorkeakoulu osittain jopa eräänlaisena kirjeopistona. Siinä ollaan välillä opiskelemissa ja tenteissä akatemiassa, samoin diplomityö tehdään akatemiassa, välillä taas opiskellaan "kirjeitse".

En ole lainkaan varma, onko meidän järjestelmämme juuri se ainoa oikea. Tätä asiaa on tutkittu muutama vuosi sitten varsin perusteellisesti. Päätökseksi tuli pysyttäytyminen nykyjärjestelmässä. Pääasia on, että näitä seikkoja tarkastellaan ennakkoluulottomasti ja muistaen, että jokin muukin ratkaisu voi johtaa ehkäpä yhtä hyvään, ehkäpä parempaan tulokseen. Ymmärrän hyvin kun kysytään, saadaanko nykyisellä järjestelmällä upseeristomme parhaimmisto tänne opiskelemaan vai pääsevätkö tänne lähinnä parhaat ja mahdollisesti sellaisiakin, joilla ei ole myöhemmin jatkoedellytyksiä. Nämä ovat kysymyksiä, joita kannattaisi tarkastella ennakkoluulottomasti.

TILAT OVAT SURKEAT

Sotakorkeakoulun rakennus on suomalaisiin oloihin vanha. Se on täyttänyt tänä vuonna kunnioitettavat 100 vuotta. Se on vanha kasarmirakennus. Jos vertaa Kadettikoulua, Päälystöpistoa, Taistelukoulua, Ilmatorjuntakoulua, Tykistöakoulua tai Huoltokoulutuskeskusta Sotakorkeakouluun rakenteidensa ja tilojensa puolesta, ei voi muuta kuin hämmästellä, kuinka epätarkoituksenmukaisissa opetustiloissa Sotakorkeakoulu toimii.

— Voin empimättä sanoa, että Sotakorkeakoulun opetustilat eivät ole riittävät eivätkä ne yleensäkin vastaa nykymuotoisen korkeakouluopetuksen vaatimuksia. Kaksi peruskurssia — vuonna 1924 koulun aloittaessa toimintansa ja vuonna 1960-luvulla — eivät ole tehneet tästä nykyaikaista sotilasopetuslaitosta. Tähän on myös eduskunnan oikeusasiamies kiinnittänyt huomiota selkein ja kirkkain sanoin v. 1979 todeten, että tilat eivät vastaa niitä vaatimuksia, joita ylintä sotilasopetusta antavassa laitoksessa pitäisi olla.

— Meillä ei ole kunnan juhlasalia eikä auditoriota. Kun pari vuotta sitten opiskeli muutama jopa yli sadan oppilaan kurssi, tuli juhlasalista "iso luokka", kun tuolit käännettiin 180° ympäri. Kun sama tempu tehtiin toiseen suuntaan, istuttiin taas juhlasalissa. Ei ollut pöytiä tai niihin verrattavia, missä tehdä muistutuksia. Polvet ja salkku oli otettava avuksi. Suuremmissa juhlatilaisuuksissa kaikki eivät mahtuneet edes juhlasalin puolelle. Osa juhlakansasta piti sijoittaa jopa käytävälle.

— Audiovisuaaliset järjestelmät ja laitteet ovat ajastaan jäljessä. Meillä on piir-

"Tilakysymys on meillä opetuksen ongelmakohta tällä hetkellä, ei sen takia, etteikö opetuksen päämäärään olisi kurssi kurssin jälkeen päästy, mutta siihen olisi parempien tilojen ja välineiden avulla mahdollisuus päästä paremmin ja täydellisemmin."

tokuvaheittimiä ja diaprojektoreja, mutta videolaitteita ja suuria monitoreja, joilla saisi esim. sodan kuvan ilmaista huomattavasti pelkkää kerrontaa paremmin, ei ole lainkaan. Nykymuotoisessa aikuisopetuksessa tehokkaiksi havaittuja ryhmätyöskentelyhuoneita ei ole.

— Opettajien tiloista osa on kellarissa. Ne eivät ole kovin ihastuttavia. Varastotilat ovat liian pienet. Keittiöön saatiin uudet ja nykyaikaiset keittiökalusteet ja laitteet, mutta ruokailutilat ovat edelleen samassa kerroksessa kuin juhlasali. Juhlatilaisuuksissa saattavat keittiön tuokset tuntua joskus turhan voimakkaalta.

Sotakorkeakoulun paikka on keskeinen ja hyvä. Joskus 1950-luvulla suunniteltiin uuden koulun rakentamista Munkkiniemen luoteispuolelle. Tämä olisi yksi ja ilmeisen hyväkin ratkaisu, mutta taloudellisesti hyvin kallis. Toisaalta Sota-arkisto ja erityisesti Sotatieteen keskuskirjaston lähellä olo on välttämätön. Setälän mielestä koulun ulkoseinät voivat hyvinkin olla sellaiset, mitä ne nyt ovat — onhan rakennus sitä paitsi määrätty säilytettäväksi — mutta sisällä pitäisi tehdä muutoksia. Myös lisää tiloja pitäisi saada.

Kenrm Setälä korostaa kuitenkin, että hänen mainitsemistaan rakenteellisista ja muista ulkoisista puutteista huolimatta opetuksen päämäärä on toki aina saavutettu. Puolustusministeriössä ja Pääesikunnassa ollaan hyvin perillä näistä puutteistamme. Suunnitelmat niiden poistamiseksi on laadittu. Suunnitelmien toteutuminen on kuitenkin vielä monen mutkan takana. Niidenkin tultua ratkaisuiksi tarvitaan vielä aikaa ja rahaa.

Yleisesikuntaupseerikoulutuksen mer-

kitys ei ehkä ole kaikille selvinnyt. Sen kernm Setälä tiivistää muutamaksi ajatuksiksi:

— Ilman yleisesikuntakoulutettuja upseereita sotilaallisen maanpuolustuksen ja sitä suorittavien puolustusvoimien suunnittelu ei onnistuisi. Yleisesikuntakoulutusta tarvitaan, kun ryhdytään tarkastelemaan ja mahdollisesti uusimaan doktriineja, kun tutkitaan ja kehitetään operaatiotaitoa ja taktiikkaa, kun suunnitellaan organisaatioita ja liikekannallepanoa, kun kehitetään koulutusjärjestelmää jne. Koulutuksen saaneiden joukosta nousee myös puolustusvoimien korkein johto.

— Puolustusvoimissa arvostellaan yleisesikuntakoulutusta. Tunnetaan huolta siitä, miten saataisiin kiinnostus ye-tutkinnon suorittamiseen säilymään. Jokaisen kapteenikurssin aikana, mutta viimeistään sen päättyessä pitäisi riittävästi ja motivoituneita kertoa, mikä on ye-upseeri, mitä on sen saavuttamiseksi tehtävä, miksi sellaisia tarvitaan puolustusvoimissamme.

— Lopuksi haluan sanoa, että Sotakorkeakoulun ja siellä suoritettavan tutkinnon tulee olla jokaisen upseerin perustutkinnon suorittaneen nuoren upseerin tähtäimessä. Jokaisen tulisi tuntea siinä määrin kiinnostusta tätä tutkintoa kohtaan, että hän ottaa selvää, missä vaiheessa hänen omaa uraansa se olisi edullisinta suorittaa ja mitä se vaatii häneltä hänen valmistautuessaan pääsy-tutkintoon. Kevein eväin ei pääsy-tutkintoon kannata tulla. Vain perusteellisesti ja huolellisesti valmistautuneet menestyvät. Ja sehän on vaivannäön arvoista. □

Teksti: TAPANI TALARI
Kuvat: MARTTI LINTUNEN

JORMA HENTILÄ:

”Rauhanliikkeen kasvun perustana on ihmisten kokema turvattomuus”

”Sen enempää iso kuin pienikään valtio ei pysty rakentamaan turvallisuuttaan aseiden varaan.”

SKDL:n pääsihteeri Jorma Hentilä pohtii vuorostaan tässä numerossa sodan ja rauhan kysymyksiä. Hän tunnustaa pitävänsä rauhanmarseja myönteisenä ilmiönä ja itsekin marssineensa mukana.

Hän ei usko, että rauhanliikkeiden leviämiseen olisi pyritty vaikuttamaan psykologisin keinoin, vaan pitää liikehdintää ihmisten turvattomuuden tunteeseen perustuvana.

Pääsihteeri Jorma Hentilä pitää yksilön turvallisuuden lähtökohtana edellytyksiä, jotka taloudellinen turvallisuus ja henkilökohmainen koskemattomuus luovat rikkaalle elämälle. Elämän perustan pitää olla järjestyksessä.

Kansallisen turvallisuuden hän näkee kansakunnan oikeutena päättää asioistaan sillä tavalla kuin oikeaksi katsotaan, ilman, että muut väkivaltaisesti tai pakkokeinoin painostavat tai puuttuvat tähän päätösvaltaan.

— Toisena puolena tässä on tietysti se, ettei mitään absoluuttista ole olemassa. Jokainen kansakunta joutuu omia ratkaisuja tehdessään ottamaan toiset huomioon. Tämä on jokaisen valtion vastuuseen liittyvä tekijä.

— Jos ajaa omaa kansallista turvallisuutta ottamatta huomioon toisia, saattaa tehdä tekoja, jotka tosiasiallisesti merkitsevät turvattomuuden lisääntymistä.

Hentilä korostaakin, että kansallinen turvallisuus riippuu nykymaailman aikaan hyvin paljon kansainvälisestä tilanteesta, valtiot ovat sidoksissa toisiinsa.

— Jos tilanne kärjistyy, ja määrältään ja laadultaan ennen näkemättömät tuhovoimat pääsevät irti, ei yksikään maa ole silloin tämän kriisin ulkopuolella eikä turvassa.

MILLAINEN UHKA SUOMEA ODOTTAA?

Pääsihteeri Hentilä näkee kansallisen ja kansainvälisen turvallisuuden niin sidonnaisiksi keskenään, että ne ovat hänelle saman asian kaksi puolta.

Periaatteellisenä lähtökohtana ja ensisijaisena turvallisuustekijänä hän pitää ulkopoliittikkaa sekä osallistumista kansainvälisessä yhteisössä yhteistoimintaan muiden kansakuntien kanssa.

— Sen enempiä iso kuin pienikään valtio ei pysty rakentamaan turvallisuuttaan aseiden varaan. Viittaamaan siihen, ettei pitkällekin varustautunut maa pysty torjumaan tai estämään nykyisen aseistuksen tuhovoimaa.

Suomen osalta Hentilä pitää ratkaisevana millaiseksi arvioidaan se sotilaallinen uhka, joka ensisijaisesti kohdistuu maahamme.

Hän korostaa kolmannen parlamentaarisen puolustuskomitean näkemystä, että kenelläkään ei ole erityisiä intressejä Suomen alueeseen vaan, että sotilaallinen uhka kohdistuu alueeseemme laajemman yleiseurooppalaisen tai maailmallisen kriisin oloissa.

Mitkä ovat suurvallan tavoitteet tällöin ja mihin ne kohdistuvat, ovat antaneet hänelle pohdittavaa viime aikoina.

— Ensisijainen uhka mielestäni on se, että kahden sotilasliiton välisessä selkkauksessa toinen osapuoli pyrkii estämään, ettei YEA-sopimuksen toinen so-

pimuskumppani pääse käyttämään Suomen alueella olevaa teollisuutta, liikenneyhteyksiä ja tällaisia sotilaalliseen taroitukseen, ja tuhoaa ne.

— Tämä mitä ilmeisimmin tapahtuu aseteknologian kehityksen huomioon ottaen ydinasein.

Toissijaisena hän sittenkin pitää uhkaa, että Suomen alueelle pyritäisiin avaamaan käytävä konventionaalisten maavoimien etenemistieksi.

MAANPUOLUSTUKSEN MERKITYS?

Pohdinnassaan on Hentilä päätenyt kysymykseen mitä merkitystä on konventionaalisiin aseisiin ja pääasiassa maavoimiin nojautuvalla maanpuolustuksella, kun kerran ydinasehyökkäyksen varalta voimme ryhtyä vain sellaisiin toimiin, joilla väestöä pyritään suojaamaan.

Tässäkin asiassa hän näkee kaksi puolta, sillä hän toteaa, että rauhan aikana korostuvat puolustusvoimien tehtävistä aluevalvonta ja varautuminen erilaisten aluetamme kohtaan tapahtuvien rikkeiden tunnistamiseen ja mahdolliseen torjuntaan.

Puolustusvoimien mitoittamisessa hän toistaa III PPK:n mietinnössä esittämänsä erivän näkemyksen suojajoukkojen vahvuudesta. Hän sanoo, että sitenkin 250 000 miestä, meri- ja ilmavoimatkin mukaanlukien, on sellainen joukko, että sen käyttäminen tulee kyseeseen vasta varsin laajan, tavanomaisin asein käytävän kriisin aikana.

Ja tällaista tilannetta hän ei pidä kovinkaan todennäköisenä.

Maanpuolustuksen muitten sektoreiden tärkeyttä arvioidessaan Hentilä kysyy onko niillä toimilla, joilla talouselämän jatkuvuus on pyritty takaamaan, enää käyttöä hänen kuvaamassaan todennäköisimmässä kriisissä.

— Missään tapauksessa tämä ei kuitenkaan tee tarpeettomaksi esimerkiksi taloudellisen puolustusvalmiuden kehittämistä, jos otetaan huomioon, että tämä varautuminen tarkoittaa maan taloudellista selviämistä muustakin kriisistä kuin sodasta.

TAVOITTEITA EI AINA YMMÄRRETÄ

— Luulen, ettei valtiovallan erilaisista tavoitteista kansalaisilla ylipäänsä ole aina riittävän selvää käsitystä. Turvallisuuspolitiikan kohdalla se riippuu millä tavalla käsitettä painotetaan.

Hentilä uskoo, että turvallisuuspolitiikan tavoitteet ymmärretään, jos ne painottuvat ulkopoliitiikan suuntaan, sen sijaan maanpuolustuspuolelta tavoitteista ei ihmisillä ole kovin selkeää kuvaa.

Hän tosin myöntää, etteivät kaikki ulkopoliitiikan harjoittamiseen liittyvät ratkaisutkaan tule selviksi, vaikka esimerkiksi YK-äänestyksien jälkeen Suomi useimmiten antaa äänestysseilyksen. Ne muotoillaan diplomatian kielellä, joka Hentilän mielestä on kaukana normaalliproosasta.

— Jos informaatio jää vain tällä kielellä esitetyksi, se tulee ymmärretyksi hyvin ohuessa, näihin asioihin perehtyneiden ihmisten ryhmässä.

OPETUS KOULUN JA OPETTAJIEN TEHTÄVÄ

— Minusta periaatteena tulee pitää sitä, että koulu ja koulussa tähän tehtävään palkatut opettajat antavat opetuksen.

Hentilä toteaa, että Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan aikanaan opettajien tueksi julkaisemasta Suomen turvallisuuspolitiikan käsikirjasta on valmistunut toinen painos ja että siihen on liitetty turvallisuuspolitiikan opetussuunnitelma.

— Kansalaisjärjestöt voivat mielestäni rajattomasti suorittaa erilaista koulutus- ja valistustoimintaa. Pitäisin sen kuitenkin erillään kouluopetuksesta.

— Se ei koske vain tätä aluetta, vaan yleensäkin kouluopetusta.

Rauhankasvatuksella Hentilä näkee olevan kaksi tehtävää. Toinen on sellaisen ajattelutavan vahvistamista, että erilaiset konfliktit, olivatpa ne ihmisten tai ihmisryhmien välisiä, tulee ratkaista rauhanomaisella tavalla.

— Toinen on eettinen. Se, että väkivalta on eettisesti kyseenalaista ja tuomittavaa. Minusta nämä kaksi puolta voisivat siihen liittyä.

Hän näkee tämän ajatuksen liittyvän turvallisuuspolitiikkaan, jos sitä painotetaan ulkopoliitiikan keinojen puolelle.

Saman käsitteen alle hän ei rauhankasvatusta ja turvallisuuspolitiikan opetusta ole valmis yhdistämään, mutta ei myöskään asettamaan niitä tärkeysjärjestykseen.

— Niissä on yhteisiä ainesosia, mutta ovat kuitenkin vähän eri tasoisia.

PUOLUSTUSTAHTO KASVAA KOKEMUKSISTA

— Minusta henkisen maanpuolustuksen käsite vei vikaan. Itse näen asian sillä tavalla, että ihmiset ovat valmiit puolustamaan omaa maataan ja yhteiskunnallista arvojärjestelmää, joiden puolustamisen arvosta he kokemuksensa kautta ovat tulleet vakuuttuneiksi.

— En usko, että ylhäältä tulevalle mielipiteen muokkauksella tämä olisi luotavissa, vaikka aikaisemmin on näin saatettu ajatella.

Pohtiessaan kysymystä, kuka on isänmaallinen ja onko oikeisto ominut isänmaallisuuden, Hentilä arvelee, että on opittu ymmärtämään kaksi asiaa: ensinnäkin, että poliittisesti eri tavoilla ajattelevat ihmiset haluavat kuitenkin nimenomaisesti ja ensisijaisesti kehittää tätä maata ja tämän kansakunnan elämisen oloja, niin taloudellisia kuin henkisiä.

— Ja toiseksi, että jos tässä suhteessa ollaan eri mieltä, se ei merkitse epäisänmaallisuutta.

Hän muistuttaa, että myös taloudellisesta integraatiosta ja siihen liittyvistä tekijöistä käytyä keskustelun perusteella voisi isänmaallisuutta tarkastella ja sanoo, että tällöin johtopäätökset isänmaallisuudesta saattaisivat muuttua päinvastaisiksi kuin usein ajatellaan.

PIDÄN RAUHAN- MARSSEJA MYÖNTEISINÄ

— En kiistä, ettekö vasemmiston piirissä olisi ollut pyrkimystä pitää rauhan työ omana reviiirinä. Ehkä tässä on taustalla tämmöisiä katsomuksellisia asioita, työväenliikkeen aatteellinen perintöhän on loppujen lopuksi hyvin reaalisuudellinen. Se näkee väkivallan kielteisenä ja armeijat sinänsä eettisesti kyseenalaisina.

Hentilä ei pidä yllättävänä omaa myönteistä suhtautumistaan rauhanmarsseihin ja niissä mukana oloaan. Hän näkee, että rauhanliikkeen pitää ikäänkuin pyrkiä yhdeksi neuvotteluosapuoleksi sinne missä ratkaistaan mikä kehitys on ydinaseiden alueella sekä vaikuttamaan neuvotteluhuoneiden ulkopuolelta omien hallitustensa kautta neuvotteluprosesseihin.

Hän sanoo, että jos puhutaan turvallisuusrealiteeteista on yhtenä lähtökohdaksi Suomen solmima YYA-sopimus, jonka lähtökohdaksi on, että Suomella on jonkin tasoinen armeija.

— Olen ymmärtänyt, että Suomessa ylisummaan tämä tosiasia tunnustetaan, joskin on sitten niitä, jotka henkilökohtaisilla valinnoilla ovat menelleet toisin.

— Tämän käsittäkseni myöskin tunnustavat sekä rauhanpuolustajalainen että rauhanliittolainen rauhanliike.

Hentilän mielestä rauhanliikkeen kasvu perustana ei voi olla sittenkään mikään ylhäältä tuleva manipulaatio, vaan, että maailma on sillä tavoin uhkaava, että se saa ihmiset kokemaan turvattomuutta. Hän perustelee käsitystään ottamalla esimerkiksi yhdysvaltalaisen jäädytysliikkeen, joka toimii hyvinkin konservatiiviselta pohjalta.

— Ei siellä voi olla lähtökohdaksi mikään muu kuin olemassa oleva todellisuus, joka on uhkaava, Jorma Hentilä uskoo.

”Epäisänmaallisuutta ei ole se, että ollaan eri mieltä tämän maan kehittämisestä.”

Jorma Hentilä
synt. 5.2.1937 Oulussa

Eri tehtävissä SKDL:ssa mm tiedotussihteerinä.

Apulaispääsihteerinä 1971–1977
Pääsihteerinä 1977–

Ollut jäsenenä toisessa ja kolmannessa parlamentaarisisessa puolustuskomiteassa

sekä parlamentaarisisessa valmiuslainsäädäntökomiteassa. Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan (MTS) varapuheenjohtaja.

Reservin yliluutnantti.

VesiHyvönen

PL 69
70101 Kuopio 10
Volttikatu 6
puh. 971/226500

87100 Kajaani 10
Kettukalliontie 7
puh. 986/24881

Tmi Aug Ääri

Hämeenpuisto 13 B 36 33210 Tampere 21
(931) 22 855

AHTI - RAKENNUSOSAKEYHTIÖ

Kullervonkatu 12 — PL 352 — 33101 Tampere 10
Puh. 931-30210

Tampereen Kirjanpitokeskus A. ja M. GYLLING KY

Kuninkaankatu 26 B 32200 Tampere 20
Puh. (931) 31 930

A-ryhmän Sähköurakoitsija INSINÖÖRISÄHKÖ KY

Lahti Mustamäenkatu 18 puh. 918-29915
Helsingin konttori Limingantie 49-51 D
Puh. 90-799977

FP-TUOTTEET OY

Teollisuustie 1 36220 Suorama
Puh. 931-790822

LAPUAN SÄHKÖ OY

62100 LAPUA

Arkkitehtitoimisto Olavi Suvitie ja Taito Uusitalo

Sammonkatu 8—10 F 33540 Tampere 54

interRent

Hitsaajankatu 7 B, P.O. Box 101
00811 Helsinki 81
Puh. (90) 755 6133

SÄHKÖKORTTELI OY

Åkerlundinkatu 5 A 33100 Tampere 10
(931) 34 110

RAKENNUSLIIKE K.E. NYMAN OY

Rauhankatu 22 65100 Vaasa 10
Puh. 961-114244

Kallantie 11, 70400 Kuopio 40

TOYOTA
CITROEN
HERTZ autovuokraamo

 342 211

 KUOPION OSUUSPANKKI
560 005 - 215598
 KU 126 434-0
LvvM 617 193

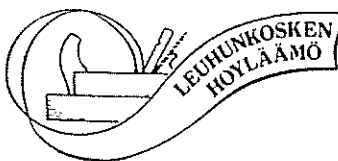
IISALMEN UUSI APTEEKKI

Kirkkopuistonkatu 17
74100 IISALMI
Puh. 977-21159

KAAKON RAJAKAUPPA OY

Kauppalankatu 12,
Kouvola
Puh. 951-16 977

KESKINEN & TAKALA

Rakentajille
kaikkea kuivattua
höylä- ja puutavaraa

43100 SAARIJÄRVI
PUH: (944) 21681

Kaikkea matkatoimistopalvelua

82901 Ilomantsi PL 1
Puh. 974-21 760

Toimiiko kadettikunta?

Jokaisen järjestön vaikeutena on tyydyttää kaikkien jäsenten toiveet. Aktiivisesti toimintaan osallistuvat ovat tyytyväisiä, mutta passiivisesti mukanaolevat arvostelevat usein järjestön toimintaa. Nämä samat murheet pätevät myös Kadettikunnassa.

Viime vuosina Kadettikunta on suuntautunut entistä enemmän ulospäin. Esimerkiksi turvallisuuspolitiikan opetus on jatkuvasti lisääntynyt ja sen saama

huomio on eduskuntakyselyineen ollut joskus jopa kohtuuttoman suuri.

Miten jäsenistö on kokenut viime vuosien toiminnan? Toimintus pyysi neljä jäsentä keskustelemaan kysymyksestä. Evp-jäseniä edustivat everstiluutnantti Åke Åström, joka on 17. kadettikursilta ja everstiluutnantti Jyri Paulaharju 39. kurssilta. Åström on eronnut palveluksesta v 1946, jolloin hän palveli Helsingin sotilas-

läänin esikunnassa. Paulaharju erosi v 1980 kuvakeskuksen johtajan tehtävästä.

Aktiivipalveluksessa olevia edustivat kapteeni, kasvatustieteen tohtori Veikko Pentti ja yllluutnantti Pekka Holopainen. Pentti palvelee kouluttajana Kadettikoulussa ja on valmistunut 52. kurssilta. Joukon nuorin, Holopainen on 64. kurssin miehiä ja palvelee koulutusupseerina Uudenmaan Jääkäripataljoonassa.

Keskusteltaessa jäsenistön keskuudessa tapahtuvasta toiminnasta kaikki pitivät sääntöjen 2 § selvänä ja hyvänä. Se antaa oikean lähtökohdan ja on riittävän laaja toiminnan perusteeksi.

Maanpuolustusaatteen entistä voimakkaampi läpivienti on Paulaharjun mielestä kehityksen mukanaan tuoma, ja se ehkä korostuu nykyisin toiminnassa enemmän kuin säännöissä. Holopainen huomautti lisäksi Kadettikunnan ja Upseeriliiton selkeästä ja käytännössä hyvin toimivasta työnjaosta.

Kun ihminen liittyy johonkin yhdistykseen hänellä on myös tietyt odotukset. Yhdistyksen toimintaa arvostellaan sitten sen mukaan, miten nämä odotukset täyttyvät. Keskustelijoidemme odotukset ovat olleet varsin yhdensuuntaisia.

Yhteenkuuluvaisuuden lisääminen, ammatin arvostus ja maanpuolustushengen ylläpitäminen ovat päällimmäisinä odotuksissa. Pentti korosti sitä,

Yhteenkuuluvaisuuden lisääminen, ammatin arvostus ja maanpuolustushengen ylläpito kuuluvat Kadettikunnan toimintaan.

Tarjontaa on enemmänkin kuin odotuksia Paulaharjun mielestä.

että tieto ja tunne yhdessä muodostavat arvostusasenteen, joka ei kohdistu yksin ammattiin vaan myös siihen, miksi ihmiset elämäntyötään tekevät.

Sekä Åströmin että Paulaharjun mielestä Kadettikunta tarjoaa enemmän kuin jäsenet välttämättä odottavat. Odotukset ovat virkauran myötä vaihdelleet. Palveluksessa ollessa ei läheskään aina ollut aikaa eikä tarmoa toimia yhdistyksissä, mutta evp-aikana on yhä selvemmin tajunnut Kadettikunnan aatteellisen merkityksen.

– Nyt osaa olla oikealla tavalla ylpeä ja arvostaa kuulumistaan Kadettikuntaan, totesi Paulaharju. Holopaisella joukon nuorimpana ei vielä voinut olla laajaa kokemusta toiminnasta, mutta hänellä oli selviä odotuksia.

– Odotan turvallisuuspoliittisia, maanpuolustushenkisiä ja kansainvälispoliittisia esitelmää. Tällä tavalla Kadettikunta voisi edistää maanpuolustushenkeä upseeriston keskuudessa.

Mitä Kadettikunta sitten on antanut?

Yhteenkuuluvaisuuden tunne on jokaisen mielestä tärkeä. Holopainen huomautti palveluksessa olevan vaikeudesta osallistua tilaisuuksiin.

– Viikolla tiivis työtahti estää useimmiten osallistumisen. Viikonlopun taas käyttää mieluummin lepäämiseen ja perheen kanssa olemiseen.

Pentille Kadettikunnan toiminta on osoittanut, että upseerikunnalla on selvä ja syvä näkemys tehtävästään.

– Tämä jättää jälkensä ja syventää tahtoa sekä luo sisäistä motivaatiota.

Paulaharju on perehtynyt Kadettikunnan toimintaan jo ennen varusmiespalvelusta.

– Voinkin sanoa, että Kadettikunta antoi minulle uran luodessaan aatepohjan. Myöhemmin jäsenyys on antanut kadettiveljeyden piiriin, joka on yllättä-

vän voimakas ja vahva. Palvelusaikana jäsenyys antoi tervetullutta tietoutta ja voimaa toteuttaa koulutusta ja maanpuolustustyöskentelyä välinpitämättömän asenteen omaavassa yhteiskunnassa.

Åström huomautti toiminnan tapahtuvan piirien kautta. Jäsenistö on siten riippuvainen kadettipiirien toiminnasta. Se taas vaihtelee jo maantieteellisistä syistä.

– Helsingissä on tarjolla niin paljon erilaisia harrastuksia, että kadettipiirin on mahdotonta vetää kaikkia mukaan.

Tyytyväisyys toimintaan tuntui olevan päällimmäisenä kaikilla keskustelijoilla. Joitakin pettymyksiäkin on toki vuosien varrella sattunut.

Åström muisteli sodan jälkeistä aikaa, jolloin monet palveluksesta eronneet arvostelivat Kadettikuntaa.

– Heti sodan jälkeen eronneet saivat eläkkeen vuoden 1939 virkansa mukaisesti eivätkä viimeisen arvonsa mukaan. Siten esimerkiksi eräs everstiluutnantti sai luutnantin eläkettä. Evp-upseerit ryhtyivät ajamaan asiaa, ja saivatkin korjauksen aikaan. Korkeampi eläke piti anoa määräaikana ja tätä eivät kaikki asianosaiset tehneet. Tällöin Kadettikuntaa moitittiin siitä, ettei se tiedotanut asiasta riittävästi.

Toimiminen Kadettikunnassa on jo merkki tyytyväisyydestä. Koska kaikki eivät ole edes jäseniä antaa se viitteitä myös tyytymättömyydestä. Joskus on myös kerhottu. Upseeriliiton ja Kadettikunnan toiminnat sotkettu keskenään, jolloin nuorille upseereille on syntynyt varsin epämääräinen kuva.

Nykyajan moninainen harrastusten tarjonta erityisesti pääkaupunkiseudulla synnyttää passiivisuutta aatteellisessa toiminnassa.

Toiminta riippuu piirin aktiivisuudesta, huomauttaa Åström.

Turvallisuuspolitiikan opetus on uusia mutta samalla laajempia työmuotoja. Onko tämä tallannut sisäisen toiminnan jalkoihinsa?

– Päinvastoin. Minä ainakin näen sen käänteisenä. Opetus on aktivoitunut sisäistä toimintaa, koska se on edellyttänyt asiaan perehtymistä ja itseopiskelua, huomautti Paulaharju. Myöskään Pentti ei pidä näitä asioita ristiriitaisina.

– Jos jokin toiminta koetaan tarpeelliseksi on se myös mielekästä. Yhteisen linjan löytäminen sekä jäsenistön sisällä että laajasti koko maanpuolustustyössä on koko maanpuolustustyön perustehtävä. Turvallisuuspolitiikan opetusta kaivataan ja sitä arvostetaan. Myös muiden keskustelijoiden mielestä turvallisuuspolitiikan opetus on hyvä työmuoto, joka ei suinkaan ole ristiriidassa sisäisen toiminnan kanssa.

Toiminnassa paljon vaihtelua

Kaikessa toiminnassa on nousuja ja laskuja. Jotkut tapahtumat jäävät erityisesti mieleen, mutta suurin osa koetaan uutisina ja se unohtetaan nopeasti. Vuosien saatossa tulee myös kohokohotia. Holopaiselle on lyhyenä toimintana jäänyt parhaiten mieleen käynnit kouluissa opettamassa turvallisuuspolitiikkaa. Åströmin muistissa ovat monet hyvät tilaisuudet, esitelmät, retket.

– Näin yhtäkkiä ajatellen en voi eritellä jotain tapahtumaa toista paremmaksi. Yleisesti ottaen kaikki on tuntunut hyvältä. Upseeriliiton ja Kadettikunnan sopimus työnjaosta on Pentin mielestä ollut merkittävä koko myöhemmälle toiminnalle.

– Se tapa, jolla Kadettikunta otti vastaan oman sektorinsa osoitti, että silloiset toiminnan vetäjät olivat oikeassa. Se osoittaa myös, ettei mikään toiminta voi onnistua, jos mukana ei ole tahtoa. Paulaharjun mieleen ovat parhaiten jääneet RUK:n vuodet 1958–62. Tuolloin Haminan kadettipiirin toiminta saavutti sellaiset mittasuhteet, joita harvoin tapaa.

Järjestöelämässä on toimintamuotoja tarkasteltava jatkuvasti kriittisesti ja luottamustehtävissä olevien lisäksi siinä tarvitaan myös jäsenistön aktiiviteettia.

Kadettikunnan toiminta on nykyisellään ilmeisesti jäsenistöä tyydyttävää, sillä suurta kohentamisen tarvetta eivät keskustelijamme nähneet toiminnassa olevan.

Evp-jäsenet olivat molemmat tyytyväisiä nykyiseen toimintaan. Kaikkeaa sitä, mitä on odotettu on myös järjestetty. Holopainen toivoi jäsenistöltä suurempaa kirjoitusaktiiviteettia Kulkirau-dassa. Tämä olisi eräs tapa saada jäsenistön mielipiteet esille. Eräänä mahdollisuutena olisi kirjoituskilpailun jär-

Kadettikunnan pitää Pentin mielestä huolehtia itsensä kehittämistarpeista.

jestäminen. Pentin mielestä toiminta on mielekästä, koska se koskettaa inhimillisen elämän perustarpeita. Tähän kuuluvat yhteenkuuluvaisuuden tunne.

— On voitu todeta, etteivät itsensäkehittämisen- ja itsensä toteuttamistarpeet voi viritä ennenkuin liittymistarpeet on tyydytetty. Ongelmallista on, ettei liittymistarvetta voida havaita ennenkuin toimeentulotarpeet on riittävästi tyydytetty.

— Upseeriliiton tehtävänä on huolehtia toimeentulotarpeen tyydyttämisestä ja Kadettikunta puolestaan huolehtii omalta osaltaan itsensä toteuttamisen ja itsensä kehittämisen tarpeista. Vaikka olen tyytyväinen toimintaan, pidän ihanearvoa hyvästä upseerista niin tärkeänä, että entistä enemmän on kiinnitettävä huomiota liittymistarpeen tyydyttämiseen.

Toiminta ei saa koskaan pysähtyä liian pitkäksi aikaa vanhoihin uomiinsa, vaan uutta olisi mietittävä jatkuvasti. Mitään varsinaisesti uutta toimintamuotoa ei pidetty tarpeellisena. Nykyisiä toimintamuotoja tulee toki kehittää jatkuvasti ja pitää se muun kehityksen tasalla.

Pentti korosti varusmiesten turvallisuuspolitiikan opetusta sekä yleensä varusmieskoulutuksen merkitystä. Varusmiehet välittävät asenteensa omaan perhepiiriinsä, joten heidän saamansa kuva vaikuttaa myös seuraavaan sukupolveen.

Jäsenistön aktivointi on kaikkien järjestöjohtajien pääsärky. Kadettikunnan jäsenistön toiminnan lisäämisessä korostettiin piirien toiminnan tärkeyttä. Sen vuoksi olisi pyrittävä aktivoimaan piirien johtohenkilöitä. Holopainen näki kielteisenä tavan, jolla joskus valitaan toimi-

henkilöitä. Virkaiältään nuorin määrätään tehtävään, vaikkei hän itse tunne siihen mitään halua. Tällöin ei voi odottaa kovinkaan suurta innostusta.

— Kun katsotaan sihteereitä, he ovat yleensä tällä tavalla tehtäviin määrättyjä. Jos työmarkkinajärjestöt hoitaisivat tällä tapaa toimintansa ei mitään asioita saataisi hoidetuksi.

Evp-upseereiden aktivointi onnistuu Åströmin mukaan vain suorilla, henkilökohtaisilla kontakteilla.

— Kyllä ne on puhelimella soitettava mukaan, muuten ihmisiä ei saa liikkeelle.

Pentti totesi toiminnan riippuvan oikeasta tiedosta ja tunteesta. Kun jäsenet tietävät, mistä on kysymys ja heillä on oikea tunne, seuraa tästä väistämättä oikea toiminta.

Lopuksi keskustelimme Kylkiraudasta. Jos jäsen ei Kadettikunnan toiminnasta saa mitään muuta, niin ainakin lehden. Holopainen toivoi lehden toimivan nykyistä enemmän jäsenistön keskustelufoorumina.

— Suomalainen tarvitsee useimmiten vähän provosointia ennenkuin hän vastaa. ”Erään Tuomaksen” juttu oli hyvä esimerkki. Se herätti keskustelua, jota muutoin ei saa vireille.

Paulaharju näki Kylkiraudan ansioksi viime vuosina lisääntyneen toimintaaktiiviteetin. Kenties viides numero vuodessa olisi pian ajankohtainen.

Virikkeiden antajana Kylkirauta on Pentin mielestä erinomainen. Haasteellista on se, että lukijakunta koostuu kadeteista kenraaleihin. Tällöin viestin kohdistaminen saattaa joskus olla ongelmallista. Tiedon tarve on aina olemassa ja tämän tarpeen tyydyttäminen on tärkeää.

Myös Åström piti lehden nykyistä linjaa oikeana. Koska lukijakunta on varsin heterogeeninen on sisällön oltava monipuolinen. Holopainen toivoi kirjoituksia myös jäsenistön ulkopuolelta. Ehkä ne herättäisivät keskustelua.

— Kun vesi liikkuu, jotain tapahtuu, huomautti Paulaharju.

Pekka Holopainen toivoo lisää keskustelua Kylkirautaan.

INSTRUMENTARIUM

TILAUSLINJA-AUTOILLAMME
nopeasti, mukavasti perille asti

LIIKENNE MÄKELÄ KY

KEURUU, PUH. 20 319

SUOMEN KULUTUSOSA OY

Marjamäki 37550 Moisio
Puh. (931) 676333

Maanrakennuskoneiden vara-
ja kulutusosien erikoisliike

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO JUKKA VUORI

Uusikoivistontie 42 A 2
PORI Puh. 939-22551

— Linja-autoasemaa vastapäätä —

SUOMALAISET SUURKEITTIÖKONEET
JA -KALUSTEET toimittaa:

KOPAL OY

Kirkonkyläntie 137, 00740 Helsinki 74
Puh. 354 100, telex 122149

RAVINTOLA KATAJANOKAN KASINO

Puh. 653401
Laivastokatu 1 00160 Helsinki 16
— tervetuloa herkuttelemaan —

HAMINAN LAIVAUS OY

Hamina
Puh. 952-54600

AUTOAMPPERI OY

Lautamiehentie 2
02770 ESPOO 77
Puh. 90-8058020

PIETARSAAREN SEUDUN PUHELIN OY

68600 PIETARSAARI Alholmankatu 3

OSUUSKUNTA POHJOLAN MAITO

86600 HAAPAVESI
Puhelin 983-52 632

MIKKELIN HUOPATEHDAS OY

Porrassalmenkatu 36
50100 Mikkeli 10
Puh. 955-361294

Kaikukatu 5, 00530 Helsinki 53,
vaihte 90-717622, telex 12-2105

Voy vesirakentaja

Lapinrinne 1 B, 00180 Helsinki 18, puh. 6942344

Lauritsalan Huolto Oy

Seponkatu 2
53300 Lappeenranta 30
puh. 953-23 200

MAALAUSLIIKE NIILO HUUMO Ky

Haikkoo, PORVOO 40
Puh. 915-153477

MYYRMÄEN HAMMASLÄÄKÄRIASEMA

puh. 563 1071 — 563 1070
Putousrinne 1 F 01600 Vantaa 60

Kymmenen kysymystä

Ohjukset ja täsmäaseet näyttävät yhä merkittävämpää osaa nykypäivän sodankäynnissä. Esimerkiksi Falklandin sodassa tuhottiin yhdellä ohjuksella moderni hävittäjä-alus.

Ohjuksista ja niiden tulevaisuuden näkymistä kysimme pääesikunnan ohjustoimiston päälliköltä, everstiluutnantti Touko Rissaselta.

Touko Rissanen

1. Mikä on ohjus?

Ohjus on ilmakehässä tai avaruudessa – laajemmassa mielessä myös maanpinnalla tai vedessä – omalla voimakoneellaan kulkeva miehittämätön taisteluväline, joka kuljettaa taistelulatauksen tai muun sotilaallisen hyötykuorman ohjattuna tai ohjautuvasti kohteeseen. Tämän määritelmän mukaisesti esim. vedessä liikkuva hakeutuva torpedo kuuluisi ohjusaseisiin.

2. Milloin ohjukset kehitettiin?

Ohjuksen kehityshistoria on pitkä. Kehityksen voidaan katsoa alkaneen raketista. Kiinalaiset keksivät ruudin 1200-luvulla ja käyttivät sitä ajoaineena "tulivuolissa", joita ammuttiin ensi kerran Kai-Fun-Fu'n piirityksessä 1232. Arabit toivat raketin Eurooppaan, missä italialaiset taistelivat niillä Välimeren merirosvoja vastaan.

Nykyaikaisessa mielessä ohjus kuitenkin syntyi vasta 1900-luvulla, jolloin on kehitetty ohjuksen toiminnalle välttämätön automaattinen hyrräohjausjärjestelmä sekä tutka. Ohjushistorian merkittävä vaihe oli toinen maailmansota, jolloin saksalaiset käyttivät 1944 Lontoon pommittamiseen V1 ja V2 -tykistöohjuksia. Ohjusten laaja-alainen kehittäminen ja tuotanto käynnistyi kuitenkin vasta toisen maailmansodan jälkeen.

3. Milloin Suomi siirtyi ohjuskauteen?

Suomi siirtyi ohjuskauteen 1960-luvun alkupuolella sen jälkeen kun Pariisiin rauhansopimukseen saatiin allekirjoittajamailta puolustuksellisten ohjusten hankinnat mahdollistava tulkinta. Tällöin hankittiin mm. Englannista Vigilant ja Ranskasta SS-11 panssarintorjuntaohjuksia. Todettakoon, että Itävalta ei ole vielä saanut vastaavaa tulkintaa oman valtiosopimuksensa allekirjoittajilta.

4. Mitä merkittävää on tapahtunut Suomen ohjusalalle viime aikoina?

Merkittävien kehitys tapahtunut ilmatorjunnan alueella. Vuonna 1978 hankittiin maahamme Neuvostoliitosta lähi-ilmatorjuntaohjus 78. Kyseessä on kevyt mieskantoinen, infrapunahakuinen ohjus, joka ylittää 2 km:n korkeudelle ja 4 km:n päähän. Ohjus on koulutuskäytössä ilmatorjuntayksiköissä.

1979 hankittiin Neuvostoliitosta alueilmatorjuntajärjestelmä 79, jolla voidaan ampua jopa yli 15 kilometrin korkeudella lentäviä maaleja.

Ohjusalalla on siis tapahtunut ja tulee tapahtumaan paljon. Voidaan sanoa, että ohjusala elää Suomessa eräänlaista murrosvaihetta.

5. Mitkä sitten ovat ohjusalan suurimmat ongelmat Suomessa?

Ohjusalan keskeisin ongelma on edelleen mielestäni henkilöstön – varsinkin teknisen henkilöstön – riittämättömyys. Ohjuskaluston käyttöönoton ja käytön vaatimaa lisähenkilöstöä ei ole valitettavasti saatu siinä tahdissa kuin ohjuskalustoa on tullut maahamme. Näyttää siltä, että kalustoa saa helpommin kuin tarvittavaa henkilökuntaa. Tämä johtuu koko valtionhallinnossa noudatetusta "nollalinjasta" henkilöstölisäyksissä ja budjetointimenettelystä, jossa henkilöstötarpeet budjetoidaan "irralaan" kalustohankinnoista. Budjetointimenettelyn tulisi taata myös lisähenkilöstön saanti kiinteästi kalustohankintoihin liittyen.

6. Mikä on täsmäase?

Käsitteenä täsmäase (PGW = Precision Guided Weapon) ja -ammus on yhä jossain määrin selkiintymätön. Länsimaaisessa terminologiassa käsite on hyvin laaja. Täsmäammuksella tarkoitetaan tykistön ammusta, ohjasta tai pommia, joka ohjataan tai ohjautuu maaliinsa lennon loppuvaiheessa ja jolle on ominaista suuri tarkkuus ja tuhoamiskyky. Yleensä maalin tuhoamiseen tarvitaan vain yksi laukaus. Maalin tuhoamistodennäköisyys on 10–100 kertainen tavallisiin ammuksiin verrattuna.

Vaikka ohjus asiallisesti ottaen täyttää edellä luetellut täsmäaseen ominaisuudet, se eroaa täsmäammuksesta siinä, että sen lento ei noudata ballistiikan lakeja, vaan hakeutuu maaliin sulhteellisen suoraviivaisesti oman matkamootorin työntämänä.

Tosiasiaa ohjuksen ja täsmäammuksen välinen raja on kehityksen myötä hämärtyvässä. Uusimmat täsmäammukset alkavat muistuttaa rakenteeltaan ominaisuuksiltaan ja toiminnaltaan yhä enemmän ohjuksia.

7. Mihin suuntaan kehitys on johtamassa täsmäaseiden alalla?

Nk. kerrosranssaroinnin yleistyminen on johtamassa uuden sukupolven täsmäaseisiin, joiden käytön johtavana ideana

on iskeä panssarivaunua ylhäältä ilma-
ta kattoon, missä suojapanssarointi on
heikoimmillaan. Aseet ovat "ammu ja
unohda" periaatteella toimivia. Maaliin
hakeutuminen perustuu laser-, millimet-
rialueen (sirotesäteilyn) tai infralämpö-
kuvahakupään käyttöön. Taistelukär-
kenä on iskumassapanos (SFF). Täsmä-
aseissa tullaan soveltamaan jo manner-
tenvälisistä ohjuksista tuttua monikär-
ki eli mirvaustekniikkaa, joka mahdol-
listaa useiden maalien tuhoamisen yh-
destä emoammuksesta (-ohjuksista) ir-
toavilla tytärammuksilla (-ohjuksilla).

Myös nykyisin käytössä olevien pst-
ohjusjärjestelmien tehoa pyritään pa-
rantamaan vastaamaan kerrospansari-
vaunujen asettamia kasvaneita läpäisy-
vaatimuksia.

8. Eivätkö täsmäaseet ole liian kalliita meidän maallemme?

On myönnettävä, että täsmäase vai-
kuttaa kalliilta kun katsotaan pelkästään
sen hankintahintaa. Kuitenkin täsmä-
asetta tulisi verrata maaliin eli lentokonee-
seen tai panssarivaunuun, mikä on
100–300 kertaa kalliimpi kuin täsmä-
ase. Kun maalin tuhoamiseen riittää
useimmiten vain yksi täsmäammus tai
ohus, ovat täsmäaseet siis erittäin kus-
tannustehokkaita. On myös huomatta-
va, että tehokasta torjuntakykyä ei voi-
da enää luoda ilman täsmäaseita. Kun
Suomella on varaa hankkia modernia
lentokone- ja panssarivaunukalustoa,
meillä tulee olla varaa panostaa myös
täsmäaseisiin.

9. Mitä seurauksia täsmäaseiden yhä laajenevalla käyttöönotol- la on sodankäyntiin?

Täsmäaseet parantavat oleellisesti
maavoimien ilmatorjunta- ja panssarin-
torjuntakykyä. Niiden ansiosta puolus-
tajan tulen ulottuvuus ja teho kasvaa ja
vastaavasti hyökkääjän kärsimät tappiot
lisääntyvät huomattavasti. Tästä on
osoituksena viimeksi käydyt Falklandin
ja Libanonin sodat sekä vuoden 1973
Lähi-idän sota, missä tuhottiin 1700
panssarivaunua 20 päivän aikana. Mää-
rää vastaa 5–6 panssaridivisioonan ka-
lustoa. Suurista tappioista johtuen tais-
telusta/sodasta saattaa tulla lyhytai-
kainen.

Täsmäaseilla voidaan iskeä yllättäen
syvälle vastustajan selustaan. Huonot-
kaan sääolosuhteet, savut tai pimeys ei-
vät enää välttämättä suojaa lentokoneita
tai panssarivaunuja täsmäaseilta. Ne
löytävät maalinsa usein myös näissä olo-
suhteissa.

Elektronisen sodankäynnin merkitys
tulee kasvamaan yhtäältä kehitettäessä
yhä tarkempia täsmäaseita ja toisaalta
etsittäessä lento- ja panssarikalustolle
vastalääkkeitä näitä vastaan.

10. Mitä johtopäätöksiä on teh- tävässä ohjusten käyttökel- poisuudesta Falklandin ja Li- banonin taisteluiden perus- teella?

Falklandin sota osoitti yhtäältä ohjus-
ten tehokkuuden että toisaalta suojatoi-
menpiteiden laiminlyöntien seuraukset
selkeästi. Siellä käytettiin kymmenkunta

erilaista ohjusjärjestelmää, joilla tuhot-
tiin noin 65 argentiinalaista lentokonetta
ja useita englantilaisia aluksia. Yksi
ainoa Exocet-ohjus tarvittiin upotta-
maan englantilaisten moderni Sheffield-
hävittäjä. Kumpikaan osapuoli ei käyt-
tänyt erikoisen tehokkaasti hyväkseen
elektronisen sodankäynnin mahdol-
lisuuksia. Voidaan sanoa, että Falklan-
dilla käytiin eilispäivän sotaa tämän päi-
vän aseina.

Libanonin taisteluissa israelilaiset tu-
hosivat syyrialaisien SA-2, SA-3, SA-6
ja SA-8 it-ohjuspatterit Bekaan laaksos-
sa lähes täydellisesti (22 patteria) ja am-
puivat alas yli 100 syyrialaista konetta
kärsien itse ainoastaan minimaalisia tap-
pioita. Tämän suurta kohua herättäneen
tapahtumasarjan menestyksen avain
lienee operaatioiden huolellisessa suun-
nittelussa ja valmistelussa sekä elek-
tronisen sodankäynnin huippuunsa vie-
dyssä hyväksikäytössä mm. harhautta-
misessa. Toisaalta syyrialaiset olivat ky-
vyttömiä sopeutumaan muuttuviin tilan-
teisiin ja tekivät kohtalokkaita virheitä
jättäessään mm. ohjuspatterinsa maas-
touttamatta ja linnoittamatta ja paljasta-
essaan ne mm. suojasavuilla hyökkäävil-
le israelilaiskoneille. Libanonin kriisi
osoitti konkreettisesti sen, että käyttäjän
panos on edelleen ratkaiseva taistelun
lopputulokseen olipa käytössä kuinka
uudenaikaisia asejärjestelmiä tahansa.

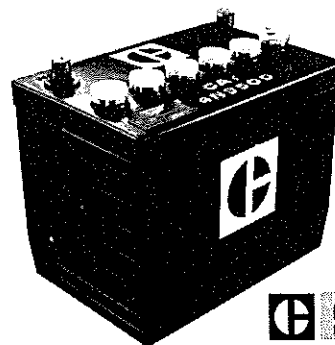
On sanottu, että Libanonissa käytiin
huomispäivän sotaa tämän päivän aseina.
Voidaan edelleen kysyä, millainen tulee
olemaan huomispäivän sota huomispäi-
vän aseina.

HEIMOLEHTI KARJALA

jokaiseen
karjalaiseen
kotiin

PUOLUEISTA RIIPPUMATON
KARJALAISTEN HEIMOLEHTI

Oksasenkatu 8
53100 LAPPEENRANTA 10
Puh. 953-11700

CATERPILLAR AKKU

Henkilöautossa
käytettynä
4 vuoden takuu

WITRAKTOR

Caterpillar, Cat ja W ovat Caterpillar Tractor Co:n tavaramerkkejä

”Eräs Tuomas” vastaa

Monien arvailujen kohteena ollut nimimerkki ”Eräs Tuomas” esitellään nyt lupauksen mukaisesti lukijoillemme. Hän on eversti evp Veli Perna, joka asuu nykyisin Kuopiossa jäätyään eläkkeelle runsas kaksi vuotta sitten.

Ev evp Pernaalla on takanaan ura ilmavoimissa. Tultuaan ylioppilaaksi v 1953 hän hakeutui vapaaehtoisena LntUK 20:lle saman vuoden syksyllä. Kurssin päätyttyä hän tuli valituksi KadK 40:lle, mistä valmistui upseeriksi 1956. Vuodet 1956–62 hän palveli lentoupseerina 1. Lsto:ssa Luonetjärvellä mm Gnat-laivueessa. Suoritettuaan SKK:n ilmasotateknisen linjan sekä siihen liittyneen yleisen opintosuunnan opinnot vv 1962–64 ja 1966–67 hän

palveli toimistoupseerina sekä toimistopäällikkönä IlmavE:ssa oltuaan 1965–66 toimistoupseerina PE:n suunnitteluosastolla. Vuosina 1968–1972 hän palveli SKK:ssa ilmasotateknikan opettajana. Vuoden 1972 alussa hänet nimitettiin osastopäällikön virkaan IlmavE:aan sekä IlmaSK:n johtajan sijaiseksi loka-kuussa 1974 ja vakinaiseksi huhtikuussa 1975. Tultuaan näin everstiksi 40-vuotiaana hän palveli em virassa vuoteen

1978, jolloin hänet määrättiin KarLston komentajaksi. Tästä virasta hän jäi eläkkeelle kesällä 1980.

Virkatehtävien ohella ev evp Perna on opiskellut Helsingin yliopistossa fysiikkaalis-matemaattisella linjalla ja valmistunut FK:ksi 1975. Eläkkeelle jäätyään hän on toiminut matematiikan ja johtamisopin tuntiopettajana Kuopion teknillisessä oppilaitoksessa ja rakennellut eläkemökkiä Kallaveden rannalle.

Kuri ei kompensoi johtamistaidon heikkouksia

Motto: *kun tavallinen ihminen pannaan paljon haltijaksi, hänen tulisi muistaa, että se tehtävä, jonka haltijaksi hänet on määrätty, on paljon tärkeämpi kuin hän itse.*

Tuntematon ajattelija

EI RANGAISTU, AINA VAIN PALKITTU

”Eräs Tuomas” on iloisesti yllättynyt ja kiitollinen siitä, että puolustusvoimemme johtamisajattelua kritisoiva kirjoitus ensinnäkin ylitti julkaisukynnyksen ja toiseksi sai runsaasti vastinekirjoituksia. Jostakin syystä kirjoitus on leimattu epätavalliseksi. Miksi?

Kirjoitukseni taustasta totean, että jokainen väittäjä perustuu todelliseen taustaan, henkilöön tai vallitsevaan tilanteeseen. Esiinotetut seikat ovat siis pelkkiä esimerkkejä elämän todellisuudesta. Tämä todellisuus tulee mitä selvemmin esille myös niistä keskusteluista, joita olen käynyt vanhempien upseeriverien kanssa. Jokainen näistä on sanonut tuntevansa omalta kohdaltaan lukuisia esimerkkejä vastaavista tapauksista kuin mitä kirjoituksessani esitin.

Etteivät epäilyni kuitenkin jäisi vain subjektiivisiksi väittämiksi, tarkastelen tässä kirjoituksessa hieman laajemmin asian taustatekijöitä. Kommentteja esittäneille vastaan loppuosassa.

TAISTOJEN TIE JA SUOMALAI- NEN PARADOKSI

On miellyttävää toimia sotilasammattissa Suomessa. Olipa rauhan aika milaista kompastelua tahansa, kokemusten mukaan sodat soditaan kunnolla ja maanpuolustuksellinen tavoite saavute-

taan. Lopputuloksena on miellyttävä tietoisuus onnistumisesta: homma hoidettiin, kun toimeen tartuttiin.

Menestysten todellisuutta syynä on kansamme ehdoton maanpuolustushenki ja -altiluus. Hiukkaakaan vähättelemättä esimerkiksi onnistunutta johtamista on suurin arvo annettava tavalliselle rivimiehelle ja kotirintamalle, jotka kumpikin osaltaan järkkymättömän rauhallisesti ja sitkeästi hoitivat tehtävänsä. Sama henki on olemassa tänäkin päivänä. Joukko-osaston komentajan tehtävässä sen kokee hyvin väkevästi.

Suomalaisen maanpuolustuksen paradoksi on sotien menestyksestä huolimatta siinä, että rauhan aikana ei intoa puolustusvoimien kehittämiseen vastaavassa määrin ole. Puolustusvoimien materiaalisien tason annetaan perinteellisesti luisua sotilaallisen kehityksensä tasolle. Jos muodostetaan teoreettinen vertailuluku, jossa kehittyneiden maiden puolustusmenot per capita jaetaan maittain vastaavalla ”maanpuolustushengellä”, saadaan Suomen vertailuluvuksi todennäköisesti maailmanennätysluku eli kaikkein alhaisin.

Täytyy olla hyvin vahvat syyt siihen, että tällainen ristiriitatilanne on olemassa. Mielestäni erityisesti upseerien tulisi tutkia kriittisesti tätä ongelmaa. Herää kysymys, ovatko upseerit tehneet voitavansa asian hyväksi? Voiko jokainen yhtyä omahyväisesti otsikon tunnettuun (alkuperäisyhteydessä varmasti ai-

heelliseen) toteamukseen ”ei rangaistu, aina palkittu” kaikkensa tehneenä?

Toivoen, ettei kirjoittajan kimppuun käydä teräsein, rohkenen tarkastella tätä arkaluontoista asiaa käymällä käsiksi eräisiin piirteisiin, jotka — ikävä kyllä — viittaavat siihen, että parantamisen varaa olisi paljonkin.

SODAN AJAN JOHTAMINEN — ÄÄRIMMÄISTILANNE

Johtaminen suomalaisessa yhteisössä on vaikea kysymys, minkä ovat todeneet ulkomaalaisetkin tutkijat (esim. Herzberg). Heikko itsetunto, haavoittuvuus ja kommunikointivaikeudet ovat lähtökohtina sekä johtajan että alaisen käyttäytymisessä. Lisäksi suomalaisella on luontainen taipumus mahtipontisuuteen johtajana toimiessaan.

Kun tarkastellaan sotien perintönä saatua johtamisajattelua, niin se kehittyi seuranneina vuosikymmeninä suuntaan, jossa ei juuri näkynyt sellaista tyylijousta jota rauhan ajan kehittämistyössä olisi tarvittu. Kirjoittajan sukupolvelle silmään pistäviä piirteitä tässä ajattelussa olivat seuraavat kolme tekijää:

- kovan kurin korostaminen
- urhoollisuuden korostaminen ja
- kirjallisen tiedon väheksyminen kokemusperäisen rinnalla.

Nämä kaikki ovat asioita, jotka sinänsä ovat arvokkaita ja tavoiteltavia, kunhan niitä käytetään oikeassa paikas-

sa ja tilanteessa. Valitettavasti nämä vaatimukset usein unohettiin ja mainitut tekijät otettiin yleislääkkeiksi. Kun esittäjänä oli arvovaltainen sodan käynyt sukupolvi, omaksuttiin perintö dogmina, jota ei kritisoi.

KOVAA KURI OLLA PITÄÄ

Esimerkki siitä, mihin väärinkäsitetty kurin korostaminen johti, oli sotien jälkeinen upseerikoulutus. Oltuaan lakkautettuna se lähti käyntiin v. 1946. Simputus silloisessa MSK:ssa (nyk. KadK) oli sellaista luokkaa, että ”käytännöllisesti katsoen jokainen, jolla oli pääsyahtodollisuudet johonkin asiallisempaan opiskeluun, jätti talon” (näin asian ilmaisi puheessaan eräs arvovaltainen senioriupseeri). Ylikorostunut kurin vaatimus, joka oli ryöstäytynyt simputukseksi, aiheutti kurssivahvuuksien supistumisen jopa alle puoleen aloitusvahvuudesta.

Paremmen aineksen häätäminen siviiliin (poikkeuksiakin tietysti oli) vahingoitti suuresti itse upseerikuntaa, mutta pahimmat vauriot kärsi pääasia eli maanpuolustus. Maavoimat selvisivät mieslukuisuutensa vuoksi ehkä siedettävien tappioiden, mutta ilmavoimissa tilanne johti kokonaiseen ”kadotettuun sukupolveen”. Konkreettisenä piirteenä tästä voidaan mainita, että ilmavoimien komentajan vaihtuessa keväällä 1975 sotakokemusta omanneen upseerin seuraajaksi tuli yli 13 vuotta nuorempi henkilö.

Kurin ylikorostaminen ja siihen liittyneiden lieveilmiöiden katselu läpi sormien johti siis kestävämpään tilanteeseen. 50-luvulle tultaessa tyyliä oli pakko muuttaa, ja se näkyi myös KadK:sta valmistuneiden määrissä. Silti kurinpidon asettaminen oikeaan asemaansa on puolustusvoimissa ollut ongelmallista vuosikymmeniä. Kun kurin kohteena on eräs maailman maanpuolustustahtoisimpia kansoja, tuntuu monesti siltä, että johtamistaidollisia heikkouksia kompensoidaan kuria korostamalla.

SOTATAIDON OPETUKSESTA

Ehkä kaikkein keskeisin asia, jossa edellä mainitut kolme sotiemme ”perintökäijää” ja suomalainen autoritaarisuus yhtyivät, oli sotien jälkeisten vuosikymmenien taktiikan opetus. Tyypillinen taktiikan tilanne kirjoittajan ikäpolven saamassa opetuksessa 60-luvulla, jolloin pääosa nykyisistä joukko-osaston komentajista koulutettiin SKK:ssa, oli seuraava:

Hyökkääjä, jolla on kolminkertainen ylivoima, tulivoima ja liikkumiskyky, on tunkeutunut puolustavan prikaatin alueelle. Vaatimattomassa komentoteltassa myrskylyhdyn valossa on prikaatin komentaja tekemässä päätöstään. Nyrkkiä pöytään lyöden hän jyräyttää:

”Vaikka rauhan aikana on kompasteltu, sodissa homma on hoidettu.”

”Prikaati suorittaa tehtävänsä seuraavasti. Osillaan prikaati koukkaa maastoitse vihollisen eteen tulpaksi, sivustoilta vihollinen paloitellaan osiin ja tuhoetaan.”

Tällainen päätös, jossa urheudessa on menty suorastaan epärealistiselle tasolle, oli menestyksen avain silloisissa taktiikan opinnoissa.

Vaikka asiayhteys on vakava, tulee kyseisen opetuksen tyyppihahmosta väistämättä mieleen kirjailija Juhani Peltosen urheilijasankari Elmo, jonka menestystä eivät mitkään realismin rajat häiritse.

Myös kirjallisen tiedon väheksyminen näkyi erityisen selvästi. Kirjoittajan saamaan taktiikan opetukseen ei kuulunut yhtäkään sellaista taktiikan kurssia, joka olisi perustunut systemaattisesti johonkin luentomonisteeseen tai muuhun kirjalliseen oppimateriaaliin (kurssit ruk...yjk). Opettaja varoi antamasta etukäteen mitään yksityiskohtaista ohjetta tai malliratkaisua tilanteisiin, koska sellainen johtaisi ”kaavamaisuuteen”; todellisuudessa kyse oli johtajan valtiaseeman korostamisesta. Opetuksesta tuli näin ollen eräänlaista arvausleikkiä, jossa aikamiespojat yrittivät veikkaillemalla päästä käsitykseen opettajan ajattelutavasta saadakseen hyvän tuloksen koeksissa. Nämä puolestaan arvosteltiin hirmuisen tarkasti.

Kirjallisen oppimateriaalin niukkuus johti siihen, että aikaisempien kurssien muistiinpanoilla ja kuulusteluilla oli kova kysyntä. Opettajat eivät tällaisesta materiaalista pitäneet, vaan niiden käyttö tuomittiin paheellisena ”prujaamisena”, jossa pelättiin, että aikaisempia ratkaisuja vain yksioikoisesti kopioitiin eikä ajateltu asiaa uuden tilanteen valossa.

Jos opetuksessa olisi pyritty vakavasti korkeampaan tehoon, olisi opiskelijaupseerit pitäneet suorastaan hukuttaa pruihin ja tehdä vanha aineisto niin läpikotaisin tutuksi kaikille, ettei kenenkään image olisi kestänyt aapiskirjan tasoisten vanhojen tilanteiden kopioimista. Tuloksentasa olisi ollut aineiston jauhautuminen ja erottuminen jyviiin ja akanoihin siten, että opiskelijat olisivat päässeet nopeasti käsitykseen oppikurssin ideasisällöstä ja periaatteista. Alkuerien tasolla pyörivä arvausleikki olisi jäänyt pois ja olisi päästy nopeasti ainakin välieriin.

Opetusta siis selvästi varottiin kytkevästä dokumentoituun tietoon ja ylikorostettiin ”vapaiden käsien” tärkeyttä, mikä merkitsi syvää kumarrusta autoritaarisuudelle. Realismiin suhtauduttiin muutenkin nihkeästi. Joskus joku varomaton sotateknisen linjan opiskelijaupseeri ivasi suunsa ja esitti johonkin huimapäiseen ratkaisuun epäilevän kysymyksen, koska oli laskelmissaan päätynyt aivan olemattomaan onnistumisto-

dennäköisyyteen. Kysymys tulkittiin näkökydeksi, josta kysyjä sai ansioitensa mukaan. Hän sai kuulla lyhyen, mutta nasevan katsauksen siitä, kuinka viime sotiemme suurimmat voitot tulivat aktiivisen, ennakkoluulottoman ja yllättävän toiminnan tuloksena, jossa komentajan päätös oli lisäksi saattanut olla kaikkea muuta kuin oikeaoppinen. Kysyjä leimautui passiiviseksi pelkuriksi ja sai jatkossa pitää varansa, että pääsi läpi opinnoistaan. Mikäli paikalla sattui olemaan vanhempi sinetinvartija seuraamassa opetusta, tämä säesti opettajan puheenvuoroa tuohon aikaan kuuluisaksi käyneellä oppilauseella: "Kollaalla ei nähty laskutikkua".

Oli valitettavaa, ettei sotakokemuksista saatuja esimerkkejä perusteellisesti analysoitu ja osoitettu, että niistä sittenkin olisi löytynyt kyseisessä tilanteessa menestykseen johtaneet tekijät kuten esim. yllätys, vihollisen senhetkinen koulutustaso ja taktiikka jne. Opiskelussa olisi ehdottomasti pitänyt vaatia aukotonta logiikkaa ja realismia sen sijaan, että opiskelijat hurmattiin itsevaltiaan sodanjohtajan haavekuvalla. Autoritaarisuutta siis suoranaisesti koulutettiin tuleville komentajille.

Sotatekniikan ja yleensä kvantitatiivisen tiedon asettaminen vastakkaiseksi taktiikan kanssa oli suuri onnettomuus, jonka perussyynä lienee ollut joku henkilöiden välinen kilpailutilanne historian hämärissä.

Vaikka menneiden vuosikymmenien taktiikan opetuksella valettiin ylivahva itseluottamus moniin sotilasjohtajiin, ovat asian negatiiviset vaikutukset kirjoittajan mielestä vielä suuremmat. Tosi-asioita vähättelevä, metafysiinen usko "meikäläiseen taktiikkaan" on loitontanut käsitystä todellisuudesta. Varusmiesikäluokat toisensa jälkeen koulutettiin samaan lujaan uskoon, joka vähitellen siirtyi koko yhteiskuntaan. Muu valtiovalta, joka päättää määrärahoistamme, antaa sotaväelle kyynisesti tilaisuuden näyttää urhoollisuutensa ja jättää sen edelleenkin Euroopan jumposijoille määrärahoissa.

Kuuleman mukaan on taktiikan opetus 70-luvulla ruvennut muuttamaan. Asteittain on alettu lähestyä realistista ja samalla korkeampaa tasoa. Sellainenkin ihme on nähnyt päivänvalon, että esimerkkitalanteet rehellisesti analysoidaan etukäteen ja suositeltavista periaatteista annetaan malliratkaisut. Kirjallinen oppimateriaalikin on tullut hyväksytyksi. Kehitys käy siis kaikeksi onneksi hyvään suuntaan.

KIRJALLISEN JA TIETEELLISEN TIEDON ASEMASTA

Sotien päätyttyä oli kirjallisen tiedon asema luonnollisesti toisarvoinen käy-

tännön osaamiseen verrattuna. Olihan miespuolinen väestö vuosikausia saanut sodankäynnistä käytännön kokemusta päivittäin. Silti sodankäyneen upseeriston ydinjoukko ei väheksynyt kirjallista tietoa. Esimerkkinä tästä voidaan mainita ansiokas upseerin käsikirjan toimitustyö 50-luvun alussa.

Kun upseeriston enemmistö alkoi 60-luvulla olla vailla sotakokemusta, ei käytännön taustaan enää voitu viitata. Tällöin olisi viimeistään pitänyt käynnistää sellainen oppikirjallisuus- ja muu julkaisu-toiminta, että toimialan tietämys olisi tullut systemaattisesti dokumentoiduksi ja olisi ollut yleisesti käytettävissä. Mitään tällaista aktiivisuushyppäystä ei 60-luvulla ollut havaittavissa. Jostakin syystä nimittäin kirjallinen toiminta niin virallisella kuin yksityistasollakin oli pikemminkin vähentyvää kuin lisääntyvää entisiin aikoihin ja ajan kehitysvaatiuksiin verrattuna.

Ammatillinen julkaisumme Sotilasajakauslehti on suurelta osin ollut muuttaman vakiokirjoittajan varassa. Aktiivisuus olisi kokonaisuudessaan saanut olla huomattavasti korkeampaakin. Varsinkin meri- ja ilmavoimat ovat olleet pidättyväisiä. Merimiehet ovat ilahduttaneet ystäviään muutaman kerran vuosikymmenessä kirjoituksella aiheesta "maailmansotien välinen laivasto-ohjelmamme". Ilmavoimilta on saattanut mennä vuosia ilman yhtäkään kirjoitusta.

Tiede ja Ase edustaa ylintä julkaisu-toimintaa. Valtaosa sen kirjoituksista on perustunut SKK:n diplomitoihin. Kirjoittajille on yksi julkaisukerta jäänyt yleensä ainoaksi.

Puolustusvoimien ohjesäännöt tehdään virkatyönä, mutta passiivisuus näkyy paikoitellen sielläkin. Maavoimien ohjesäännöt lienevät kunnossa, mutta meri- ja ilmavoimista voi tuskin sanoa samaa. Ilmavoimien ainoa painoasun saavuttanut opus ISO I ylittää virkaiässä useimmat ilmavoimien upseerit. Jos nyt eletäisiin talvisodan syksyä, lähtisivät ilmavoimamme sotaan ohjesäännön turvin, joka olisi peräisin vuodelta 1922. Merivoimien vastaava opus on vielä vuotta iäkkäämpi, mutta ovathan merivoimat vanhempi puolustushaara.

Upseerin Käsikirjaan viitattiin jo aiemmin. Myöhemmin vuosikymmeninä ei uutta painosta ole otettu eikä kirjaa uusittu. Jos käytetään vastaavaa talvisodan ajankohdan esimerkkiä, olisi nykyinen upseerin käsikirja peräisin vuodelta 1910.

Jokapäiväisessä koulutustyössä olisi kirjallisuudelle pitänyt antaa tärkeämpi asema. Olisi kannattanut alun alkaen luoda yhtenäinen, korkeatasoinen oppimateriaali niin, että sitä olisi voitu hyödyntää täysimääräisesti. Kun näin ei ta-

pahtunut, samoja selvityksiä, erilaisia suunnitelmia, pysyvää määrärahyä jne. laadittiin jopa sadoissa rinnakkaisissa yksiköissä uudelleen ja uudelleen. Henkinen kapasiteetti kulutettiin samojen asioiden uudelleenkeksimiseen sen sijaan, että se olisi voitu suunnitella tason nostamiseen tai uusille alueille. Historian ensimmäinen vakioharjoitus näki Suomesa päivänvalon vasta v. 1972.

Oppikirjallisuuden tila ei vieläkään anna aiheita ainakaan palkitsemiseen.

Liioiteltu salaaminen on myös aiheuttanut tarpeetonta työtä ja paikallaan polkemista.

Kun kirjallinen tieto ei yleensä ole ollut suosittua, on selvää, ettei tieteellinen toiminta ole noussut sille kuuluvaan asemaan. Edellä jo kosketeltiin sotatekniikan opiskelua sen korkeimmalla tasolla eli SKK:ssa. Se on joutunut tahottomaan väärään valoon. Pyrkiminen realismiin on leimattu jalon asian (taktiikan) mekanisoinniseksi. Sotatekniikan opiskelijaupseeri kuvataan laskutikkua (nykyisin taskulaskinta) mietteisään hypisteleväksi teknokraatiksi, joka sen enempiä ajattelematta ja yrittämättä on laskemalla ratkaissut taistelun lopputuloksen ja päätyntä häviöön. Vastaavasti sotateknistä tietämystä vailla oleva upseeri edustaa turmeltumatonta, tarpeetoman tiedon painolastista vapaata, toimeksisaavaa sotilasjohtajaa, joka on oivaltanut suomalaisen sodankäynnin todelliset mahdollisuudet.

Omaaloitteinen tutkimustyö ei ole saanut ainakaan näkyvää kannustusta. Tapaus Pekan ohella moni muu jopa korkeinta arvoluokkaa edustava kirjoittaja on näyttävästi "palkittu" syrjäytyksellä ylennyksessä. Silloin tällöin on herätetty kysymys upseerien korkeimman koulutustason, sotatieteen väitöskirjan ja siihen liittyvän tohtorin arvon käyttöönotosta. Joka kerta on asia aloitteen tahtuduttua pikaisesti haudattu ylemmällä tasolla.

Muilla akateemisilla aloilla suoritettujen loppututkimusten on monessa tapauksessa jätetty esimiehen alemmuudentunnossa hyödyntämättä. Aina ei akateeminen loppututkiminto ole esimiehen mielestä ollut edes onnittelevan arvoinen. Vasta nykyä tuntuu tähänkin tuoneen muutoksen.

Kirjallinen julkaisu-toiminta on ammattikunnan henkisen aktiivisuuden mittapuu. Sitä pitäisi kannustaa, jotta kaikki käytettävissä olevat voimavarat tulisivat esille, voimia kuluttava samojen asioiden uudelleen keksiminen jäisi pois ja alan kehitys saataisiin tehokkaammaksi.

"Johtaminen ei ole pelkkää käskemistä."

HÄIKÄILEMÄTÖN TOTUUDELLISUUS JA PUOLUSTUSVOIMIEN VALLANKÄYTTÖ

Entinen arkkipiispa Mikko Juva on herättänyt huomiota lausunnollaan, jossa hän sanoi, että kaikkeen vallankäyttöön liittyy oleellisenä osana "häikäilemättömän totuudellisuuden" vaatimus. Tuntuu luonnolliselta, jos tämä vaatimus kohdistetaan kunniatuomioistuinten ja kutsumuksesta alalle lähteneiden ammatikuntaan eli upseereihin.

Sodan ajan johtamisperiaate, johon upseereilla on niin oikeus kuin velvollisuuskin, edustaa inhimillisten valtuuksien äärimmäistä käyttöastetta. Päätöksen tehnyt komentaja on aina oikeassa. Häntä on toteltava hengenmenon uhalla.

Kun suomalainen mies saa tällaiset valtuudet, ei ole mikään ihme, jos hänen suhteellisuuden tajunsa joutuu monesti ylivoimaiselle koetukselle. Vaikka järki

sanoo, että rauhan aikana käskemisen jyrkintä astetta ei voi soveltaa juuri missään, hänen on vaikea luopua oikeassa olemisen riemusta. Hänen on vaikea hyväksyä sellaisia rauhan ajan rajoituksia, joiden takia hän ei pääse jyrättämään päätöstään. Tämän takia hän on valmis väheksymään niin tosiasioita kuin kanssaihmissäänkin.

Kun virkavelvollisuutena on kouluttaa rauhan ajan koneisto mahdollisimman hyvään sotavalmiuteen, joutuu moni ensi ajattelemaan vaikeaan ristiriitaan. Pitäisi jäljitellä mahdollisimman pitkälle sodan ajan toiminta- ja johtamistapoja, mutta tuloksena on helposti sama tilanne kuin sodanjälkeisten vuosien upseerikoulutuksessa.

Puolustusvoimien vallankäyttö pitäisi kirjoittajan mielestä nähdä kokonaisuutena, jossa sodan aika muodostaa erikoistilanteen. Johtaminen ei ole pelkkää käskemistä, vaan valtaosaltaan vaikuttamista, jossa kanssaihmissien psyykkiset

ominaisuudet on otettava huomioon realiteettinä. Näin ollen johtamisen pitäisi sopeutua joustavasti myös rauhan aikaan siten, että kansamme mahdollisuudet selvitä tulevasta sodasta olisi optimaalisesti käytetty.

Rauhan ajan kehittämistyön pitäisi kirjoittajan mielestä onnistua paremmin. Vaikka maamme turvallisuuspoliittinen asema on vakaa ja taloudellinen tilanne vain paranee, ei puolustusvoimiemme tehokkuus näytä nousevan samalla vauhdilla. Suorastaan traaginen piirre on se, että puolustusvoimien henkilöstön lisääminen on osoittanut niin vaikeaksi, että rationaalisuuden raja on paikoitellen jäänyt selvästi saavuttamatta. Mitä muuta nimittäin voidaan päätellä esimerkiksi siitä, että ilmavoimien hävittäjälaivueiden toimintaa pyöritetään likimain samanvahvaisella poikaporukalla kuin Vihuri-kaudella, vaikka nyt kaluston arvo on monikymmenkertainen? Kalusto tietysti sadaan liikkeelle, mutta se nykyaikajan vaatima henkinen panostus, joka esimerkiksi Israelin toiminnasta näkyy, puuttuu meiltä. Samanasteisia puutteita on lukuisasti muuallakin puolustusvoimissa.

Puolustusvoimat ovat nykyaikanakin suljettu yhteisö. Vaikka niillä onkin tavallisen kansan ehdoton periaatteellinen tuki, ei ulkopuolinen maailma juuri tunne puolustusvoimien sisäistä todellisuutta. Autoritaarisuutta on voitu suorastaan kouluttaa ja näyttävästi suosia aivan keskeisissäkin, erittäin tärkeissä toiminnoissa.

Sodanjälkeisten vuosikymmenien kehityshistoriasta ei voi tulla muuhun kuin siihen johtopäätökseen, että puolustusvoimat eivät ole onnistuneet sopeuttamaan omaa ajatteluaan ja johtamistaansa sellaiseksi, että eri hallinnon alojen keskinäisessä kilpailussa olisi pärjätty. Kun omasta toiminnasta löytyy esitetyn tyyppisiä, keskenään yhden suuntaisia ja paljonpuhuvia esimerkkejä sotaväen tarpeettomasta jäykkäiskaisuudesta ja vetäytymisestä suojattuun "saapasnahkatorniin", joudutaan osasyyn kehitysmää- tasosta ottamaan omille niskoille. Ulospäinkin näkyvällä itsetietoisuudella on tympäännytetty päättäjät, ja sotaväki saa maksaa potut pottuina.

Johtaminen ja päätöksenteko pitäisi saada kehittyneemmäksi, kaikissa olosuhteissa loogiseksi ja vapaaksi käskijän itsetehostuksesta. Pitäisi hyödyntää nykyaikaisia, pitkälle kehitettyjä johtamismenetelmiä ja aivan erityisesti pitäisi omaksua suomalaisen ajattelutavan huomioon ottava tyyliero toisaalta sodan ajan, toisaalta rauhan ajan johtamisen välillä.

On tavattoman turhauttavaa todeta, että Suomen kaltaisessa maassa rauhan ajan kehittämistyö epäonnistuu, vaikka lähtökohtana maanpuolustukselle on ylivahva henkinen pohja. Tämä vaatii ajateltavan muuttamista, ja siihen meillä on kaikki mahdollisuudet. Meidän ylipänä tavoitteena on olla vain maanpuolustuksen paras ja sen toteuttaminen häikäilemättömällä totuudellisuuella.

KOMMENTTEJA VASTINEIDEN JOHDOSTA

Reaktiot kirjoitukseeni jakautuvat kolmeen ryhmään. Ensimmäinen, joka on pienin (onneksi!), toimitsee kirjoitukseeni pitäen sitä oman pesän likaamisena. Toinen ryhmä, joka on puolestaan suurin, toteaa, että ”hyvä, näinhän asia valitettavasti on, mutta mitäs teet”. Kolmas ryhmä pitää kirjoitusta aiheettomana. Tämän ryhmän edustajat kuuluvat siihen huippumenestyneiden ryhmään, jotka ovat voineet säilyttää maailmaa syleilevän idealisminsa urallaan ja joille kiel-

teiset esimiehet ovat tuntemattomia. Selaisia upseereja on joukossa yllättävän paljon, vaikka väitetäänkin, että puolet upseereista lähtee eläkkeelle syvästi turhautuneina.

Tämän kirjoituksen alkuosa on tarkoitettu vastineeksi kaikille yhteisesti. Siinä on pyritty osoittamaan, että autoritaarisuus ei ole pelkkää pintaväreilyä, vaan syvällä meidän perinteissämme.

Kenri Arimon esiintuoma aloitetointa on ansiokas väylä uusien ideoiden hyödyntämisessä. Sen sijaan en voi yhtyä siihen, että rauhan puutteella voitaisiin selittää vuosikymmenienkin laiminlyönnit.

Kenrm Ruudulle saan mieluisan tilaisuuden esittää kiitokseni siitä suuresta arvostamastani työstä, mitä hän on kirjallisella toiminnallaan tehnyt niiden päämäärien hyväksi, mitä tämän kirjoittajakin on vähäiseltä osaltaan yrittänyt. Toivottavasti sama aktiivisuus jatkuu.

Pentti Lehtoselle totean, että olen kirjoitukseni rajauksessa ollut pakon edessä, koska kirjoitukseni muutenkin

veni pitkäksi. Jostakin on aloitettava. Mitä tulee olemassa oleviin ohjeisiin, joiden runsaslukuisuuteen viittaat, niiden väittäisin edelleen, että sitä hienosäätöä, jota tässä kirjoituksessa olen vaatinut, ei nykyisessä ohjeistossa ole.

Pentti Hurri on liikkunut vastineeseen hieman runebergiläisissä tunnelmissa. Tällainenkin vastine on ehdottomasti tarpeellinen.

Olen loppuun säästännyt vastauksen Martti Haavistolle, jonka hieno kirjoitus antaa ilahduttavan kuvan nuoren polven ammatillisesta tasosta ja valveutuneisuudesta. Vaikka huomauttamista voisikin olla esimerkiksi siviilielämän työttömyyden väitetyllä syyllä, ovat kirjoituksen yleislinjat selkeätä, painokasta tekstiä.

Samalla kun kiitän kaikkia vastinekirjoittajia, päätän kirjoituksen siteeraamalla Martti Haaviston toteamusta:

”Suoraselkäinen suomalainen johtamistyyli on ainoa tie, jolla palautamme niin varusmiesten kuin kantahenkilökunnan uskon menetelmimme.”

Kadettikunnan kirjeensulkijamerkki

Vieressä luonnollisessa koossaan (4x5 cm) olevassa kirjeensulkijamerkissä on hopeankullanvärinen jäsenmerkki sinisellä pohjalla. Merkki on hyvin edustava ja sille toivotaan runsasta käyttöä kirjeissä, korteissa jne. Tilaa toimistosta tai piirin sihteeriltä. Hinta on 25 mk/25 kpl:n arkki.

FUTURASTA®

Tulevaisuuden sijoitus – vain Eläke-Varmasta.

Kysy lisätietoja Futurasta asiantuntijoiltamme.
Puhelin 90-61 651, Eläke-Varma, yhteisosasto.

ELÄKE-VARMA

Yhteistyö on toimintamme perusta.

Itävaltalais-amerikkalainen tohtori ja Suomen sotakirjallisuus

Anne Fried, filosofian tohtori Itävallassa ja sosiologian sekä psykologian maisteri Yhdysvalloissa, on syntynyt Wienissä vuosisadan alkupuolella. 1930-luvun lopulla hän monien muiden saksalaisten ja itävaltalaisien lailla siirtyi Yhdysvaltoihin, missä hän asui, opiskeli ja teki settlementtityötä 31 vuotta. Suomeen hän muutti 12 vuotta sitten pojan mentyä naimisiin suomalaisen kanssa ja asettua tänne asumaan.

Yhdysvalloissa hän jo opiskeli suomenkieltä niin paljon, että pystyi sitä hyvin lukemaan. Itse hän toteaa:

– Olen oppinut paljon lukemalla suomalaisesta kulttuurista, tieteestä ja taiteesta. Mutta puhuminen on hieman vaikeaa. Suomi on niin vaikea kieli. Puhun saksaa ja englantia täydellisesti sekä vielä ranskaa.

– Kun tulin Suomeen, halusin oppia jotain tästä maasta. Olinhan käynyt täällä vierailulla jo ennen muuttoani. Tiesin, että tämä on maa, josta pidän hyvin paljon. Ja kun sitten tulin tänne, minusta alkoi tuntua, että minun tulisi oppia tuntemaan enemmän tätä maata ja sen kansaa. Niinpä ryhdyin lukemaan ahkerasti suomalaista kirjallisuutta. Huomasin kohta, että suomalainen kirjallisuus oli erilaista kuin saksalainen, englantilainen tai ranskalainen. Melkein jokainen teos puhui tavalla tai toisella sodasta ja maalaiselämästä. Näin ei ole ollut laita esimerkiksi Saksassa, missä vasta nyt aivan viime vuosina tämä aihe on tullut ajankohtaiseksi. Siellä haluttiin vain unohtaa sota. Saksalaista lähiajanhistoriaa ei ole ollut. Vuoden 1945 jälkeen tuli näyttämölle sosiaalinen ja taloudellinen historia, mutta ei poliittista historiaa sen enempää kuin sotilaallista-kaan historiaa. Ne ovat tulleet vasta nyt saksalaisille tutuiksi.

– Jo Freud sanoi aikoinaan, että jos trauma syntyy, niin ainoa tapa sen voittamiseksi on surra ja ajatella sitä, muistaa ja muistella, mitä on tapahtunut, tehdä niin sanotusti surutyötä. Freud tarkoitti siis yksityistä ihmistä, mutta eräät muut psykoanalyytit ovat kehittäelleet teoriaa, että sama asia tapahtuu myös yhteiskunnassa, jonkun kansan keskuudessa. Saksalaiset eivät ole osanneet tehdä tätä surutyötä, mutta Suomi ja suomalaiset kirjailijat ovat sitä osanneet tehdä. Tämä on ikäänkuin kirjani tausta ja idea.

Anne Fried, filosofian tohtori, sosiologian maisteri, itävaltalainen, Wienissä syntynyt, Yhdysvaltojen kansalainen, Suomea isänmaanaan pitävä, opiskeli suomenkielen Yhdysvalloissa, harrasti suomalaista kirjallisuutta niin, että kirjoitti laajan tutkimuksen suomalaisesta sotakirjallisuudesta.

Anne Fried on kirjoittanut kirjana julkaistun tutkielman Marko Tapiosta, suomalaisesta kirjailijasta sekä kääntänyt viiden suomalaisen naisrunoilijan runoja englanniksi sekä kirjoittanut heistä englanninkielellä julkaistun kirjaan lyhyet elämäkerrat. Kirjat, niin suomenkieliset kuin englannin-, saksan- ja ranskankielisetkin tuntuvat olevan osa Anne Friedin elämää. Hän nauttii niistä.

Tohtori Fried on Yhdysvaltojen kansalainen, mutta sydämessään hän on suomalainen ja tuntee Suomen kotimaakseen, jopa suorastaan isänmaakseen. Hänestä Suomen ja Itävallan välillä maana ja kansana ei ole kovin suurta eroa. Elämä Suomessa on hyvin

samanlaista kuin entisessä kotimaassakin, lapsena Wienissä.

– Sen sijaan elämä Amerikassa on aivan toisenlaista. Siellä on niin kova kiire ja kaikkialla on kilpailua, kovaa kilpailua. Melua on määrättömästi ja kaikenlaista jännitystä. Elämä Suomessa kuten myös ennen Itävallassa, on rauhallista, hitaampaa lähellä luontoa ja ihmisten oikeaa elämää. Olen löytänyt täällä lapsuuden aikaisen elämän tunnelman.

Ohessa Kulkirauta julkaisee toimittaja Tuula Hortamon laatiman kirjoituksen filtri, sosiologian ja psykologian maisteri Anne Friedin tutkielmasta pohjautuen itse kirjaan sekä Anne Friedin haastatteluun. □

"Suomalaiset ovat ylpeää kansaa."

"Sotilas ei halua sota"

TUULA HORTAMO

Suomalaisen kirjallisuuden ja politiikan välistä vuorovaikutusta esittelee vaikuttavalla tavalla espanolaisen Anne Friedin äskettäin Saksassa ilmestynyt tutkielma *Literatur und Politik in Finnland*. Kölnin Suomi-instituutin sarjassa ilmestynyt teos on kirjallisuushistoriallinen tutkielma, joka keskittyy viime sodan tärkeimpiin ratkaisuihin, jatkosodan syntyyn, Rytin ja Mannerheimin persoonallisuuksien luonnehdintaan ja vaikutukseen noissa olosuhteissa. Suomen johtaja Anne Fried pitää kaikissa vaiheissa teostaan tietoisina miehinä ja torjuu ajopuuteorian.

Kirjan pääteema on kuitenkin se kaksoisliike, jota tapahtuu reaali-politiikkojen ja suomalaisten kirjailijoiden välillä. Suomessa luetaan suomalaista kirjallisuutta ja kirjailijoiden näkökulmat ovat vaikuttaneet politiikkaan ja historiaan. Anne Fried näkee sodan kansan kokemaana traumana, joka voidaan työskennellä kirjallisuuden ja sen kuluttamisen kautta lävitse. Sotakirjailijat ovat hänelle surutyöntekijöitä jotka auttavat kansaa toistamaan jotakin niin kauan, että se on eletty loppuun ja uutta voi tulla tilalle.

Anne Fried käsittelee Suomea ja suomalaisia ymmärtämyksellä ja lämmöllä.

Heikki Brotherus totesi muutama viikko sitten "on pidettävä onnellisena, että saksankielellä on ilmestynyt näin täydellisesti lukukelpoinen ja samalla syvälinen kirja. Sen levittämistä saksankielisille ystäville voi lämpimästi suositella".

Kirjan alkuosan jaoittelu kertoo jotakin tutkijan tavasta lähestyä Suomea ja suomalaisia. Anne Fried aloittaa suomalaisesta sielusta, jatkaa puhumalla herrojen sodasta, ihmisen arvosta ja elämän kallisarvoisuudesta päätyen jännitteeseen ja tasa-arvoon.

HERKKÄ JA YLPEÄ SUOMALAINEN SIELU

Pyrkiessään välittämään suomalaisen sieulun olemusta keskieurooppalaiselle lukijakunnalle, välittää Anne Fried Pentti Haanpään näköaloja kirjasta Yhdeksän miehen saappaat. Hän kuvaa nuoren sotilaan joka jatkosodan aikana seisoo yksin partiossa. Nuori mies on yksin metsässä. Hänellä on kylmä, jano, nälkä. Hän pelkää. Hän ei tiedä onko vihollinen lähellä mahdollisesti piiloutuneena. Yhtäkkiä hän näkee kädelleen pudonneen lumikiteen. Näkee sen kauheuden ja on unohtanut pelon, janon ja nälän.

Toinen Friedin valitsema kuvaava katkelma on Haanpään kuvaus upseerin ja nuoren sotilaan kohtaamisesta. Upseeri on nuori, rikkaasta perheestä kotoisin, sotilas on köyhä mies pohjoisesta. Sotilaan koti on tuhoutunut, vain sauna on jäänyt jäljelle, hänellä on yksi lehmä ja kaksi lammasta. Pakolaisina he saavat asunnon, mutta haluavat mennä takaisin korpeen. Upseeri kysyy miksi? Mies vastaa, tämä sauna on minun, me rakennamme uudestaan. Taivas on samanlainen kaikkialla.

— Suomalainen sielu on herkkä ja ylpeä, toteaa Anne Fried.

HERROJEN SOTA

Anne Fried esittelee suomalaisen sodankäynnin herrojen sotana ja löytää siihen laajalti pohjaa suomalaisesta kirjallisuudesta. Kirjallisuus välittää voimakkaan tunnelman, ihmisten mielialat. Sota on siksi herrojen sota, että ensin sotamiehet, myöhemmin myös upseerit eivät halunneet olla sodassa. He tajusivat, että sota on vain kuolemaa. Sodassa oli niin paljon käskyjä, joita ei selitetty. Sotilaat tiesivät, että jotkut määräykset olivat mahdottomia. He tiesivät, että herrat jotka olivat taustalla eivät sitä tietäneet. Anne Fried kuvailee suomalaisen sotakirjallisuuden kuvaamaa ihmisen mielen sisäistä vallankumousta. Sotilas ei halua sotaa. Hän haluaa mennä kotiin ja elää rauhassa.

— Ihmiset ajattelevat, että tämä elämä on jotakin arvokasta, hän sanoo.

VAIN NAAPURI, EI VIHOLLINEN

— Suomalaisessa kirjallisuudessa vihollista ei puhutella viholliseksi vaan aina naapuriksi. Sodan lopussa suomalaiset tietävät, että naapurikin on ihminen. Venäläiselläkin on vain kaksi lehmää, ei sen enempää. Hän on ihminen eikä vihollinen.

Anne Fried pitää Paasilinnan sodan-aikaista elämäntilannetta koskevaa sym-

”Kirjailijat ovat luoneet suomalaista rauhanpolitiikkaa.”

bolista satiiria tärkeänä. Se kuvaa kuinka väärin on mahtimiehien valhe, kuinka kansa ei halua sitä. Myös Pirkko Saision näkemys on koskettanut tutkijaa, hän pitää nuoren kommunistipuolueen kuvausta hyvin liikuttavana. Henrik Tikkanen teksti ei ole Friedille läheistä, mutta Kulosaarentie 8:ssa on silti koskettava kuvaus veljestä, jonka pojasta tehtiin sotilas. Hänestä ei kuitenkaan koskaan tullut sotilasta, vaan hän teki itsemurhan.

— Siinä on mielestäni sanottu hyvin paljon siitä kauheasta asiasta, että ihmiset tekevät ihmisestä sotilaan, sanoo Anne Fried. Henrik Tikkanen on yhdessä luvussa sanonut paljon sodan mahdottomuudesta ja järjettömyydestä.

KYYTI TAIVAALLE

Anne Friedin työ vilisee sitaatteja. Se ei jää pohdiskeluksi, vaan välittää suomalaisen kirjallisuuden ja suomalaisen ihmisen tuntoja. Käsitellessään teemaa ihmisen arvo ja elämän kallisarvoisuus hän kertoo Haanpään juttujen tarinan sotilaslääkäristä ja miehestä, jonka lääkäri toteaa raakiksi. Hän toistaa armeijan kelpaamattoman miehen vastauksen, ”Minä en ole raakki, minä olen ihminen. Olen yhtä hyvä kuin kuka tahansa, olen köyhä, mutta ihminen”.

Mukana on myös klassinen tarina miehestä, jolta armeijan äkseerausessa murtuu selkäranka ja kuvaus loppuhuipennuksesta, jossa tekoon syyllystynyt upseeri saa tuomionsa. Sotilas, joka haluaa rangaista upseeria, kaappaa upsee-

rin kainaloonsa ja hyppää juuri dynamiittilla räjäytettävän kiven päälle huutaen viimeisinä sanoinaan: ”Kirjoittakaa kotiin, että minä annoin kyydin taivaalle”. Sitten dynamiitti räjähtää ja miehet kuolevat.

— Tämä kuvaa hiukan sitä kuinka ylpeä tämä köyhä kansa on. Kuinka paljon oma arvo merkitsee heille, toteaa tutkija.

Myös Jussi Talvi kuvaa kirjassaan Ystäviä ja vihollisia saksalaista sotilasta, joka on nähnyt suomalaisessa kansassa jotakin kokonaan uutta. Saksalainen sotilas tajuaa, että tämä kansa rakastaa tätä maata. Tätä köyhää ja vaikeaa maata.

TÄRKEÄÄ TIETÄÄ MITÄ SOTA ON

— Sillä on suuri merkitys, että kirjailijat ovat näyttäneet sodan epäinhimillisyyden. On tärkeää tietää, että sota merkitsee kuolemaa, sota ei auta. Se tuhoaa kaikkien ihmisten tasa-arvon. Naapuri on yhtä hyvä ihminen kuin me itsekin olemme.

— Suomalaiset kirjailijat ovat kirjoittaneet sitä mitä kansa on kokenut. Sellainen kirjallisuus elää kansan hengessä ja sielussa ja vaikuttaa myös politiikkaan. Kirjailijat ovat luoneet suomalaista rauhanpolitiikkaa. Kirjailijoiden näkökulmat ovat vaikuttaneet. On syntynyt politiikan ja historian välinen jännite.

YHTEINEN PUZZLE

Kirjan toisessa poliittisessa ja historiallisessa osassa Anne Fried tarkastelee sotaa eräänlaisena puzzle-pelinä, jossa jokaisella kansalla oli oma ajatuksensa siitä mitä todella tapahtui.

Hän kuvaa saksalaisen toimittajan Edzard Schaperin tyypillisen asenteen. Schaper on mm. kuvannut kuinka suomalainen kansa rakastaa Saksaa ja ihaillee Hitleriä. Kuinka saksalainen tulevaisuus on hyvä ja Saksa tarjoaa sen voiman, jota Suomi tarvitsee. Neuvostoliiton asenteita kuvatessaan Anne Fried siteeraa V.V. Pohlebinin kannanottoja hänen kirjassaan Suomi vihollisena ja ystävänsä, kuinka Neuvostoliitto ei ole koskaan käynyt sotaa Suomen kansaa vastaan. Kuinka Venäjä ja Neuvostoliitto ovat aina olleet Suomen parhaat ystävät, kuinka rajan takana on aina ajateltu vain Suomen parasta.

Tyypillisenä suomalaisena asenteena Fried esittelee Arvi Korhosen näkemyksiä kirjassa Barbarossa-suunnitelma ja Suomi. Arvi Korhonen kuvaa Suomen vain Saksan sotaveljenä ja liittolaisena, näkee historian tapahtumat tuon paralleelisuhteen seurauksina. Korhonen puhuu Suomesta Saksan liittolaisena ja us-

koo ajopuuteoriaan. Ei kukaan tiennyt miksi ja kuinka kaikki oikeastaan tapahtui.

Katsojan paikalle Fried sijoittaa AF Uptonin, joka kirjassaan Finland incrisis 1940-41 on sitä mieltä, että Suomi ei ollut ajopuu. Suomen johtajat tiesivät mitä tekivät. Se mitä kansoille tapahtuu ei riipu epäpersoonallisista historiallisista voimista, vaan inhimillisestä ajatuksesta, uskoo Upton. Historia ei tee tapahtumia vaan ihmiset päättävät kansan tulevaisuudesta.

OMA ELÄMÄ VAIKUTTAA PÄÄTÖKSENTEKOON

— Olen yrittänyt kertoa millainen mies Mannerheim oli, sanoo Anne Fried vaatimattomaan tapaansa. Hän oli valkoinen kenraali, hän oli tavannut Hitlerin, hän ei tehnyt sitä mitä saksalaiset halusivat, hän ei ottanut käskyjä vastaan. Hän ei mennyt Leningradiin. Hän ei sallinut, että Suomen armeija ja lentokoneet toteuttivat sitä mitä Hitlerin kenraalit halusivat.

— Mannerheim oli suomalainen aatelmies, hänellä oli oma pää, hän ei tehnyt mitään vaan. Hänen suomalainen sotilaskoulutuksensa katkesi 15-vuotiaana mutta hän meni Leningradiin ja hänestä tuli venäläinen upseeri. Hän palveli tsaria, teki mm. pitkiä retkiä Aasiaan.

Oma elämä on pieni, mutta kuitenkin tärkeä osa ihmisen olemusta silloin kun ollaan suuria päätöksiä tekemässä. Hänen luonteensa toinen merkittävä piirre on se, että hän ei tehnyt etukäteen päätöksiä. Hän katsoi ensin mitä tapahtuu ja päätti aivan viime hetkessä. Talvela oli Neuvostoliiton vastainen. Hän odotti

ja odotti hyökkäyskäskyä, mutta käskyä ei tullut. Mannerheim on ollut kuin Saksan liittolainen, mutta hän ei ollut liittolainen. Ryti ymmärsi Mannerheimia täydellisesti, mutta ei puhunut julkisesti.

— Mannerheimille oli persoonallisesti mahdotonta olla Neuvostoliiton vihollinen, sanoo Anne Fried.

Fried näkee Rytin persoonallisuuden hyvin vaikeaselkoisena. Hän oli uskonnollinen mies, jolla oli syvä ja herkkä tunne-elämä. Hän oli niin herkkä ja syvä, että hänestä tuli "pankkiiri", kylmä ja objektiivinen. Hänen luonteensa laatu näkyy selvimmin siinä tavassa jolla hän järjesti asiat niin, että oli lopulta ainoa sotasyylinen. Hänen uskonnollisuutensa ja kristillisyytensä näkyy hänen halussaan olla aina syytetty.

VIIDEN VUODEN TYÖRUPEAMA

Anne Fried kertoo kirjoittaneensa tutkimuksensa kuusi kertaa noin viiden vuoden kuluessa, aina on tullut uutta mukaan. Hän on erityisen iloinen siitä ettei presidentti Kekkonenkaan usko ajopuuteoriaan vaan on vakuuttunut siitä, että Mannerheim ja Ryti tiesivät mitä tekivät.

SOTA JA ISÄNMAA

Anne Fried tuli Suomeen vuonna 1969 ja hän on halunnut oppia ymmärtämään tätä maata. Eniten häntä hämmästytti se tosiasia, että Suomessa tuntui olevan vain kahdenlaista kirjallisuutta. Vain pohjoisesta Suomesta, maan raivaamisesta ja rakentamisesta kertovaa kirjallisuutta tai sotakirjalli-

suutta. Suomalaisen kirjallisuuden sankari on ollut maanviljelijä tai työläinen ei koskaan asianajaja tai virkamies. Perusteemoja ovat olleet sota ja isänmaa. Se oli valtava yllätys Amerikan psykologisen kirjallisuuden, satiirisen ja myös varsin negatiivisen kirjallisuuden jälkeen. Tämä 80-luku on kuitenkin toisenlainen, sanoo Anne Fried.

TILAA UUDELLE

Anne Fried mainitsee Alexander ja Margaret Mitscherlichin teoksen jossa käsitellään erästä Freudin esseestä. Tuon esseen pääidea on: jos ihminen on kärsinyt paljon ja kokenut suuren trauman, silloin on tärkeää, että hän ajattelee asiaa uudelleen, puhuu siitä, elää ja työskentelee tuon trauman läpi. Tämän jälkeen pääsevät uudet ajatukset jälleen syntymään.

— Tämä koskee myös kansoja, saksalainen kansa ei osannut tehdä tätä. Menetty sota ja kolmas valtakunta on historiaa jota ei ole työstetty läpi. Se on haluttu unohtaa ja haluttu hypätä suoraan talousihmeeseen. Yliopistojen historian oppikirjat eivät ole kertoneet mitään ensimmäisen maailmansodan jälkeen tapahtui, kaksikymmentä vuotta on jäänyt pimeäksi. Vasta viiden vuoden ajan on Saksassa voitu opiskella historian tätä osaa ja myöskin puhua siitä.

— Suomalaiset ovat tehneet oman surutyönsä, sotakirjallisuus on surutyötä. Se on tehnyt mahdolliseksi sen, että kahden sodan jälkeen on syntynyt hyvä positiivinen rauhanpolitiikka. Sota on taisteltu ja työskennelty lopulta lävitse. Koko kansa on lukenut ja sisäistänyt sodan todellisuuden.

Eiser

Eiser -Trading Oy

PL 116 Box
00181 Helsinki 18 Helsingfors
Puh. 90-6947044

**YLÖJÄRVEN
KUNTA**

**KAUHAVAN
KUNTA**

Kun "joudut" ottamaan,* lopeta ajoissa!

Ajoissa lopettaminen on
kohtuuden terveimpiä muotoja.
Mitä tekee viina, kun nuket?
Huomista kohmelo!

*Mitä se "joutuminen" sitten on?

Kohtuus on olemassa.
Ajoissa: kiitos ei.
ALKO

AINA MENOSSA TAI TULOSSA?

— Anna palkan tulla Postipankin
käyttötilille!

Tilisi hoitaa juok-
sevat menot ja
toistuvat maksut.
Sinun tarvitsee
vain määrätä.
Ja poimia kuitit
kuoresta.
Tule sopimaan
palkkatilistä
postiin tai Posti-
pankin konttoriin.
Saat hyvän
palvelun ja
varman laina-
edun.

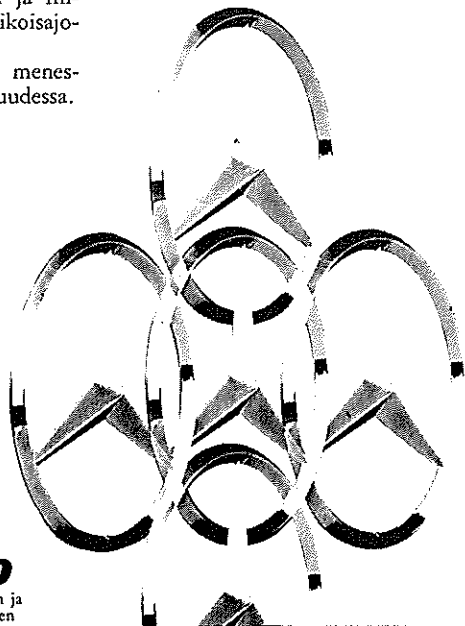
POSTIPANKKI

Mercedes-Benz on korke-
an laadun vertauskuva
kaikkialla maailmassa.
Sen henkilöautomallisto
tarjoaa taloudellisuutta ja
edustavuutta jokapäiväi-
seen käyttöön.

Mercedes-Benz on Euroo-
pan suurin hyötyajoneu-
vojen tuottaja. Tarkoituk-
senmukaisessa mallistossa
on valinnanvaraa. Paket-
tiautoja, kuorma-autoja
eri painoluokkiin ja lin-
ja-autoja sekä erikoisajo-
neuvoja.

Mercedes-Benzin menes-
tys on taloudellisuudessa.

JOHTOTÄHTI
KAIKILLA
TEILLÄ

VEHO
piiriedustajineen ja
sivuliikkeenä

Isossa TABLOID-LEHDESSÄ löytyy!

Tutustu uuteen eurotabloid-lehteen:
sivukoko 315x460 mm,
painopinta-ala 295x440 mm,
palstaluku 6.

Käytä tilahyöty hyväksesi ja kysy
tarjousta tabloidista!

LOIMAAN KIRJAPAINO

Koulukuja 8-10, 32200 Loimaa, puh. 923-31232

lästä ja viisaudesta

MEKLARI

Suomen Rauhanpuolustajien puheenjohtaja, kirjailija Paavo Rintala on arvioinut valtiojohdon, puolustusvoimien ja kansalaismielipiteen tehtäviä sekä yhteistyötä todeten, että vastuullinen valtiojohto ja maan puolustusvoimat hoitavat turvallisuuspolitiikan. Sanatarkasti hän jatkaa: "Kansalaismielipide yötäiköön niiden toimenpiteitä ja tulkoon niiden perässä niin paljon kuin sillä kykyä ja ymmärrystä riittää. Eikö rauhanliikkeen mielipiteenkin pitäisi keskittyä tukemaan maan virallista linjaa eikä ehättää sen edelle."

Kohtuullisen ymmärrettävästi ja ytimekkäästi sanottu. Ja aivan totta, kysymyksessä on sama mies, joka vielä muutamia vuosia sitten vaati puolustusvoimia lakkauttavaksi — ainakin noin periaatteessa — ja hyökkäsi muutenkin maanpuolustusta vastaan. Tästä ei voida muuta sanoa kuin että ikä tuo lisää viisautta, onhan arvostettu sanaseppo jo yli viidenkymmenen vuoden.

Samaa iän mukanaan tuomaa harkintakyvyn kasvua ovat osoittaneet jo monet muutkin ja Rintalaa vielä huomattavasti nuoremmat viime vuosikymmenen sotilaspassien polttajat. Nuoruuteen liittyy harkitsemattomuus, jota saattaa vanhempana monasti harmitella.

☆☆☆

— Menin suoraan kapteenin huoneeseen, iskin nyrkkiä pöytään ja vaadin lisää lomaa, sanoi alokas kaverilleen.

— Älä ihmeessä, toinen nikotteli. Autoko se?

— En tiedä. Kapteeni oli lounaalla.

☆☆☆

"Olen vain sivumennen kuullut..." sanoivat muutamat varusmiehet, kun Reserviläinen -lehti haastatteli heitä oman järjestönsä informaation leviämistä. Pojat vaikuttivat suhtautuvan myönteisesti maanpuolustukseen, joten siinä puolessa ei ollut mitään vikaa. Tieto ei vain ollut jostain syystä levinnyt.

Vapaaehtoisen maanpuolustustyön suurimpia vaikeuksia onkin juuri se, että homma hoidetaan pääasiassa vapaaehtoisin voimin ja ilman palkkiota, sitä edes toivomatta. Leipätyö on tietysti kaikkien asetettava etusijalle, olipa harrastelija kuinka innokas maanpuolustusihminen tahansa. Vapaaehtoiset työt siitä aina kärsivät. Siten informaation leviättäminen kaikille aloille, piireille, henkilö- ja ikäryhmille ei voi koskaan olla riittävää. "Sivumennen kuulleittenkin" olemassaolo on siten jo hyvä asia.

Vastapainoksi on sitten todettava, että vapaaehtoisuus maanpuolustustyössä on toisaalta juuri se suuri ja kokoava

voima, mitä ilman tämä ehdottoman tärkeä osasektori ennen pitkää lopahtaisi kokonaan. Sen vaikutusta maanpuolustushenkeen ei voida kyllin korostaa.

☆☆☆

— Virtanenhan on entinen tykistön kersantti, kuinka hän selviytyy nyt palomiehenä?

— No, ei erityisen hyvin. Joka tulipalon yhteydessä hän huutaa vain: "Tuli seis!"

☆☆☆

Tuntuu siltä, että itsenäisyyspäivän tienoilla on hiljentynyt entistä suurempi ihmisjoukko kunnioittamaan niiden sotureiden muistoa, jotka viime sotien aikana omalla panoksellaan ratkaisivat maamme itsenäisyyden säilymisen. Tämä harjastukkainen kansa, kuten eräs päätoimittajastäväni tapaa meitä nimeltä, on ehkä vähitellen ymmärtämässä, että Suomen armeija teki vain mitä käskettiin ja täytti velvollisuutensa. Kenties ymmärrys siitä edelleen laajenee vielä vuosien saatossa. Historiaa on oikeastaan sitä helpompi ymmärtää, mitä kauempana menneisyydessä se on.

☆☆☆

Majuri soitti lentoyhtiöön ja kysyi, kauanko lento Roomaan kestää.

— Hetkinen, virkailija vastasi.

— Kiitos, majuri virkkoi ja sulki puhelimen.

Kadettiveli. Puhutko sinäkin vain valtakunnasta?

Missä Isänmaasi on?

Varusmiespalveluksesta juuri kotiutunut asevelvollinen harmitteli sitä, ettei siinä joukko-osastossa, jossa hän oli palvelut, muistettu tai ei osattu riittävän usein mainita, että kaikki 330 päivää olivat palvelusta Isänmaan hyväksi.

Hänen mielestään tällaista motivaatiota olisi tarvittu päivittäin tekemään arkisen yksitoikkoisuuden, palvelusrutiinin ja kasarmiahtauden mielekkääksi.

Kysyin, oliko hän puhunut tuosta puutteesta palvelusaikanaan kenenkään kanssa. Vastaukseksi sain: – Kyllä, kavereiden. Siitä asia ei ollut paljonkaan kosnut.

Mietimme yhdessä olisiko ollut kehtään muita, joille asiasta olisi voinut puhua. Minusta oli moniakkin. Yhteiseksi tekijäksi löysimme vain varusmiestoimikunnan kuraattorin ja sotilaspapin.

Hyvä kun kaksikin. Näillekään asianomainen ei ollut rohjennut suutaan

avata. Vahinko!

Sillä usein asia on aivan päin vastoin kuin miltä se tässäkin tapauksessa näyttää. Lähimmät esimiehet kun jättävät tämän kaltaisen motiivoinnin siksi, että he taas puolestaan luulevat varusmiesikäisten vähät välittävän isänmaallisuudesta ja isänmaasta.

Minäkin olen sitä mieltä, että jos tuo käsite tuodaan jokaiseen harjoitukseen, koulutus- ja kasvatustilaisuuteen, sen sisältö arkipäiväistyy ja näivettyy. Silti se ei ole vain juhlapuheiden asiaa, joissa paatos helposti peittää ja peittää, valaa tympeyttä ja saa vierastamaan.

Jotenkin luulisin isänmaan olevan käsitteenä parhaimmillaan viitteenä kuten kuva tällä palstalla. Sellaisena sen tulisi olla kaikkialla kotona, koulussa, työpaikoilla ja totakai puolustusvoimiemme yksiköissä, laitoksissa ja kouluissa.

Aikakaudellani asepalveluksessa isän-

maallisuus sekä rauhan- että sodan aikana vieläpä kadettikoulussakin tuli esiin niinkin yksinkertaisilla tavoilla kuin marssilauluissa, iltahartauksissa, lipunnostoissa ja -laskuissa, joita tapoja harastettiin päivittäin.

Ei siis tarvittu erityisiä sanoja. Ei motivoijaa. Ei johdettua keskustelua, ei keskustelijoita. Niitäkin löytyi ja löytyy vieläkin. Asiantilasta on silti syytä olla huolissaan.

Jos isänmaan kuva kaikkoaa arkirealisiin mukana ja poliittisessa tasapainoilussa vain lakisääteiseksi velvollisuudeksi turvata valtakunnan (?) alueellinen koskemattomuus tarvittaessa voimakkein ja puolustaa valtakuntaa (?) ja sen oikeusjärjestystä sekä kansan elinmahdollisuuksia ja perusoikeuksia sekä huolehtia valtakunnan (?) sotilaallisen puolustusvalmiuden ylläpidosta ja kehittämisestä, ka-

toaa suomalaisten sukupolvien maanpuolustustahto juuri samalla tavalla kuin keskustelukumppanini innostus varusmiespalveluksessa.

Jokaisen kouluttajan ja kasvattajan

vallankin kaaderiupseerien tulee edelleenkin löytää sanat laki- ja ohjesääntötekstien "valtakunnan" sijalle niin että he ainakin puhuvat isänmaasta siten, että sijoittavat sen sydämiimme ja mie-

liimme, jotta silloinkin kun meillä ei ole motivoijaa kumpuasi se sieltä ajatuksiimme rohkaisemaan ja tukemaan.

PENTTI PALMU

Everstiluutnantti

3.Rt. kadettikurssi kokoontui 50-vuotisjuhlan merkeissä 21.09.1982. Tapausta kunnioitti läsnäolollaan Merisotakoulun johtaja kommodori Erik Wihtol. Kurssi aloitti opintonsa samanaikaisesti kuin Merisotakoulu aloitti toimintansa v. 1930.

JO HUOMENNA PERILLÄ

Nopeita ja varmoja kuljetuksia linjoilla:

Kuusamo — Helsinki — Kuusamo
Kuusamo — Oulu — Kuusamo

Kuljetusliike VILJAMI KANTOLA

Puh. 989-2355 ja 2897
Joukamontie 6, 93600 Kuusamo
Helsinki puh. 90-790600

UKKOHERRA

KUUSAMOSSA

Viihtyisä hirsirakenteinen ravintola 120 paikkaa A-oikeuksin. Suosittu ruokailu- ja tanssipaiikka Rukan talviurheilukeskuksen välittömässä läheisyydessä viitostien varrella. Lähin hiihtohissi 600 m. Kahdeksan 2-3 hengen huonetta, 2 kabinettia, kirjasto, ranta-sauna. Puoli- ja täysihitoa. Tanssia joka ilta.

757 UkkoHerra
93999 Kuusamo
☎ 989-81121

Kohtuulliset hinnat.

Omistaa kuntoutuslaitoksen, jossa annetaan monipuolista ammatillista ja lääkinällistä kuntoutusta eri tavalla vammautuneille henkilöille.

KIIPULASÄÄTIÖ
14200 Turenki Puh. 917-85311

VAASAN SÄHKÖ OY

Arkkitehtitoimisto

JYRKI ROOS KY

TORIKATU 24, 80100 JOENSUU 10
PUH. 973-28 258

RAIMON RAHTI OY

Puh. 952-181230
Keskusk. 13, Kotka

LEIPOMOLIIKE RITANEN KY

Kauppakatu 13 44100 Äänekoski
Puh. 945-85567

Baari-Konditorio-kahvio P. 3002
Pulla-Puoti-kahvio S:lahti P. 42420
Leipomo Mämme P. 85567

TOPSTYLE KY

Savonkatu 23 — 45100 KOUVOLA 10
Puh. 951-11842

SCANVAC OY

Väinämöisenkatu 19 33540 TAMPERE 54
Puh. 931-612825

**RAKENNUSLIIKE
A. ASIKAINEN OY**

Porrassalmen-
katu 31 B
Mikkeli
puh. (955) 14141

SÄKYLÄN AUTOTARVIKE
om. Veikko Lahtinen

Säkylä
Puh. 938-70521

MIKKELIN REKKAKORJAAMO
V. Pöntinen

— Kuorma-autot, maansiirtokoneet —
Johtokatu 6, 50130 Mikkeli 13
Puh. 13660

**Suomen
Sähkölaitosyhdistys R.y.**

MAITOTUOTE OY

Vaaralantie 32
01230 Vantaa 23, Puh. 8764414

**ETELÄ-SUOMEN
VOIMA OY**

Piispankatu 22, 06100 Porvoo 10
Puh. 915-142233

Herkuttelijan keidas

SNELLMANNINPUISTO
KUOPIO
puh. 971-111010
Avoinna: klo 10-03

YLÄ-KARJALA

YLÄ-KARJALAN PUOLUEETON ÄÄNENKANNATTAJA
75500 Nurmes ☎ 976-20184

Karjalan Kassa ky

Kassa-konttorikone- ja viihde-elektronikka huolto
Lappeenranta kauppakatu 29-31, Sokos alakerta
puh 953-16361, 11900/145 auto 94040/53437

PYHÄJOKISEUTU

PYHÄJOKIALUEEN YKKÖSLEHTI

Sampsankatu 2 86300 Oulainen
Puhelin 983-70163
Tyylikkäästi 4-päiväisenä offset-asuisena

insinööritoimisto

KARJALAN RAKENNETEKNIikka OY

Kievarinkatu 1 53100 Lappeenranta 10 puh 953-19100

KAUHAJOEN KUNNALLISLEHTI

Puistotie 25 61800 Kauhajoki
Puh. 963-12044

- Teollisuusrakennukset
- Julkiset rakennukset
- Liikerakennukset
- Saneeraustyöt

RAKENNUSLIIKE
ANTTI FÄLDT Oy

Kaarelantie 21
Helsinki 43
90-533 663

PAIKALLISLEHTI

Valtatie 30
91500 MUHOS
Puh. 981-431 267

RAKENNUSLIIKE YRJÖ SAVELIUS KY

Suvitie 9 — 90800 OULU 80
Puh. 981-391222

RAKENTAA UUTTA • KORJAA VANHAA
• URAKALLA JA LASKUUN

LOPEN LEHTI

Viertolanpiha B 22, 12700 Loppi
Puh. 914-40059

ABSÖ muovi

Alihankintatyönä ruiskupuristettuja
'muovituotteita.

ORIVEDEN SANOMAT

PL 33, 35301 Orivesi, puh. 935-2352

Insinööritoimisto LÄNG OY

Kuparitie 12
00440 Helsinki 44
Puh. 90-5624410

SIKAJOKILAAKSO

Suomesta, Ruotsista, Norjalasta, Tanskasta, Hollannista, Puolasta ja Pyhäjärven paikallisesta

92400 Ruukki

Puh. 982-71085

polarsukellus oy

Toolönkatu 58, PL 193 00251 HELSINKI 25, Puh. 49 21 91

JOUTSAN SEUTU

Paikallislehti TEJUKA

PL 6, 64701 Teuva, puh. 962-71571

Päätösvallan jakaminen¹⁾

Desentralisaatioajatus koskee periaatteessa puolustusvoimien koko hierarkiaa ja päällystöä. Yhdenmukainen toiminta on tärkeää puolustusvoimien kaikilla sektoreilla, toisaalta se on arkaluontoinen ala käsiteltäväksi.

☆☆☆

Johtamistoiminnan jakaminen alaspäin oikeassa muodossaan ilmaisee ajatustapaa ja henkeä, jonka tulisi tunkeutua koko organisaation läpi. Kirjoitelmassa korostetaan desentralisoimisperiaatteen olennaisuutta varsinkin nykypäivän taistelukentällä.

☆☆☆

Tämä johtamishenki jättää myös sijaa päätöksenteon jakamiselle ja aloitteille aina pienintä taisteluyksikköä myöten. Desentralisaatioon perustuvaa johtamistekniikkaa tulisi soveltaa kaikilla tasoilla yhä enemmän — varsinkin kriittisissä tilanteissa ja päivittäisissä tapahtumissa.

☆☆☆

Kun tehtävän suorittaminen on jaettu, myös lopullinen vastuu toiminnasta on odottamattomissa tilanteissa luovutettu.

☆☆☆

Päätöksenteon jako tuo mukanaan molemminpuolista etua sekä korkealla että alemmalla tasolla. Alemman portaan johtaja on usein kaukana, mutta tuntee todella paikalliset tapahtumavaiheet.

☆☆☆

Päätösvallan jako merkitsee samalla sitä, että tehtävän antaja tukee osatehtävien suorittamista.

☆☆☆

Ranskalainen kenraali Lagarde on sanonut, että johtaja, joka ei anna alaisilleen maksimivastuuta yksikön tehtävien suorittamisessa, riistää etukäteen sen jäseniltä niiden ammattitaidon ja estää samalla yksikköä käyttämästä hyväkseen voimavarojaan.

☆☆☆

Desentralisaatio ei merkitse pakoa vastuusta, "antaa mennä" -menettelyä. Tehtävien jako on pikemmin luottamuksen muoto. Luottamus ei toisaalta poista velvollisuutta kontrolloida suoritusta ja sitä, että suoritus vastaa annettua tehtävää.

☆☆☆

Johtaja vastaa siitä, että parhaimmat johtamismenetelmät valitaan tilanteen vaatimusten mukaan.

☆☆☆

Korkein johtajarooli säilyy desentralisaatiosta huolimatta. Johtaja kantaa vii-

me kädessä vastuun siitä, että asetetut tavoitteet saavutetaan.

K-S.L.

¹⁾ Aihetta käsittelevän artikkelin johdosta aikakauslehdessä "Armées d'aujourd'hui". Decembre/81

ESKO VALKONEN

Kaataako rauhanliike Reaganin ja — Naton?

Uhkaava tilanne on aktivoitunut ydinsodan vastaisen rauhanliikkeen massiiviseen kampanjaan USA:n istuvan "sotapresidentin" kukistamiseksi ja korvaamiseksi omalla miehellä. Sama rauhanliike, mutta silloin Vietnamin sodan vastaisena, kävi kymmenen vuotta sitten kampanjaa silloista USA:n "sotapresidenttiä" vastaan. Sen onnistui lopulta kukistaa Nixon, hajottaa CENTO (Kaakkois-Aasian Puolustusliitto) ja SEATO (Keski-Idän Puolustusliitto) — murskata Neuvostoliittoa saartanut sotilasliittoutumien ja —tukikohtien ketju. Toistuuko sama Reaganin ja NATO:n kohdalla?

NATO VAARASSA?

Ranskan presidentti Francois Mitterrand varoitti Reagania rauhanliikkeen voimasta jo joulukuussa 1981 Euroopassa suoritettujen rauhanmarssien jälkeen — 48 % länsisaksalaisista oli vastauksessaan mielipidetiedusteluun ilmoittanut mieluummin "alistuvansa kommunistihallinnon alle" kuin taistelevan Neuvostoliiton hyökkäystä vastaan; vain 27

% länsisaksalaisista piti taistelua antautumista parempana vaihtoehtona.

Saksan Liittotasavallan liittokansleri Helmut Schmidt varoitti Reagania ja Natoa 14.6. — päivää myöhemmin kuin New Yorkissa oli ollut ydinsodan vastustajien jättimielenoisitus.

Mitterrandilla ja Schmidillä on syytä huoleen: kymmenen vuotta sitten kylmä sota oli päättymässä liennytykseen, kuten nytkin; länsimainen rauhanliike hyökkäsi voimakkaasti Yhdysvaltain presidenttiä ja hänen ulkopoliitikkaansa vastaan, kuten nytkin! Rauhanliikkeen onnistui kukistaa Nixon, hajoittaa CENTO ja SEATO. Presidenttien Fordin ja Carterin aikana Yhdysvallat hylkäsi loogisen määrätietoisesti kaikki pulaan joutuneet liittolaisensa Etelä-Vietnamissa, Kambodshassa (nyk. Kamputsea), Etiopiassa, Mosambikissa, Angolassa, Iranissa ja Nicaraguassa, jotka nyt — Irania lukuunottamatta — kuuluvat Neuvostoliiton etupiiriin ja ovat sen sotilaalista tukialuetta.

Yhdysvaltain NATO-liittolailla on perusteltua syytä huoleen — Neuvostoliitolla tiettyyn optimismiin!

KYLMÄ SOTA, LIENNYTYKSEN JA RAUHANLIIKKEET

Kylmät sodat (1948–73, 1979–81) ovat olleet globaalia, maailman kattavaa taistelua Yhdysvaltain johtaman "vapaa maailman" ja Neuvostoliiton johtaman "vapautetun maailman" välillä geostrategisistä etupiirialueista — maailmanherruudesta. Estääkseen Varsovan liittoa hajoamasta Neuvostoliiton on ollut pakko suorittaa Unkarin kansannousun verinen tukahduttaminen vuonna 1956, Tšekkoslovakian interventio vuonna 1968 ja toteuttaa Puolan sisäinen sotilasvallankaappaus ja nykyinen sotatila. Kylmän sodan aikana Yhdysvallat saartoi Neuvostoliiton ns. Spynemanin dominoteorian perusteella sotilasliittoutumien ja -tukikohtien ketjulla, jota joutui puolustamaan mm. Koreassa 1950–53 ja Vietnamsissa 1966–73.

Kylmä sota kulminoitui, kun kumpikaan supervaltaa ei kyennyt kaventamaan vastustajansa etupiirialuetta enää kumouksin ja vastakumouksin, sissisodin, paikallisin rajoitetuin sodin ja sotilaallisin interventioin — kylmän sodan keinot olivat ehtyneet samalla, kun kansainvälinen tilanne ajautui maailmansodan partaalle. Oli vain kaksi vaihtoehtoa: ydinsota ja täydellinen tuho, tai liennytyksen vallitsevan sotilaallisen tasapainon ja etupiirialueiden status quon pohjalta. Päädyttiin liennytykseen. Yhdysvallat luopui yrityksestä työntää Neuvostoliitto Itä-Euroopassa vuoden 1939 rajoille ja tunnusti Varsovanliiton rajat sekä DDR:n olemassaolon. Vietnamin sodan päättäneessä Pariisin rauhassa 1973 Neuvostoliitto ja Kiina luopuivat yrityksestä työntää Yhdysvallat pois Vietnamista ja Kambodshasta (Kamputseasta). Vallitsi tasapainotilanne, mikä murtui heti Nixonin kukistuttua vuonna 1974 Watergate-jupakkaan: Pohjois-Vietnam aloitti suurhyökkäyksen Etelä-Vietnamiin ja punaiset khmeerit aloittivat oman suurhyökkäyksensä Kambodshassa.

Nixonin kukistuttua Yhdysvalloissa valtaannousut ns. rauhanoppositio ei uskonut dominoteorioihin eikä geostrategiseen etupiirijatteluun. Se ei kokenut Vietnamin sotaa "vapaa" ja "vapautetun" maailman välisenä taisteluna, vaan epäoikeutettuna "korruptiohallituksen" tukemisena Vietnamin kansaa vastaan — samoin rauhanoppositio asennoitui lähes kaikkiin Yhdysvaltain Nixonin aikaisiin kolmannen maailman liittolaisiin. Se alkoi heti poistaa Yhdysvaltain tukea näiltä "korruptiohallituksilta" ja pyrkiä hyviin suhteisiin näitä vastustavien "edistysellisten oppositioiden" kanssa. Lähinnä Yhdysvaltain omien toimien vaikutuksesta Neuvostoliiton etupiirialue laajeni valtavasti presidenttien Fordin ja Carterin aikana USA:n työntäessä enti-

siä liittolaisiaan Neuvostoliiton etupiiriin! USA kumosi amerikkalaismielisiä oikeistodiktatuureja — aikaansaaden amerikkalaisille vihamielisiä vasemmistodiktatuureja ja yhden vihamielisen islamilaisdiktatuurin! Presidentti Ronald Reagan kiinnitti mainittuihin seikkoihin erityistä huomiota vuoden 1980 vaalikampanjassaan.

Amerikkalaisen rauhanoppositiion turvallisuuspolitiikassa oli kaksi päälinjaa: 1. ydinasetapainon säilyttäminen Neuvostoliiton kanssa; 2. Vietnamin sodan kaltaisten selkkausten välttäminen vastaisuudessa. Yhdysvaltain kongressi kumosi presidentillä olleen interventio-oikeuden ja ryhtyi poistamaan USA:n sotilaallista interventiokykyä — supistamaan sen tavanomaista aseistusta ja niillä varustettuja joukkoja. Vielä vuoden 1979 alussa presidentti Jimmy Carter suunnitteli vaalilupaustensa mukaisesti amerikkalaisten joukkojen poistamista Etelä-Koreasta ja Yhdysvaltain Tyynenmeren laivaston huomattavaa supistamista. Kuitenkin Carter tuli vielä samana vuonna täysin toisenlaisiin ajatuksiin: kun Vietnam oli vallannut Kamputsean, kun Neuvostoliitto oli suorittanut Afganistanin intervention, kun Iranin panttivankiselkkaus oli alkanut, ja Pakistanin pääkaupungissa, Islamabadissa, oli tapettu kaksi amerikkalaista merijalkaväen sotilasta väkijoukon hyökättyä Yhdysvaltain suurlähetystöön ja poltettua sen — pakitanilaisen poliisin katsellessa vierestä tapahtumaan millään lailla puuttumatta. Yhdysvallat palasi kylmään sotaan ja dominoteorioiden ja geostrategisen etupiirijatteluun piiriin. Carter loi "joustavan ydinsodan doktriinin" ja alkoi tarmokkaasti palauttaa Yhdysvaltain interventiokykyä. Reagan saattoi työn päätökseen ja palautti Yhdysvaltain arvovallan. Samalla maailma ajautui suurvaltakonfliktin partaalle. Vallitsee samanlainen tasapainotilanne kuin edellisenkin liennytyksen edellä. Kuten Brezhnev ja Nixon aikoinaan, aloittavat nyt Brezhnev ja Reagan liennytyksen pakon edessä — välttymään ydinsodalta. Atomipommi estää maailmansodan jo toisen kerran!

Reaganin ulkopolitiikan kulmakivenä on ollut tehokas ydinasepelotus — pelotusstrategia. Tämä on nostattanut länsimaisen rauhanliikkeen vastustamaan ydinaseita ja Reagania.

REAGANIN PELOTUSDOKTRIINI

Ronald Reagan on lähes pisteen ja pilkun tarkkuudella noudattanut arvostetun ranskalaisen strategin, amiraali André Beaufren jo 1970-luvun alussa esittämiä ajatuksia, joita NATO:n piirissä pidetään oikeaan osuneina.

Beaufren mukaan Yhdysvaltain ydin-

asesuoja Euroopan yllä oli menettänyt uskottavuutensa, koska kukaan ei uskaltaisi käyttää strategisia ydinaseita ja saattaa itseään totaalisen tuhon alaiseksi — vähiten puolustaakseen jotain toista maata. Ainoa keino sodan estämiseksi olisi "puhtaan" ydinaseen kehittäminen, ja sen käyttöön perustuvan taktisen ydinsodan uskottavuuden palauttaminen. Tätä Beaufre piti ainoana keinona turvata rauha Euroopassa ja estää ylivoimaisten neuvostoliittolaisten panssariarmeijojen vyöryminen länteen. Beaufre korosti, että tätä "puhdasta" ydinasetta ei tarvitse käyttää, jos sen käyttö on riittävän uskottavaa — pelkällä olemassaolollaan se ennaltaehkäisee hyökkäyksen. Ongelmalliseksi Beaufre totesi sen, että vastustajan on uskottava, että hyökkäyksen sattuessa ydinasetta varmasti käytetään, mutta oman siviiliväestön on samanaikaisesti uskottava ettei sitä tarvitse käyttää. Se, että oli kehitettävä "puhdas" ydinase — neutronipommi — perustui siihen, että pienet, "likaiset" taktiset ydinräjähdeet olivat nekin liian tuhoisia, jotta niiden käyttö olisi ollut uskottavaa tiheään asutussa Keski- ja Länsi-Euroopassa.

Presidentti Reagan on todennut saman ongelman kuin Beaufre: Neuvostoliitto ottaa hänen ydinasestrategiansa hyvin vakavasti, mutta — oman liittoutuman piirissä ajatus herättää hysteeristä kauhua! Oma väki on "pelästynyt" pahemmin kuin vastustaja. Ja kaiken lisäksi se pelkää omia ydinaseita enemmän kuin vastustajan ydinaseita — sosialistisissa maissa ei omia aseita pelätä lainkaan, olivat ne millaisia tahansa!

On ilmeistä, että Reagan pyrkii käyttämään neutroniasettaan Euroopassa lähinnä vain Beaufren hengessä, vain pelotusmielessä ilman todellista käyttötarkoitusta — siihen ei uskota olevan tarvetta. Yhtä ilmeistä on kuitenkin se, että neutroniase on amerikkalaisen interventiojoukon tuki kolmannen maailman interventiotilanteissa. Ilman taktista ydinasetta USA:n interventiojoukko (noin 300 000 värvättyä sotilasta) on liian heikko. Yhdysvalloissa ei ole ollut asevelvollisuutta vuoden 1973 jälkeen, jolloin Nixon kumosi sen rauhanoppositiota rauhoittaakseen. Asevelvollisuusarmeijan luominen ja saattaminen neuvostoliittolaiselle tasolle veisi parhaassakin tapauksessa 4–6 vuotta. Ydinase on siten pelotusstrategiassa ja käytännön interventiovalmiudessa Yhdysvaltain ja NATO:n puolustuksen tukipilari. Reagan ei voi sitoutua "ensimmäisen käytön kieltoon" ydinaseen kohdalla, koska se veisi pohjan koko nykyiseltä tasapainotilanteelta ja Yhdysvaltain ja NATO:n turvallisuuspolitiikalta. Neuvostoliitto on voinut tämän sitoumuksen tehdä ja saanut näin mahtavan propagandaedun.

LÄNSIMAISEN RAUHANLIIKKEEN MAHTI JA HEIKKOUDET

Länsimaisen rauhanliikkeen mahti korostuu ja vahvistuu sen mahtavien liittolaisten myötä. Länsimainen rauhanliike, Yhdysvaltain Demokraattinen Puolue sekä Neuvostoliitto ja sen johtaman sotilasliittoutuman rauhanliike ovat keskittäneet voimansa kukistamaan Reagania ja — tukemaan Neuvostoliiton turvallisuus- ja ydinasepolitiikkaa! Alkavien SALT-START-neuvottelujen neuvostoliittolaisiksi lähtökohdaksi presidentti Brezhnev asetti vaatimuksen ydinaseistuksen jäädyttämisen nykyiselle tasolle, sama vaatimus oli NewYorkissa 13.6.1982 pidetyn jättimäisen rauhanmielienosoituksen teimana ja saman vaatimuksen on Yhdysvaltain kongressissa esittänyt demokraattien senaattori Edward Kennedy — Yhdysvaltain ”rauhanopposition” todennäköisin presidenttiehdokas.

Länsimaisella rauhanliikkeellä näyttää olevan kolme merkittävää heikkoutta, joista tosin vain yksi vaikuttaa siihen lamauttavasti, ja sekin vain tilapäisesti.

Ensimmäinen heikkous on amerikkalaisen rauhanopposition keskuudessa toimivat ”haukka”-demokraatit, joita on suhteellisen paljon. Osa heistä tavoittelee rauhanliikkeen kannattajien ääniä, osa esiintyy julkisestikin haukkoina tavoitellen sotaisten patrioottien ääniä Reagania vastustamaan. Nämä ”rauhanopposition haukat” pyrkivät säilyttämään Yhdysvaltain sotilaallisen voiman mahdollisimman korkeana, siten vesittäen rauhanliikkeen perimmäisiä tavoitteita; heidän onnistui Vietnamin romahduksen jälkeenkkin säilyttää Yhdysvaltain ydinaseiskukyky murtumattomana.

Toisena heikkoutena on länsimaisen rauhanliikkeen ja Neuvostoliiton johtaman liittoutuman rauhanliikkeen ideologinen vihamielisyys: ne pitävät toistensa poliittisia järjestelmiä ihmisoikeuksia sortavina. Nixonin kukistuttua valtaan noussut amerikkalainen rauhanoppositio aloitti Neuvostoliittoa vastaan suunnatun ihmisoikeuskampanjan; Yhdysvaltain Kongressi asetti Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton välisille kauppasopimuksille ehtoja, mitkä merkitsivät selvää puuttumista Neuvostoliiton sisäisiin asioihin. — mm. vaadittiin Neuvostoliiton juutalaisille vapaata maastamuutto-oikeutta. Myös ETKYK-sopimuksen ”kolmanteen koriin” saatiin ihmisoikeuskäsitteet sisällytettyä, ihmisen, ajatuksen ja informaation vapauden periaatteena. ”Kolmas kori” onkin ollut ETKYK-seurannan pahimpana sisäisenä kompastuskivenä niin Belgradin kuin Madridinkin seurantakokouksissa. Ideologiset vastakohtaisuudet eivät kuitenkaan ole estäneet rauhanliikkeiden yhteistoimintaa Nixonin ja Reagania kukistamaan pyrittäessä.

Merkittävin länsimaisen rauhanliik-

keen heikkous ilmenee pisteessä, jossa rauhanliikkeiden ideologiset erimielisyydet kääntyvät yksimielisyydeksi: sekä idän että lännen rauhanliikkeet ovat yksimielisiä siitä, että ydinsodan uhka, asevarustelukilpa ja yleensäkin sodan uhka johtuvat lännen varustautumisesta, jonka purkaminen on rauhanomaisen kehityksen ensimmäinen edellytys — lännen on aloitettava aseistariisunta.

Sosialistinen rauhanliike perustuu marxilais-leniniläiseen dialektiikkaan, jonka mukaan sota johtuu imperialismista ja kapitalismista, jotka on tuhottava, jotta saadaan maailmanrauha. Rauhanomaisia ratkaisua pidetään mahdollisena, koska uskotaan kapitalistimaiden kansojen ajan myötä pakottavan hallituksensa riisumaan aseensa, jolloin aseiden voimaan nojautuva kapitalismi ja imperialismi romahtavat itsestään. Siihen asti kunnes näin tapahtuu, on sosialistimailla oltava turvanaan tehokas ”rauhanarmeija”, jota tarvitaan myös kapitalistimaiden alistettujen kansojen oikeuttujen vapautumispyrkimysten tukemiseen.

Länsimaisen rauhanliikkeen peruskäskemys on sikäli aivan sama, että se katsoo varustautumisen johtavan vastustajankin varustautumiseen, ja että omalla yksipuolisella aseistuksen vähentämisellä, jopa aseistariisunnalla, vastustaja saadaan seuraamaan esimerkkiä. Nykyisessä valtataistelussa Neuvostoliiton varustautuminen ja sen sotilaalliset toimet nähdään vastatoimenpiteinä, jotka on laukaissut Yhdysvaltain voimapolitiittinen aggressio — mm. kuubalaisten ilmestyminen Angolaan vuonna 1976 nähtiin amerikkalaisen rauhanopposition taholla CIA:n Angolassa harjoittaman juonittelun seuraukseksi.

Länsimaisen rauhanliikkeen kolmas ja vaikuttavin heikkous on siinä, että aika ajoin, lähes säännöllisin väliajoin, länsimaiden yleinen mielipide kokee todellisuuden edellä mainittujen käsitysten vastaiseksi; rauhanliike lamaanuu ja tilalle levittää voimakas patrioottinen alttius. Pelkästään Euroopassa tällaisia tilanteita on esiintynyt noin 12 vuoden välein: Unkarin kansannousu 1956, Tshekkoslovakian interventio 1968 ja Puolan sotilaskaappaus 1981. Sama vaikutus oli Berliinin saarrolla 1948, Korean sodan alulla 1950, amerikkalaisten aloitettua osallistumisen Vietnamissa 1966, Afganistanin interventioilla 1979; amerikkalaisiin Iranin panttivankiselkkaus 1979—81 sekä britteihin argentiinalaisten hyökkäys Falklandin saarille vuonna 1982 vaikuttivat samalla tavalla. Rauhanliike toipuu lamaannuksestaan suhteellisen nopeasti, kun kriisi on mennyt ohi tai sen turhauttava pitkittyminen alkaa aiheuttaa kriisiväsymystä. Samanaikaisesti kriisin nostattama patriotismi alkaa riutua.

Länsimainen rauhanliike pytyy vaikuttamaan vain länsimaisiin demokratoihin ja niiden liittolaisiin. Vaikutus on kuitenkin erittäin merkittävä. Sen julistama rauhan sanoma, vaatimus verenvuodatuksen ja väkivallan estämisestä kiehtoo länsimaisen ihmisen mieltä ja saa laajalti vastakaikua yleiseltä mielipiteeltä ja joukkotiedotusvälineiltä. Rauhanliikkeen voimaa osoittaa se, että sen roolia suurvaltapolitiittisessa kentässä ei tajuta, kuten ei sitäkään, että sen tarjoama vaihtoehto on usein julmempi ja verisempi kuin sen todellisuus, mitä se pyrkii muuttamaan — siitä huolimatta, että empiiristä näyttöä on enemmän kuin riittävästi. Rauhanliike ei hyväksy millaista rauhaa tahansa — kuten se ei hyväksynyt Nixonin Vietnamiin vuonna 1973 aikaansaamaa rauhaa; rauhanliike ei hyväksy millaista hallitusta tahansa — samat voimat, mitkä nujersivat Nixonin, vaikuttivat ratkaisevasti siihen, että Reza Pahlevi luopui Iranin valtaistuimesta. Rauhanliikkeen onnistui muuttaa todellisuus niin Indokiinassa kuin Iranissakin. Amerikkalaisten irroitautuminen Indokiinasta päättyi vuonna 1975, jolloin alueella vihdoinkin saatiin rauha, jota kesti vuoteen 1979, jolloin Vietnam hyökkäsi Kamputseaan. Tänä rauhan aikana tapettiin pelkästään Kamputseassa noin neljä miljoonaa ihmistä — vuosina 1966—73, jolloin amerikkalainen sotakoneisto jauhoi Indokiinan viidakoissa, kuoli miljoona ihmistä ja runsaat kolme miljoonaa haavoittui. Saatu rauha oli julmempi ja verisempi kuin lopetettu sota! Länsimaiden edistyksellisten piirien sympatiain tukemana alkanut islamilainen vallankumous on kolmen elinvuotensa aikana teloituttanut 20 000 ihmistä — joukossa yhdeksänvuotiaita tyttöjä, jotka Koraanin mukaan ovat täysi-ikäisiä, ja Iranin vallanpitäjien mukaan siten myös teloituskelpoisia. Rauhanliikkeen ”murhaaja-Rezhaksi” nimittämän shahin hallinto ei ”kyennyt” samaan tulokseen kymmenen kertaa pitempänä aikana! Vietnamin sodan ja Pahlevin hallinnon aikana länsimainen rauhanliike järjesti lähes päivittäin jossain maailmankolkassa näiden vastaisia mielenosoituksia — Kamputsean kansanmurhan ja Iranin nykyisen hirmuhallinnon vastaisia mielenosoituksia se ei ole järjestänyt ainoatakaan.

Käsite ”rauhanmarssi” sisältää samalla sekä paradoksin että syvällisen totuuden — kun muistetaan kuka ja millainen se herra Mars oli, jonka merkeissä on lähdetty liikkeelle! Länsimainen rauhanliike on sotakone siinä kuin panssari-vaunut ja ydinkärjetkin. Siitä huolimatta — tai ehkä juuri siksi, se on erittäin merkittävä mahtitekijä taisteltaessa maailman herruudesta.

-VALINTA MATSINEN

Puh. 975-21072
Mähkö 81720 Lieksa 2

KAASILAN VALINTA KY AIMO LAASONEN

OUTOKUMPU Puh. 973-5937
— EDULLINEN JA MONIPUOLINEN LÄHIKAUPPA
OUTOKUMMUSSA —

- MARKET ISOMÖTTÖNEN

Puh. 989-2071
93600 Kuusamo

VELJEKSET LAASASEN SUKSITEHDAS

VETELI
69720 Torppa
puh. 968-621446

- TORIMARKET ERKKI NISKANEN

Keuruu Puh. 943-20219

VANTAAN

TIKKURILA VAIHDE **821388**

RAAHEN I APTEEKKI

Kauppakatu 31 92100 Raahе
Puh. 982-37301

IKAALISTEN APTEEKKI

IKAALINEN
Puh. 933-6295

LAPUAN I APTEEKKI

62100 Lapua
Puh. 964-331 314

LEIVORANNAN AUTOLIIKE

Vammala puh 2051

FORD-VAIHTOAUTOKAUPPA
ON LUOTTAMUSKAUPPAA

OITIN APTEEKKI

12100 Oitti
Puh. 914-692270

JÄRVENPÄÄN KAUPUNKI

RAUMANTIEN PUU

Puh. 939-29211 ja 29412
Ulasoorin teollisuusalue
28700 Pori 70

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI

Tuotteitamme myyvät Vaasan talousalueen
hyvin varustetut liikkeet.

OY ECCE-RE AB

Leipomo- ja konditorialiike
Puh. 961-56044, 56021
66600 Vöyri

OY SOFFCO AB

Karapellontie 11, 02610 Espoo 61
Puh. 596033

Kadettimuseo

Vuoden 1973 syksyllä määräsi silloinen Kadettikoulun johtaja eversti L G Heinrich perustettavaksi Kadettikoulun perinnetoimikunnan. Sen erääksi päätehtäväksi muodostui jo kauan vireillä ollut kadettimuseohankkeen viimeistely. Museon esineistö oli tilapäisesti sijoitettu päärakennuksen kolmannen kerroksen luokka Mikkeliin, mitä paikkaa ei pidetty hyvänä. Keväällä 1974 perinnetoimikunta sai käyttöönsä Luokkatalossa luokka Sarriojärven tilat. Toimikunta kunnosti museotilat Sotamuseon suosiollisen asiantuntija-avun turvin ja Kadettikoulun vuosipäivänä 20.3.1975 pidettiin museon juhlalliset avajaiset. Museon avauksesta ei julkisuudessa tiedotettu, mutta siitä huolimatta kohosi vierailijoiden määrä ensimmäisenä toimintavuonna n. 1500 henkeen.

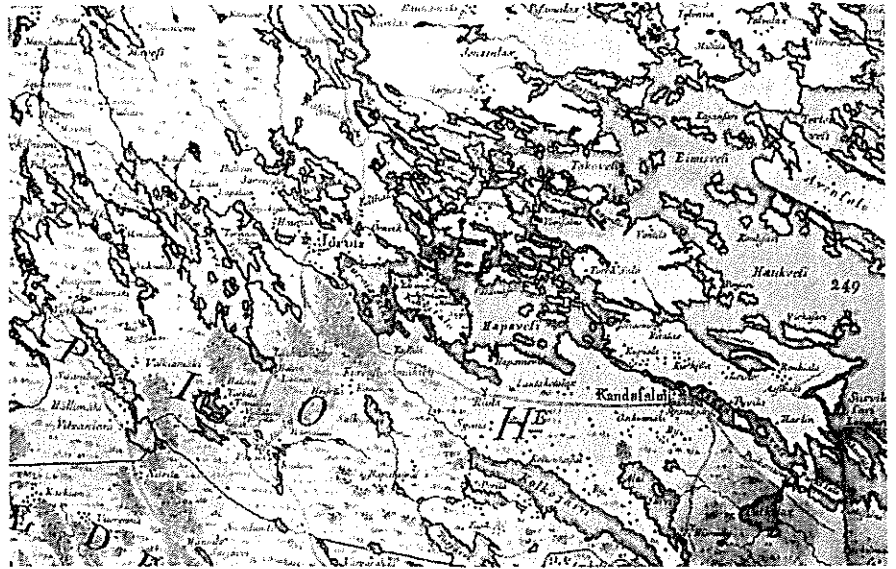
ESINEISTÖ

Kadettimuseo ja sen esineistö on jaettu Kadettikoulun vaiheiden mukaan.

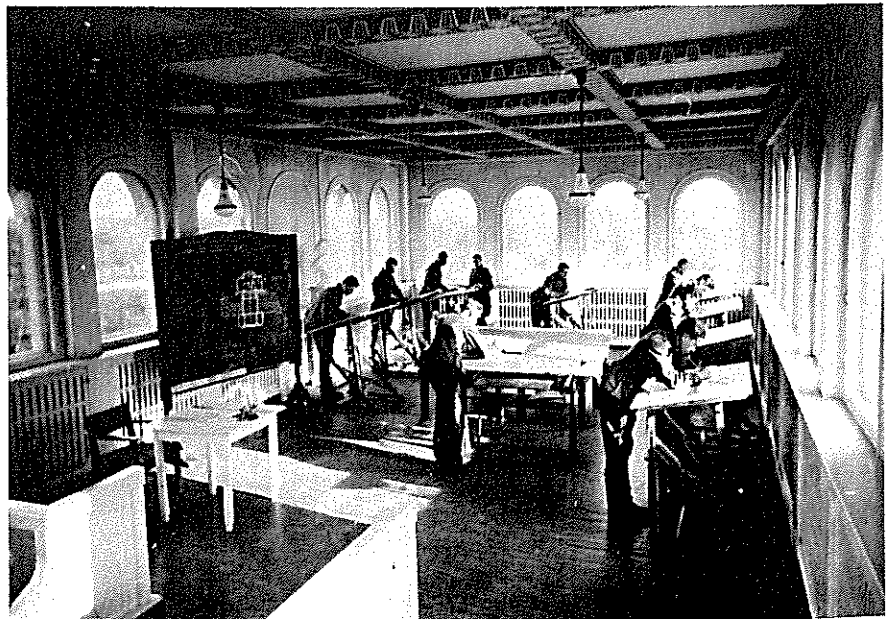
Haapaniemen ajan esineistöstä mainittakoon Yrjö Maunu Sprengtportenin anomus sotakoulun perustamisesta maaliskuulta 1779 ja kuningas Kustaa III:n hyväksyminen saman vuoden heinäkuulta. Piirros Haapaniemen Kadettikoulun rakennuksista, Dunkerin suvulle kuulunut kartta Suomen sodasta 1808–09, kartta Haapaniemen alueesta ja Kadettikoulun asevaraston hirsinen ovi, muodostavat muun osan Haapaniemen ajan esineistöstä kadettien käyttämän kirjallisuuden lisäksi.

Haminan kadettikoulun osasto käsittää valokuvia ja piirroksia koulun alueesta; mm. harvinaisen valokuvan, missä näkyvät sekä vanha päärakennus että uusi, nykyinen RUK:n päärakennus, samassa kuvassa ennen vanhan purkamista. Muu Haminan aikainen esineistö muodostuu eri aikakausien kadettien todistuksista, lukujärjestyksistä, kadettien elämää kuvaavista piirroksista sekä käytetystä kirjallisuudesta.

Arkadian aikakaudesta kertovat lukuisat valokuvat. 1920-luvun alun ohjesäännöt sekä erilaiset karikatyyrit. Mielienkiintoisen yksityiskohdan Arkadian ajalta muodostaa kenraalimajuri H Ignatiuksen ehdotus Kadettikoulun kunniamarssiksi ja Tasavallan Presidentin

Haapaniemen ympäristö

Munkkiniemen piirustussali

hyväksymiskirje, jossa Viktor Rydbergin "Atenarnas sång" vahvistettiin Kadettikoulun kunniamarssiksi. Sen suomalaiset sanat ovat Eino Leinon käsialaa.

Helsingin yliopisto tarvitsi Arkadian rakennusta itselleen ja Kadettikoulu siirtyi syksyllä 1923 Munkkiniemeen. Pääosa Munkkiniemen ajan esineistöstä koostuu valokuvista. Erikoisuuksina voitaisiin mainita Laatokan Karjalaan linnoitustöihin anoneiden kadettien nimilutetelo, tarkastavan upseerin muistivihko 22. kadettikurssilta, simppu Otto Yliriskun "ajokortti" sekä anomus suksipaah-timon rakentamisesta syksyllä 1935. Kuvasarja Pääskylahden kesäleirin eri toimintoista täydentää Munkkiniemen osastoa.

Kadettikoulun siirtoa Santahaminaan alettiin suunnitella 1930-luvun loppupuolella. Rakentamista jouduttivat Suomelle vuodeksi 1940 luvut Olympiakisat, joiden kisakylänä rakennuskompleksia oli tarkoitus käyttää. Sodan vuoksi kisat siirtyivät ja rakennustyöt keskeytyivät siten, että uusiin tiloihin voitiin muuttaa 18.–20.12.1940. Sotien jälkeistä aikaa Kadettimuseossa edustavat mm. lukuisat valokuvat, Kadettikunnan säännöt, Kadettikoulun perinnekirja, kurssijulkaisu "Jäysteet", malliesimerkki avioliittolupa-anomuksesta ja samurai-miekka.

Kaikkien kadettikurssien valokuvat sekä kadettikomppanioiden päälliköiden kuvat ovat museossa yleisön nähtävissä. Kadettien käyttämiä pukuja – Haapaniemestä Santahaminaan – on sijoitettu museon lasivitriiniin.

Tykin käsittelyharjoitus

MUSEON KEHITTÄMINEN

Kadettimuseo on tällä hetkellä kehittämistyön alla ja tavallaan keskeneräinen. Museon sijoittaminen luokkatiloihin on osoittautunut väliaikaiseksi ratkaisuksi. Museo tarvitsee lisää esineistöä.

Kadettimuseo ottaa mieliihyvin vastaan esinelahjoituksia ja toivoo, että

koulun kasvatit ja heidän omaisensa lähettäisivät Kadettikoulun menneisyyteen ja perinteisiin liittyvää materiaalia osoitteella

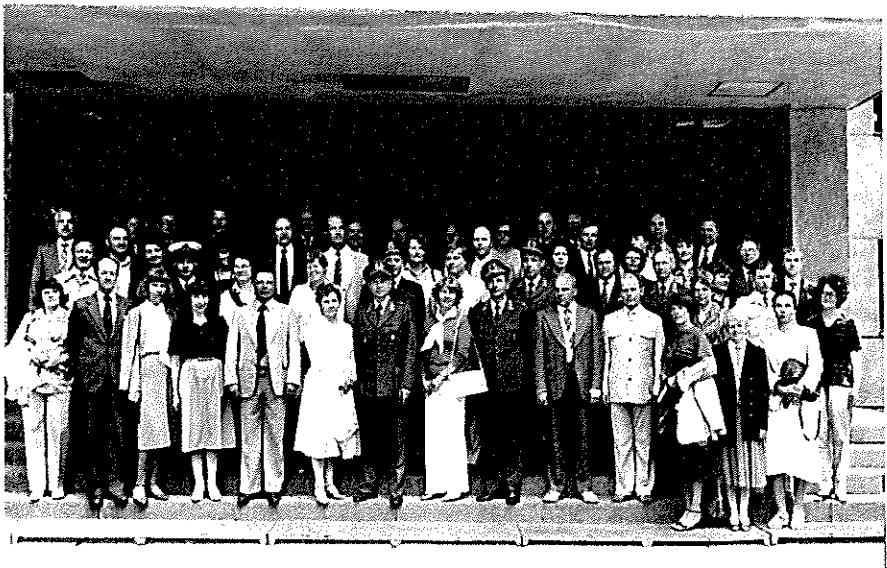
KADETTIMUSEO
KADETTIKOULU
PL 7
00861 HELSINKI 86

41. Kadettikurssi 25-vuotias

Miehen ikään ehti vuorostaan kuluneena vuonna 1957 "Korpuksesta" ulos astunut 41. kadettikurssi (27. merikadettikurssi). Vietimme merkkitapahtumaa kesäkuun 5. ja 6. päivänä koulumme vaikutuspiirissä Helsingin ja Porvoon seudulla. Hietaniemen sankariristille ja Marskin haudalle tapahtuneen seppeleenlaskun jälkeen siirryimme Santahaminaan, jossa saimme tutustua Kadettikoulun nykyiseen toimintaan. Sepon asiantuntevalla luotsauksella nautimme Suomenlahden kauniista merimaisemasta siirryttäessä Haikon kulttuurirympäristöön juhlaamme jatkamaan.

Tapahtuman johdosta oli kunnioitettava, viisas vanhempi 40. kadettikurssi lähettänyt veljellisen onnittelusähkeen, josta lämmin kiitos.

ES

Olli Vehviläinen (toim.) Jatkosodan kujanjuoksu WSOY

Suomi toisessa maailmansodassa-projekti järjesti toukokuussa 1981 kurssin, joka käsitteli jatkosodan historiaa. Kurssi oli tarkoitettu lukion ja peruskoulun opettajille. Tavoitteena oli esitellä jatkosotatutkimuksen tämänhetkistä problematiikkaa ja tuloksia. Teokseen "Jatkosodan kujanjuoksu" on sisällytetty yhdeksän tuon kurssin alustuksiin perustuvaa artikkelia. Kirjoittajina ovat maamme eturivin historiantutkijat: Mauno Jokipii, Vilho Tervasmäki, Matti Lappalainen, Ohto Manninen, Erkki Pihkala, Hannu Soikkanen, Martti Julkunen, Tuomo Polvinen ja kirjan toimittaja Olli Vehviläinen.

Professori Mauno Jokipii käsittelee Suomen ja Saksan sotilaallista yhteistyötä vuosina 1940–41, eli välirauhan aikaa. Hän esittää käsityksensä, että Neuvostoliitto katsoi kesäkuussa 1941 suomalais-saksalaisen yhteistyön menneen liian pitkälle ja aloitti sotatoimet. Jokipii päättää artikkelinsa varsin mielenkiintoiseen näkemykseen, mihin ilmeisesti on helppo yhtyä:

"Sodan syttymishetkellä aloite siis oli Neuvostoliiton. Siltä taholta halutaan kuitenkin nähdä tapaukset muutaman viikon perspektiivissä, jolloin Suomen puolueettomuus ontui, mutta aseveljeys Saksan kanssa kukoisti. Suomen kannalta tämä on aivan liian lyhyt tarkastelu-aika. Jo muutaman kuukauden saati puolentoista edellisen vuoden näkökulmasta, joka sisältää yhden sodan ja useita sen jälkeisiä sodanuhan kausia, Suomen hallituksen ja sotilasjohdon toimenpiteet keväällä 1941 käyvät ymmärrettäviksi."

Eversti Vilho Tervasmäki artikkelissaan Mannerheim ja jatkosodan alkuvaihe puolestaan on mm. sitä mieltä, että saksalaisten harhauttamistoimenpiteet onnistuivat paremmin kuin mitä Jokipii antaa ymmärtää. "Erillisistä upseerivierailuista ei ehtinyt yhden ainoan talven aikana syntyä sellaista kokonaiskuvaa, jonka perusteella olisi silloin voitu varmasti päätellä Saksan Neuvostoliitonhyökkäyksen valmistelujen olevan käynnissä."

Eversti Matti Lappalainen tarkastelee, kuinka jatkosota keuhettiin sotilaallisesti. Vuoden 1944 helmikuussa eversti Nihiltilä esitti tilannekatsauksessaan: "Saattaa olla hyvin mahdollista —, että vihollinen — katsoo nyt kunniasiakseen tämän uhkan (Suomalaiset Karjalan kannaksella) poistamisen. Täl-

laisten toimenpiteiden varalta on Suomen varustauduttava. Se taas edellyttää armeijamme uudelleen ryhmitystä, ehdoton painopiste Karjalan kannaksella —."

Professori Ohto Mannisen artikkeli käsittelee jatkosodan päämääriä ja professori Erkki Pihkala kirjoittaa, kuinka jatkosota keuhettiin taloudellisesti. Viime mainittu toteaa, että Suomi oli sikäli poikkeuksellisessa asemassa Saksan kansantasotijoihin verrattuna, että se oli ainoa maa, jolla oli negatiivinen kauppataase Saksaan nähden. Saksa toisin sanoen rahoitti välillisesti Suomen sodankäyntiä.

Professori Hannu Soikkanen kertoo sisäpoliittisista rintamista jatkosodan aikana ja professori Martti Julkunen risti-paineista taistelutahdossa mm. seuraavasti: "Yksilölle sotatilanne merkitsi osallistumispakkoa, mutta myös mahdollisuutta. Kaikille riitti tehtäviä. Suomen kaltaisessa pienessä maassa jokainen saattoi tuntea itsensä tärkeäksi osaksi sotaponnisteluja. Toisaalta vaikeudet lisäsivät vastuuntuntoa, solidarisuutta ja yhteishenkeä, vaikka niissä myös nähtiin väärinkäytöksiä."

Professori Tuomo Polvisen artikkeli perustuu hänen teoksiinsa Barbarossasta Teheraniin ja Teheranista Jaltaan. Professori Olli Vehviläinen kirjoittaa lopuksi Saksan ja Suomen suhteista viime mainitun irtautuessa sodasta.

Suhteellisen suppeista esityksistään huolimatta — jokaisesta artikkelista olisi saanut ainakin yhden kirjan, onhan Polvisen artikkeli lyhennelmä kahdesta jo julkaistusta — "Jatkosodan kujanjuoksu" on erinomainen läpileikkaus monista jatkosodan tärkeistä asioista.

MSI

Reino Lehväslaiho Läpimurto WSOY

Sotakamreeri Lehväslaiho on tunnettu sotakirjailija, jonka kuudesta teos "Läpimurto" on. Välillä tuntui siltä, että runsas tuotteliaisuus samalla madaltaa tasoa — onhan viimeisten kahdeksan vuoden aikana ilmestynyt kirja per vuosi, viime vuonna jopa kaksi. Näin ei kuitenkaan nyt ole käynyt, sillä "Läpimurto" on yksi hänen parhaistaan.

Tosin hieman lukijaa harmittavat muutamat vanhat klisheet, joita on käytetty turhan tiheään sekä kaikki mahdolliset sissikirjan juonenkehittelytyypit.

Muuten erinomainen ajanviettekirja.

KKnen

Bror Laurla Tie talvisodan rauhaan LIBRUM OY

Teoksensa lukijalle tarkoitettussa esipuheessa Laurla kysyy: "Talvisodasta on kirjoitettu paljon, toisten mielestä riittävästi, toisten mielestä liikaakin. On syytä kuitenkin kysyä, onko todella näin?" Tähän voi kyllä antaa selvän vastauksen: Tuskinpa meillä sellaista tilannetta tuleekaan, että sodistamme voitaisiin kirjoittaa liikaa, jollei sitten tehdä samanlaisia kirjoja, mikä myös saattaa olla vaara.

"Tie talvisodan rauhaan" on jatkoa Laurlan muutama vuosi sitten ilmestyneelle ja Kustannuspiste Oy:n kustantamalle kirjalle "Tie talvisotaan". Siksi tuntuukin turhalta, että nelisenkymmentä ensimmäistä sivua käsittelee samaa asiaa. Tietenkin teos muodostaa nyt oman kokonaisuutensa, varsinkin kun kustantaja ja kirjan koko ovat muuttuneet.

Mitään varsinaista uutta Laurla ei teoksessaan esitä. Sen sijaan se on yhtenäinen esitys suomalaisten ja hieman muidenkin rauhanpönnisteluista. Eri-tyisen positiivisena on pidettävä kirjan helppolukuisuutta, mikä ei kaikkien historiasta kirjoittavien kohdalla aina onnistu.

MSI

Heinrich Böll — Lev Kopelev Miksi ammuimme toisiamme (Suomentanut Pekka Visuri) LIBRUM OY

"Miksi ammuimme toisiamme" on kahden kirjailijan keskusteluteos, jonka juoni perustuu saksalaisen tv-toimittajan haastatteluun tai oikeastaan välilyksymysten ja mielipiteiden heittelyyn keskustelun lomaan. Kirjan loppuun on koottu lähes sata sivua dokumentteja.

Saksalainen Heinrich Böll, syntynyt vuonna 1917 ja Saksan armeijan riveissä sodassa taistellut sekä venäläinen Lev Kopelev, syntynyt 1912 ja Puna-armeijan propagandajoukoissa sotansa käynyt, keskustelevat erittäin mielenkiintoisesti sodanaikaisista tuntemuksistaan sekä nykypäivän maailmasta: olisiko sama vielä mahdollista.

Kirja antaa runsaasti ajattelemisen aihetta, jo sellaisenaankin. Tosin tulee miettineeksi, millaiseksi keskustelu olisi kääntynyt, jos toinen osapuoli — Kopelev — olisi ollut normaalia elämää Neuvostoliitossa elävä kirjailija, eikä saanut ja kansalaisuutensa menettänyt kosmopoliitti.

Mielenkiintoista lukemista vaikkapa joulunpyhiksi.

MSI

FINN
karelia
VIRKE OY
16301 ORIMATTILA · FINLAND

TUOTE-VÄLITYS OY

Teolliset elintarvikkeet, hedelmät, vihannekset, marjat, juurekset ym. tuoretuotteet kautta maan.

Puusepänkatu 1 00810 Helsinki 81
Puh. 90-782022

INSINÖÖRITOIMISTO

sulin

Ormuspellontie 18
00700 Helsinki 70
puh. 90-354 500

Koneurakoitsijain liitto ry.

Mechelininkatu 19 A 1 00100 Helsinki 10
puh. (90) 440 255

ROVANIEMEN KAUPPA OY

VALTAKATU 24 96200 ROVANIEMI 20
PUH. 991-3641

Oy Multor Ab

KIRJA- JA OFFSETPAINO

Lönnotinkatu 32 A, 00180 Helsinki 18, puh. 640654

SILMÄOPTIKKO

VALANTA

MIKKELI: Porrassalmenkatu 12
Puh. 360 200

LAHTI:
Aleksanterinkatu 1
Puh. 37 200

Näsijärvi Oy & Co

Rantatie 17-21 (931)-21190 33250 Tampere 25

HITSAUS- JA HIOMATARVIKKEITA

Valkeakosken
TEOLLISUUSTARVIKE OY

37000 Valkeakoeki Aplankatu 41 p. 837-47 480

KARJALAN PULTTI OY

Joensuu, Ukkolant. 20
Puh. 973-29550 ja 29580

AMV-ERISTE OY

Svartböle
04130 Nikkilä
Puh. 90-8746417

maalausliike

LOUHELO oy

Munkkinaistentie 13, 30100 Forssa 10
Puh. 916-13344

NELO leipoo suussa sulavaa...

JALKARANNANTIE 20, 15110 LAHTI 11
PUH. 918-20866

**rakennus-
valirema oy**

Laukontori 10 A, 33200 T:re 20
puh. 931-115544
Rakennus- ja KVR-urakoiteja - Kiinteistö- ja huoneistokorjauksia.

KOTILEIPOMO J. WATHEN OY

— uunituoretta ilman lisäaineita —

Puh. 917-712249
13720 PAROLA

KYLMÄKOSKEN OSUUSPANKKI

— Aikamme pankkipalvelua —

KYLMÄKOSKI
PUH. 937-51133-51033

Vuonna 1983 merkkipäiväänsä

Kadettikunta

Huomi

Luetteloon on merkitty vain Kadettikuntaan kuuluvat upseerit. Niiden nimet on jätetty pois luettelosta, jotka ovat sitä erikseen toivoneet. Havaituista virheistä pyydetään ystävällisesti ilmoittamaan toimistoon, jotta ne voidaan oikaista seuraavassa Kylkiraudan numerossa.

90 vuotta

Koskinen, Johan Edvard komkapt evp 1.mek 13. 3.83

85 vuotta

Degerman, Kurt Victor ratsumest evp 3.k 4. 7.83

Ehrnrooth, Ernst

Gustaf Waldemar kenrm evp 1.k 7.12.83

Nohrström, Walter Ensio maj evp 2.k 22. 8.83

Rautavaara,

Kaarlo August ev evp 13.k 25. 2.83

Rommi, Viljo Tuomas ev evp 2.k 8. 9.83

Ulfsson, Erik Bernhard ev evp 1.k 16.10.83

80 vuotta

Arra, Pentti Jooseppi ev evp 5.k 27. 5.83

Gahnström, Sven

Fredrik Wilhelm evl evp 8.k 27. 5.83

Herranen, Usko Oiva evl evp 6.k 12. 1.83

von Hertzen, Ernst maj evp 5.k 9.10.83

Iivonen, Erkki Ensio evl evp 7.k 3. 2.83

Kervinen, Arvo

Gunnar Kullervo evl evp 6.k 16. 6.83

Kivikuru, Arto Sakari kom evp 3.mek 17. 4.83

Korttila, Veikko Alfred ev evp 6.k 30. 7.83

Larjo, Thure Johannes evl evp 6.k 26. 4.83

Mäntylä, Aarno Allan maj evp 8.k 1.11.83

Pennanen, Antti kenrl evp 13.k 6.11.83

Puhakka, Kustaa Adolf evl evp 6.k 11. 4.83

Rantanen, Otto Kalervo maj evp 8.k 19. 7.83

Salonmies,

Solmu Kullervo evl evp 8.k 24.12.83

Stolpe, Nils Thorfinn maj evp 5.k 26. 3.83

Vasama, Yrjö Edvard evl evp 8.k 18. 3.83

75 vuotta

Aarnio, Kaarlo

Into Aulis evl evp 17.k 21. 4.83

Ahervo, Tauno Edvard maj evp 14.k 5. 5.83

Ahola, Arvo evl evp 16.k 14.11.83

Airo, Aimo Akseli evl evp 18.k 15. 6.83

Arimo, Atri Reino Tapio kenrl evp 10.k 23. 4.83

Backström, Rolf Börje kenrm evp 16.k 20. 7.83

Horte, Oiva evl evp 20.k 23. 5.83

Iivanainen,

Tauno Johannes evl evp 14.k 14. 5.83

Juntunen, Paavo Armas kom evp 5.mek 5. 3.83

Kaltama, Friedrich

Woldemar komkapt evp 6.mek 30. 8.83

Kepsu, Kalle evl evp 13.k 15. 1.83

Knuuttila,

Toivo Kullervo evl evp 3.rtk 11. 7.83

Koroma, Kaarlo Wilhelm maj evp 14.k 4. 3.83

Koutsa, Klaus Kalervo evl evp 12.k 21. 4.83

Kuoppamäki, Lauri Iikka komkapt evp 8.mek 26. 9.83

Kääriä, Osmo

Olavi Markus komkapt evp 6.mek 17. 5.83

Larri, Veikko Ilmari ev evp 12.k 25. 6.83

Liikkanen, Simo Tapio ev evp 15.k 22. 5.83

Markkanen, Yrjö maj evp 15.k 28. 5.83

Pekkarinen, Veikko Uuno evl evp 16.k 3. 9.83

Petander,

Carl-Birger Johan evl evp 14.k 24.12.83

Petäjä, Unto Oskari evl evp 14.k 30. 7.83

Rajakaltio, Vilhelm

Johan Abraham evl evp 14.k 31. 7.83

Salovaara, Aimo evl evp 25.k 4. 5.83

Saure, Emil kapt evp (matkoilla) 25.k 25. 7.83

Tirronen, Eino

Olavi Antero evl evp 13.k 30. 3.83

Urto, Yrjö evl evp 17.k 21. 4.83

Uusitalo, Paavo Emil evl evp 14.k 22. 8.83

Viiri, Tauno Johannes maj evp 12.k 16.12.83

70 vuotta

Arimo, Atri Onni Olavi maj evp 17.k 18. 5.83

Elovaara, Viljo Runo evl evp 26.k 15. 9.83

Humalsaari, Sulho Kauko kapt evp 26.k 7. 2.83

Ilvonen, Arvi evl evp 20.k 22. 6.83

Inkinen, Onni maj evp 15.mek 15. 2.83

Jussilainen,

Veikko Arvid maj evp 24.k 24. 4.83

Kakkuri, Veikko

Vilho Anselm evl evp 24.k 24. 3.83

Kankaanpää,

Reino Antero kapt evp 10.mek 14. 1.83

Karppinen, Martti maj evp (matkoilla) 21.k 21. 9.83

Kumpula, Väinö evl evp 24.k 10. 8.83

Lahtela, Kullervo evl evp 17.k 2. 4.83

Lammi, Tauno Ilmari maj evp 18.k 10.12.83

Larkas, Helge

Nestor Olavi ev evp 19.k 30. 9.83

Lehto, Lauri Johannes evl evp 20.k 21. 6.83

Lehtonen, Aarne Jalmari evl evp 26.k 14.11.83

Lertola, Martti Mauri maj evp 12.mek 3. 8.83

Lilja, Juuso Emil Ensio maj evp 26.k 16. 5.83

Linkola, Yrjö

Akseli Mikael maj evp 20.k 3. 2.83

Läykki, Antti Oskari maj evp 21.k 8.10.83

Malmari, Yrjö Ariel evl evp 18.k 14. 7.83

Mäkelä, Eino

Kustaa Ensio kapt evp 25.k 28.11.83

Pelttari, Pentti Tuomas ev evp 22.k 12.12.83

Pietarinen, Väinö Aksel maj evp (matkoilla) 19.k 1. 1.83

viettävät Kadettikunnan jäsenet

toivottaa onnea!

Pollari, Kauko			
Ahti Johannes	maj evp	26.k	30. 9.83
Pulliainen,			
Kyösti Johannes	maj evp	19.k	30.11.83
Puolakka, Mauno Vilho	maj evp	21.k	30.10.83
Rautiainen, Urho			
Pentti Kalervo	evl evp	18.k	6. 3.83
Sahramaa, Holger Ludvig	evl evp	19.k	8. 7.83
Sandström, Hans Åke	maj evp	17.k	26.12.83
Simonen, Reino Richard	ev evp	22.k	19. 8.83
Tanskanen, Timo Antero	maj evp	17.k	15.11.83
Tehola, Yrjö	ev evp	20.k	21. 2.83
Temmes, Eero Antero	evl evp	19.k	1. 5.83
Temmes, Martti			
Johan Henrik	evl evp	18.k	3. 6.83
Tolonen, Veli Kauko	ev evp	20.k	29. 8.83
Tuomisalo,			
Oskar Vilhelm	ev evp	17.k	10.12.83
Törmi, Jaakko Aarre	evl evp	26.k	25.12.83
Vaasterä, Alf Algot	evl evp (ei vast.ottoa)	25.k	26. 9.83
Wind, Thor-Ulf Hugo	maj evp	21.k	8. 3.83
Winqvist, Åke Gustaf	evl evp	19.k	6. 3.83
Volanen, Lauri Samuel	maj evp	20.k	13. 8.83
60 vuotta			
Eirilä, Birger			
Ernst Emil	kapt evp	32.k	4. 9.83
Hagman, Tor			
Magnus Johannes	maj evp	27.k	13. 6.83
Hammarén, Eugen			
Arthur Lennart	maj evp	27.k	15. 1.83
Karasvirta, Rolf			
Erland Vilhelm	ylil evp	26.k	8. 6.83
Karjalainen, Alpo			
Vilho Mikael	evl evp	27.k	1. 3.83
Korhonen, Asser Ilmari	maj evp	31.k	22.10.83
Käyhkö, Pekka			
Pentti Pellervo	maj evp	28.k	8. 4.83
Partti, Seppo Tapani			
Aarre William	evl evp (matkoilla)	28.k	28. 1.83
Pekkola, Veikko-Sakari	kapt evp	28.k	10.11.83
Pohjanpää, Heikki			
Johannes Immanuel	maj evp (ei vast.ottoa)	28.k	10. 9.83
Rapeli, Pentti Antero	maj evp (matkoilla)	17.mek	28. 1.83
Salmi, Aarre			
Veikko Johannes	maj evp	28.k	5. 8.83
Silvast, Pentti	ev evp	18.mek	28. 7.83
Sippola, Pekka Vilho	ylil evp	20.mek	8. 1.83
Soila, Antero Juhani	ev evp	27.k	23. 5.83
Tikka, Olli Yrjö Julius	ev	28.k	3.10.83
Väliahde, Aimo Antti	ev evp	38.k	29. 5.83

50 vuotta

Hatakka, Kalevi	maj evp	41.k	28. 1.83
Heikkinen, Matti Tapio	maj	39.k	25. 2.83
Helle, Veikko Juhani	evl	40.k	30. 1.83
Helminen, Rauli Kalervo	ev	39.k	14. 3.83
Hiltunen, Arvi Antero	evl evp	42.k	6. 2.83
Hälvä, Kalervo	maj evp	40.k	12. 8.83
Hämäläinen, Osmo Ensio	evl evp	40.k	8. 5.83
Issakainen, Raimo Aulis	ev	40.k	16. 6.83
Itkonen, Erkki Juhani	ev	40.k	1. 6.83
Järvinen, Esko Einar	evl	41.k	2. 6.83
Kalliosaari, Erkki			
Kalle Einar	maj evp	42.k	11. 9.83
Kojo, Paavo Juhani	maj evp	41.k	1. 7.83
Korttila, Kari Veikko	ev	39.k	25. 4.83
Kuittinen, Jaakko Juhani	evl evp	38.k	23.10.83
Kuivalainen, Juhani	evl evp	41.k	9.11.83
Kurenmaa, Pekka Akseli	ev	41.k	10. 4.83
Laaksonen, Pekka			
Jyrki Juhani	maj evp	42.k	22. 7.83
Lehtola, Antti Jalmari	evl	41.k	27. 4.83
Lilja, Pekka Jussi	evl evp	40.k	6.11.83
Lokka, Jaakko Hannes	evl	42.k	24.11.83
Matomäki, Antti			
Seppo Ilmari	evl	41.k	12. 2.83
Menna, Erkki Ilmari	komkapt evp	27.mek	28. 4.83
Meriö, Rauno Martti	kenrl	39.k	22.10.83
Murtosaari, Roy Viktor	maj evp	41.k	4. 7.83
Nieminen, Esko			
Juhani Nestori	evl	42.k	2. 6.83
Nummela, Mauno Kyösti	maj	43.k	17.12.83
Pakarinen, Martti	evl evp	41.k	7. 4.83
Parviainen,			
Kaarlo Ensio	evl	44.k	21. 2.83
Rannikko, Erkki			
Ensio Valdemar	kenrm	38.k	2. 1.83
Riikonen, Raimo Uolevi	evl	40.k	9.10.83
Rytkönen, Raimo Juha	evl evp	38.k	18. 5.83
Rönkkönen,			
Teuvo Kalervo	evl	26.mek	22. 2.83
Salonen, Markku Armas	ev	41.k	13. 8.83
Saurus, Tarmo Tapani	maj evp	41.k	16.12.83
Savolainen, Vesa Seppo	evl evp	40.k	1.12.83
Sinerma, Martti			
Erkki Sakari	evl evp	39.k	8. 6.83
Tapanainen,			
Pertti Taavi Sakari	ev	42.k	12.10.83
Tarvainen,			
Kalevi Antero	ev	40.k	13.12.83
Tiainen, Martti Olavi	evl	41.k	21. 2.83
Ulfsson,			
Stig-Björn Erik	maj	42.k	1.12.83

KADETTIKUNTA

HALLITUS

Puheenjohtaja	kenrm	M Vanonen
Varapuheenjohtaja	maj	P Heinrichs

OSOITE

PE PL 919 00101 Hki 10
SOK PL 460 00101 Hki 10

PUHELIN

90-625 801
90-650 611

VALTUUSKUNTA

Puheenjohtaja	kenri	J Pajula
---------------	-------	----------

Viipurint. 21 A 7, 13210 Hämeenlinna 21

917-68 771

TOIMISTO

Toiminnanjohtaja	kom	R Waris
Toimistonhoitaja	rva	M Lehtinen

Punavuorenk. 14 B 32, 00150 Hki 15

90-665 137

90-665 739

KADETTIPIIRI SIHTEERI

OSOITE

PUHELIN

Helsinki	kapt	T Halttunen
Itä-Uusimaa	ylil	P Alanen
Lahti	ltn	T Hyvönen
Hämeenlinna	ylil	S Koponen
Länsi-Uusimaa	ltn	Ö Björkman
Riihimäki	ltn	A Salo
Turku	ylil	P Laiho
Niinisalo	kapt	P Ruotsalainen (pj)
Säkylä	ylil	J Roinne
Pirkka-Häme	kapt	E Helorinne
Keski-Suomi	kapt	K Hämäläinen
P-Kymenlaakso	ylil	V Lillberg
Etelä-Karjala	kapt	R Mirola
Mikkeli	kapt	Y Peltola
Savonlinna	maj	J Innanen
Hamina	kapt	L Lind
Kuopio	maj	P Jouko
Pohjois-Karjala	kapt	E Lehtinen
Vaasa	ylil	H Ahola
Seinäjoki	ylil	K Kaakinen
Kokkola	kapt	K Rantanen
Oulu	ylil	K Hilden
Kainuu	ylil	J Mäki-Kokkila
Lappi	ltn	M Sahrakorpi
Kadettioppilas-kunta	kad	J Mäkelä

PE Knto-os PL 919, 00101 Hki 10
HelItR, PL 5, 04301 Hyrylä
HämRJP PL 6, 15701 Lahti 70
PsPrK PL 5, 13701 Parolannummi
UudPr PL 5, 10641 Fragsvik
ViestiR/RadK PL 5, 11311 Riihimäki 31
TurItPsto, PL 5, 20811 Tku 81
YK-KoulK PL 5, 38841 Niinisalo
24 C 12, 27910 Huovrinrinne
TamISpE PL 37, 33541 Tampere 54
Anttonink. 9 G 16, 40250 Jyväskylä 25
Pilvilinna C 30, 45100 Kouvola 10
PO PL 5, 53601 Lappeenranta 60
MikSpE, PL 57, 50101 Mikkeli 10
SavIspE PL 12, 57101 Savonlinna 10
RUK PL 54, 49401 Hamina
SKS1E PL 80, 70101 Kuopio 10
KarjJP PL 5, 80791 Kontioranta
VaaRPsto PL 61, 65101 Vaasa 10
SeiSpE, PL 100, 60101 Seinäjoki 10
Pikiruukki 55 A, 67200 Kokkola 20
1 ErVK, PL 96, 90101 Oulu 10
Rak 4 A 6, 87600 Kajaani 60
Varuskunta 6 D 15, 99790 Jääkärikangas
KadK, PL 7, 00861 Hki 86

90-1612621
90-255 233
918- 40811
917- 25301
911- 13760
914- 35071
921- 21 041
930- 36050
938- 70200
931- 615440
941- 211311
951- 21161
953- 12900
955- 10 777
947- 22704
952- 43020
971- 222422
973- 731011
961- 114361
964- 21 983
968- 14466
981- 224 833
986- 25751
993- 12951
90- 68601

ITSE ASIASTA

Ylennetty everstiksi

Jokinen Raimo Olavi	43.k.	1.10.1982
Niska Juhani Antero	29.mek.	20.10.1982

Rouhiainen Kari Pekka	59.k.	1.10.1982
Hyytiäinen Erkki Kimmo Kustaa	58.k.	1.11.1982
Korpela Rauli Jalmari	59.k.	1.11.1982
Lauhio Seppo Yrjö Tapani	58.k.	1.11.1982
Ylisiurua Mikko Tapani	59.k.	1.11.1982

Ylennetty everstiluutnantiksi

Martikainen Raimo Antero	47.k.	1.11.1982
Sipiläinen Harry Tapio	48.k.	1.11.1982
Taussi Pekka Oskari	47.k.	1.11.1982

Ylennetty komentajaksi

Heikkilä Pekka Olavi	29.mek.	1.10.1982
----------------------	---------	-----------

Ylennetty majuriksi

Latikka Matti Erkki Juhani	53.k.	1.11.1982
Runtti Reijo Juhani	53.k.	1.11.1982
Tervonen Pentti Aarne	54.k.	1.11.1982

Ylennetty kapteeniksi

Kapanen Klaus Tapani	58.k.	1.10.1982
Nieminen Seppo Juhani	59.k.	1.10.1982

Myönnetty ero

Evl Matomäki Antti Seppo Ilmari	41.k.	1.11.1982
Evl Anttila Harri Veikko	39.k.	1.12.1982
Evl Sallinen Mauri Esko	38.k.	29.11.1982
Evl Ilomäki Vesa Ahti	46.k.	1.12.1982
Evl Wahl Seth Jarl Hermas	36.k.	9.1.1983
Evl Mikkola Antti Ensio	42.k.	1.2.1983
Kom Suhonen Unto Toivo Valdemar	27.mek.	1.2.1983
Maj Engström Olli Johan Arthur	43.k.	1.1.1983
Maj Kivimäki Jukka Väinämö	42.k.	1.2.1983
Kapt Blom Thomas Eric	33.mek.	1.2.1983
Ltn Riikonen Heikki Erkki	66.k.	1.10.1982
Ltn Simanainen Esa Heimo	66.k.	1.10.1982

S **INSINÖÖRITOIMISTO**
SORMUNEN & UUTTU Ky
ITÄLAHDENKATU 23 B, 00210 HKI 21 ☎ 90-6922433

Rakennus

EVÄ-KARA KY
LAPPEENRANTA, KOULUKATU 20 PUH. 953-18350

 POHJOIS-KARJALAN
HAKA OY
Kauppakatu 32
80100 JOENSUU 10, puh. 973-26026

HYVÄ
KALUSTEKAUPPA!
A. MUSAKKA KY
TEHTAANTIE 10 KEURUU PUH. 20282

 ORIMATTILAN
SIIVOUSPALVELU
Puh. 918-72 904

RAKENNUSRATEVA OY

Hämeentie 42
00500 HELSINKI 50
Puh. 90-735607

HOTELLI KIEVARI

- Kolmen tähden hotelli
***
- 14 hotellihuonetta
- A-oikeudet

Valtatie 21:n varrella Ylitornio, P. 995-31 201

 mikko peltoniemi oy
Orikedonkatu 23
20380 Turku 38
Puh. 386655

Oy UREX

Yrittäjänkatu 3
06150 PORVOO 15 Puh. 915-147266

Sisä- ja ulkoasutukset Huoneistokorjaukset ja -saneeraukset
HELSINGIN MAALIPOJAT oy
Siuntionkatu 6-8, HELSINKI 51
Puh. 90-737467, 7531353

J. MYLLYNIEMEN
LEIPOMO JA BAARI

63100 Kuortane
Puh. 965-54 293

JÄTEHUOLTOPALVELUA
KAIKILLE KIINTEISTÖILLE
 Kuljetuskolmio Oy
Apilakatu 4 15610 Lahti 61
puh. 25226

RAVINTOLA ZIVAGO

Anderś Pub
Saaristonkatu 12 Oulu
Puh. 981-223886

Sähköinsinööri-toimisto
JUHANI MÄKELÄ Ky

Vesijärvenkatu 20 B Lahti
Puh. 918-37 799

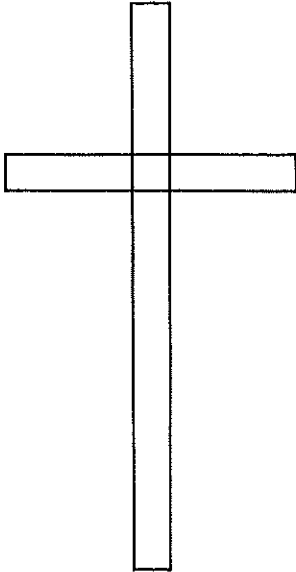
TARRATUOTE OY

PL 449 33101 Tampere 10
Puh. 931-37800

HUOLTOASEMA
K. TOUKONEN

Joensuu, Rantakatu 21
Puh. 973-24535

In memoriam

Majuri
Majava
Tauno Usko
s 30.3.1909
k 27.8.1982
Kad N:o 954
15. Kurssi

Eversti
Ahonen
Georg Aleksanteri
s 20.8.1918
k 7.9.1982
Kad N:o 1985
25. Kurssi

Majuri
Kauko
Pentti Johannes
s 13.7.1934
k 17.9.1982
Kad N:o 3587
41. Kurssi

Everstiluutnantti
Yläkari
Toivo Hugo
s 28.4.1905
k 30.9.1982
Kad N:o 789
14. Kurssi

Majuri
Spåre
Carl-Oscar Maximilian
s 16. 4.1909
k 2.10.1982
Kad N:o 1201
17. Kurssi

Kommodori
Söderholm
Hugo Gottfried
s 1.10.1898
k 5.10.1982
Kad N:o 8
1. Merikurssi

Majuri
Elovaara
Veikko Kalervo
s 25.12.1908
k 17.10.1982
Kad N:o 877
14. Kurssi

Kenraaliluutnantti
Savonjousi
Kai Lorenzo Immanuel
s 10. 4.1901
k 22.10.1982
Kad N:o 66
2. Kurssi

Everstiluutnantti
Mäkinen
Simo Ilmari
s 28.10.1905
k 1.11.1982
Kad N:o 529
9. Kurssi

TILAA TOIMISTOSTA – TUE TALOUTTA

TILAUSLOMAKE OS:LLA: KADETTIKUNTA RY, PUNAVUORENK. 14 B 32, 00150
HELSINKI 15 TILAUKSET MYÖS PUHELIMITSE: 90-665 739 TAI 90-665 137
MYYNARTIKKELEITA SAATAVISSA MYÖS PIIRIEN SIHTEEREILTÄ (OSOITTEET
TOISAALLA TÄSSÄ LEHDESSÄ) TILAUSHINTOIHIN LISÄTÄÄN POSTIMAKSU.

ADRESSIT (Korutekstaus n. 22 mk)

4-lehtinen ..... à 15,-
2-lehtinen suruadr.
teksti painettu ..... à 15,-
Keinonahkakantiset ..... à 60,-

PIENOISADRESSIT

"Kolme kadettia" ..... à 1,-
Tunnuksella ..... à 1,-

SOLMIOT

Tummansiniset ..... à 25,-
Viininpunaiset ..... à 25,-
PIENOISMERKIT (hopea) ..... à 32,-
VIIRIT ..... à 60,-

KORTIT

Ilman tekstiä (tunnus) ..... à 1,-
Kutsukortit ..... à 1,-
Kiitoskortit ..... à 0,70
Pöytäkortit ..... à 0,50

JOULUKORTIT

"Klassikko" s ..... à 1,-
"Klassiko" r ..... à 1,-
"Pohjoinen maisema" (poro) s ..... à 1,50
"Kynttilä" s, r ..... à 1,50
KIRJEENSULKIJAMERKKI (arkki) à 25,-
— kpl à 1,-

s = suomenk., r = ruotsink.

TILAAJAN NIMI: _____

TILAAJAN OSOITE + PUH: _____

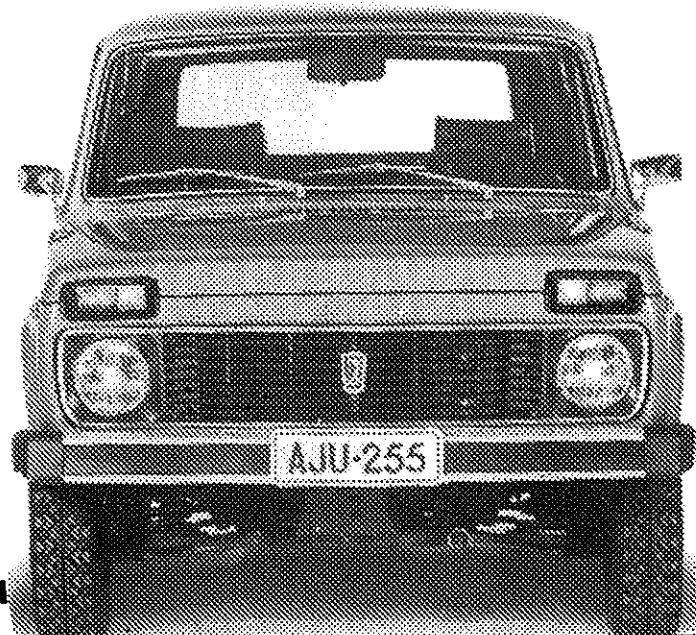
*Neste toivottaa
asiakkailleen ja ystävilleen
Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta*

NESTE

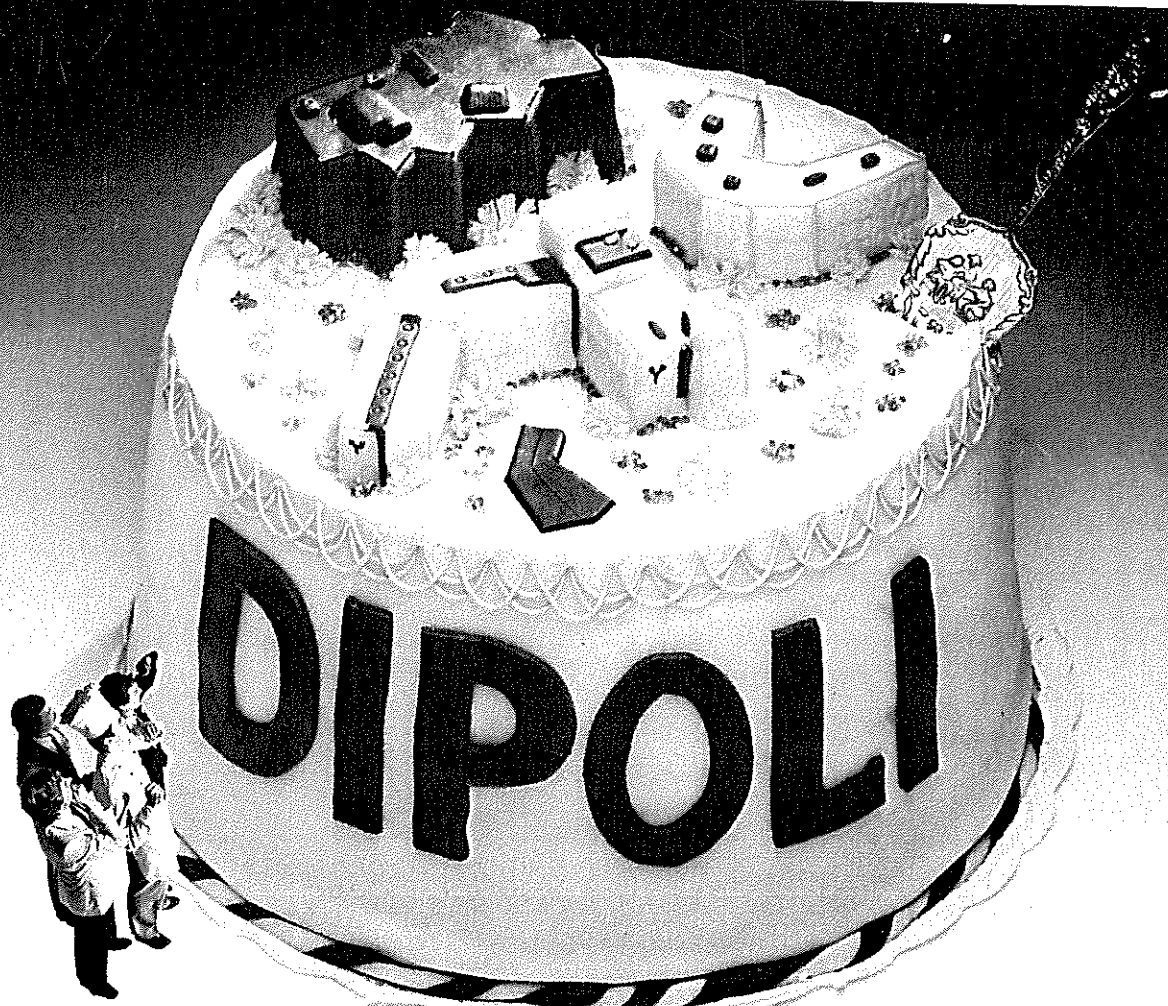
**Vaikka tie päättyy,
Lada Niva
jatkaa.**

Maahantuojana
Oy Konela Ab. puh. 90-6925171
Heikkilantie 3. 00210 Helsinki 21
Valtakunnallinen myynti- ja huoltoverkosto

Tottakai suurin voi olla

Tuhkimotarinat eivät kuulu nyky-aikaiseen liike-elämään, jossa suurimmalla ja voimakkaimmalla on parhaat edellytykset olla paras. Alansa yksiosella on useimmiten käytössään alan parhaat asiantuntijat, alan paras know-how, parhaat kansainväliset kontaktit, eniten kokemusta ja eniten resursseja pysyäkseen yksöisenä.

Dipoli on Suomen ylivoimaisesti suurin kongressikeskus. Ja paras.

Se, joka osaa järjestää suuret tilaisuudet hyvin, järjestää pienet loistavasti.

Dipolissa on neljä suurta konferenssisalia, joita yhdistelemällä voidaan järjestää yli 2000 henkeä mukavasti samoihin tiloihin. Vieraittemme käytössä on myös 280 hengen auditorio, jonka akustiikkaa pidetään Euroopan parhaana. Siksi Dipoli on kuin

luotu suuriin ja vaativiin kongresseihin, vuosijuhliin, näyttelyihin, messuihin yms. merkittäviin suurtapah-tumiin. Dipoliin voidaan ajaa myös autolla sisään.

Dipolilla on myös toinen, ei yhtä näyttävä, mutta yhtä tärkeä toimintamuotonsa. Pienkokoukset. Näitä varten on olemassa 23 täysin uusitua, hyvin varustettua kokoushuonetta 5-100 hengelle.

Kaikissa tiloissa on täydellinen AV-välineistö, konferenssisaleissa lisäksi 5-8 -kanavainen simultaanitulkkausjärjestelmä. Ja tarjoilu pelaa kaik-kialle täysin A-oikeuksin. Dipolille pienikin kokous on suuri asia.

Kokoustilat yli 2000 hengelle, rantahotelli ja neljä erilaista ravintolaa.

Tätä me tarkoitamme Suomen suurimmalla kongressi-keskuksella.

Edellä esitettyjen kokoustilojen lisäksi Dipolin vierailta on käytössään todella tasokkaat ja monipuoliset majoitus- ja ravintolapalvelut.

Neljän tähden rantahotellissa on 213 huonetta, saunaosasto uima-alta- tainen sekä espanjalaisvaikutteinen ravintola El Mar. Itse kongressira- kennuksessa on Olutkellari/Grillaria sekä Valentino-tanssiravintola, Gour- met-ravintola ja Piano Bar-yökerho. Ravintolakokonaisuus, jollaista ei en- nen ole ollut.

Palveluksessasi:

maan parhaat asiantuntijat.

Maan parhaat kongressien ja ko- kousten tuntijat löydät tietenkin maan suurimmasta kongressikes- kuksesta: puh. 90-461 811/koko- uspalvelut.

DIPOLI. Suomen suurin kongressikeskus. Ja paras.

02150 ESPOO 15 Puh. 90-461 811